

antigensku karakterizaciju u odnosu na postojeće cjepne sojeve.

2. Ako se slinavka i šap pojavi kod divljih životinja u граничном području, Уред сарађује с надлежним органом сусједне државе при одређивању мјера сузбијања болести.
3. Изузетно од одредаби из таčke 1. овог дијела, могу се доијети посебне мјере ако се слинавка и шап појави код дивљих животinja на подручју на којем се због екстензивног држања домаћих животinja пријемчивих врста не могу примјенити одређене одредбе таčke 1. овог дијела.

Дио В. ПЛАНОВИ ИСКОРЈЕНЈИВАЊА СЛИНАВКЕ И ШАПА КОД ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА

1. Уред у сарадњи с надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине мора припремити писани план мјера за искорјенјивање болести у подручју које је дефинирано као заражено као и мјера које су уведене на фарме на том подручју.
2. План се може накнадно мијенјати или допуњавати, оvisно од развоја ситуације.
3. Након што се донесу, мјере предвиђене планом из таčke 1. овог Додатка замјенјују почетне мјере које су утврђене у дијелу А овог Додатка и то од дана који се утврди при давању одобрења.
4. План из таčke 1. овог дијела садржи податке о:
 - a) резултатима епидемиолошких истраживања и контролних прегледа проведених у складу с дијелом А овог Додатка и о географској проширености болести;
 - b) зараженом подручју, а при чему се узима у обзир:
 - резултате проведеног епидемиолошког истраживања и географске проширености болести,
 - популацију дивљих животinja на том подручју,
 - постојање већих природних или умјетних препрека за кретање дивљих животinja;
 - c) организирану блиску сарадњу између биолога чија су ужа специјалност дивље животинје, ловца, ловачких организација, служби за заштиту дивљих врста и ветеринарских служби (за здравље животinja и јавно здравље);
 - d) медијској кампањи која ће се водити како би се ловци упознали с мјерама које морају усвојити у оквиру плана искорјенјивања болести;
 - e) посебним напорима који се подузимају како би се одредио број и локација група дивљих животinja које дјелимично долазе у додир с другим групама дивљих животinja унутар и око зараженог подручја;
 - f) приближном броју група дивљих животinja из подтачке e) ове таčke те о њиховој величини унутар и око зараженог подручја;
 - g) посебним напорима који се подузимају како би се одредила проширеност заразе у дивљих животinja и то истраживањем одстријелених или угинулих дивљих животinja и лабораторијским претраживањем, укључујући епидемиолошка истраживања по старосним групама;
 - h) мјерама које су донесене како би се смањило ширење болести због кретања дивљих животinja и/или контаката између група дивљих животinja, а те мјере могу укључити и забрану лова;
 - i) мјерама које су донесене како би се смањила популација дивљих животinja, нарочито младунчади пријемчивих врста у популацији дивљих животinja;
 - j) условима које морају испуњавати ловци како би се спријечило ширење болести;
 - k) методима уклањања одстријелених или угинулих дивљих животinja, које се морају базирати на:
 - преради под службеним надзором, или
 - прегледу који се обавља под надзором надлежног ветеринарског инспектора и лабораторијским претраживањима у складу с Додатком XII. овог Правилника. Леђине свих дивљих животinja које су позитивно реагирале на тест за доказивање присуства слинавке и шапа морају се прерадити под службеним надзором. Кад су резултати претраживања леђина дали

negativnu reakciju na prisustvo slinavke i šapa, trupovi i meso divljih životinja пријемчивих врста не смију бити стављени на заједничко тржиште. Дијелови који нису наијенјени ишрани људи прерађују се под службеним надзором.

- l) епидемиолошким истраживању које се проводи за сваку одстријелјену или угинулу дивљу животинју пријемчиве врсте. Истраживање мора укључити испуњавање упитника у који се уносе подаци о:
 - географском подручју на којем је животinja пронађена мртва или одстријелјена,
 - датуму кад је животinja пронађена мртва или одстријелјена,
 - лицу које је животинју нашло мртву или одстријелило,
 - старости и spolu животинје,
 - симптомима прије одстријела, ако је животinja била одстријелјена,
 - стању леђине, ако је животinja нађена мртва,
 - лабораторијским налазима.
 - m) програмима надзора и превентивним мјерама које се примјенјују на фармама које држе животинје пријемчивих врста и налазе се у одређеном зараженом подручју и, према потреби, у његовој околини, укључујући и оне које се одnose на пријевоз и кретање животinja пријемчивих врста унутар тог подручја, у то подручје и из тог подручја; те мјере морају обавезно укључивати забрану изласка животinja пријемчивих врста, њиховог сјемена, ембрија и јажних ћелија из зараженог подручја у сврху стављања у промет на међународно тржиште;
 - n) осталим критеријима на основу којих се укидају мјере уведене у сврху искорјенјивања болести у одређеном зараженом подручју и мјере које се одnose на фарме на том подручју;
 - o) органу задуженом за надзирање и координацију рада јединица одговорних за провање плана;
 - p) систему који је успостављен како би стручна група, која је именована у складу с подтачком b) тачком 1. дијела А овог Додатка, могла редовно прегледавати резултате плана искорјенјивања болести;
 - r) мјерама за праћење болести које се почињу водити по истeku периода од најмање 12 мјесеци након задњег потврђеног случаја слинавке и шапа у дивљих животinja у одређеном зараженом подручју; ове мјере праћења остају на снази најмање 12 мјесеци и морају укључивати и мјере које су већ уведене у складу с подтач. g), k) и l) ове таčke.
5. Извјештаји о епидемиолошкој ситуацији у зараженом подручју и резултати плана искорјенјивања болести шаљу се ОИЕ-у, Европској комисији и надлежним органима сусједних држава сваким 6 мјесеци.

На основу чланка 15. ставак 2. Закона о ветеринарству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 34/02) и чланка 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на приједлог Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине, на 143. сједници одржаној 9. вељаче 2011. године, доијело је

ПРАВИЛНИК

О МЈЕРАМА ЗА СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЈЕНЈИВАЊЕ СЛИНАВКЕ И ШАПА

Поглавље I. ПРЕДМЕТ И ПОЈМОВИ

Чланак 1. (Предмет)

Овим Правилником прописују се:

- a) минималне мјере за сузбијање и искорјенјивање слинавке и шапа које се примјенјују у случају избијања ове болести узроковане било којим типом вируса слинавке и шапа;

- b) preventivne mjere koje se provode u svrhu povećanja svijesti i spremnosti mjerodavnih tijela, te držatelja i proizvođača stoke u slučaju pojave slinavke i šapa.
- Članak 2.
(Pojmovi)
- U ovom Pravilniku pojmovi imaju slijedeće značenje:
- a) *prijemljive vrste životinja* - bilo koja domaća ili divlja životinja podreda *Ruminantia*, *Suina* i *Tylopoda*, reda *Artiodactyla*. U odnosu na posebne mjere koje se provode na temelju članka 1. točka b), članka 15. i članka 80. stavak (2) ovoga Pravilnika i druge životinje, kao one iz reda *Rodentia* ili *Proboscide*, mogu se na temelju znanstvenih dokaza, smatrati životinjama prijemljivim na slinavku i šap;
- b) *posjed* - svaki poljoprivredni posjed ili drugi objekt ili mjesto na kojemu se životinje uzgajaju i/ili drže, trajno ili privremeno, uključujući i cirkuse. Pri provedbi mjera iz članka 10. stavak (1) ovoga Pravilnika, definicija posjeda ne uključuje prostore u kojima žive ljudi, osim ako se u njima, trajno ili privremeno drže prijemljive vrste životinja. Uključene su i prostorije na koje se odnosi članak 80. stavak (2) ovoga Pravilnika, odnosno klaonice, prijevozna sredstva, granične veterinarske postaje i ograđena područja gdje se drže i love prijemljive vrste životinja, ako na takvim ograđenim područjima nije moguće primijeniti mjere iz članka 10. ovoga Pravilnika;
- c) *stado* - čine životinje ili skupine životinja koje se uzgajaju i/ili drže na posjedu kao epidemiološkoj cjelini, a ako se na posjedu odvojeno drži više od jednog stada, svako stado mora predstavljati odvojenu cjelinu i imati isti zdravstveni status;
- d) *držatelj* - svaka fizička ili pravna osoba koja posjeduje životinju prijemljivih vrsta ili je odgovorna za držanje takvih životinja, bez obzira na financijsku naknadu;
- e) *mjerodavna tijela* za provođenje ovoga Pravilnika su:
- 1) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, odnosno Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
 - 2) mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH) - su mjerodavna tijela definirana Zakonom o veterinarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00), Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službene glasnik RS", broj 42/08) i Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), (u daljnjem tekstu: Zakon), u slučaju Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
 - 3) mjerodavna veterinarska inspeksijska tijela - su mjerodavna tijela definirana Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 69/05), Zakonom o inspekcijama u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 74/10) i Zakonom o inspekcijama Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik BD BiH", broj 24/08);
- f) *mjerodavni veterinarski inspektor* - je inspektor mjerodavan za određeno administrativno područje;
- g) *vrijeme inkubacije* - vrijeme od trenutka zaražavanja do pojave kliničkih znakova slinavke i šapa. Za potrebe ovoga Pravilnika vrijeme inkubacije iznosi 14 dana za goveda i svinje, a 21 dan za ovce, koze i druge prijemljive vrste životinja;
- h) *životinja sumnjiva da je zaražena* - životinja prijemljivih vrsta koja pokazuje kliničke znakove slinavke i šapa i/ili postmortalne promjene i/ili reakciju na laboratorijske testove koji su takvi da se može postaviti opravdana sumnja na slinavku i šap;
- i) *životinja sumnjiva da je kontaminirana* - životinja prijemljivih vrsta za koju se na temelju prikupljenih epidemioloških podataka, smatra da je izravno ili neizravno bila izložena virusu slinavke i šapa;
- j) *pojava slinavke i šapa ili životinja zaražena uzročnikom slinavke i šapa* - bilo koja životinja prijemljivih vrsta ili lešine tih životinja u kojih je, sukladno definicijama iz Dodatka I. ovoga Pravilnika, službeno potvrđena slinavka i šap i to na temelju:
- 1) službeno potvrđenih kliničkih znakova ili postmortalnih promjena koje upućuju na slinavku i šap ili;
 - 2) rezultata laboratorijskog pretraživanja provedenog sukladno Dodatku XII. ovoga Pravilnika;
- k) *žarište (izbijanje) slinavke i šapa* - znači posjed na kojemu prijemljive vrste životinja udovoljavaju jednom ili više kriterija iz Dodatka I. ovoga Pravilnika;
- l) *primarno žarište (izbijanje)* - izbijanje koje epidemiološki nije povezano s prethodnim izbijanjem u istom području zemlje, ili prvo izbijanje u drugom području zemlje;
- m) *usmrćivanje* - postupak kojim se uzrokuje smrt životinje;
- n) *prisilno klanje* - klanje životinja u žurnim slučajevima izazvano njihovim iskrvarenjem, koje se na temelju epidemioloških podataka ili kliničke dijagnoze ili rezultata laboratorijskog testiranja ne smatraju zaraženima ili kontaminiranim virusom slinavke i šapa, uključujući i klanje zbog dobrobiti životinja;
- o) *prerada* - jedan ili više postupaka koji se primjenjuju na materijale visokog rizika (kategorija 1, 2 i 3), primijenjenih na način da se izbjegne opasnost od širenja virusa slinavke i šapa;
- p) *regionalizacija* - određivanje granica unutar područja/regije na kojemu je zabranjeno ili ograničeno kretanje i stavljanje u promet određenih životinja ili životinjskih proizvoda sukladno članku 45. ovoga Pravilnika, a u svrhu sprečavanja širenja slinavke i šapa na područja slobodna od ove bolesti, gdje se ne provode zabrane ili ograničenja koja se primjenjuju sukladno ovom Pravilniku;
- r) *žurna vakcinacija* - vakcinacija koja se provodi sukladno članku 50. stavak (1) ovoga Pravilnika;
- s) *zaštitna vakcinacija* - žurna vakcinacija koja se provodi na posjedu na određenom području u svrhu zaštite životinja prijemljivih vrsta unutar tog područja, od širenja virusa slinavke i šapa zrakom ili prenošenja opremom i predmetima, a gdje se nakon vakcinacije ne namjerava provesti izlučivanje vakciniranih životinja;
- t) *supresivna vakcinacija* - žurna vakcinacija koja se provodi isključivo uz provođenje "stamping-out" metode, na posjedu ili području gdje je žurno potrebno smanjiti količinu virusa slinavke i šapa u okruženju (cirkulaciji) i smanjiti opasnost od širenja virusa slinavke i šapa izvan granica posjeda ili područja, s tim da se nakon vakcinacije životinje moraju usmrtniti i neškodljivo uništiti;
- u) *divlje životinje* - životinje prijemljivih vrsta koje žive izvan posjeda kako je definirano u točki b) ovog članka ili objektima iz čl. 15. i 16. ovoga Pravilnika;
- v) *primarna pojava slinavke i šapa kod divljih životinja* - pojava slinavke i šapa koja je utvrđena kod divljih životinja na području gdje se ne provode mjere određene člankom 80. st. (3) ili (4) ovoga Pravilnika;
- z) *sentinel životinje* - životinje prijemljive vrste i slobodne od infekcije ili bolesti slinavke i šapa, koje se u određenom razdoblju jednom ili više puta uzastopno pretražuju na prisustvo protutijela za virus slinavke i šapa.

Poglavlje II. KONTROLA IZBIJANJA SLINAVKE I ŠAPA

Odjeljak A. PRIJAVA BOLESTI I MJERE U SLUČAJU SUMNJE NA IZBIJANJE SLINAVKE I ŠAPA

Članak 3.

(Prijava slinavke i šapa)

- (1) Slinavka i šap obvezno se prijavljuje sukladno odredbama članka 7. Odluke o zaraznim bolestima ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03).
- (2) Vlasnik i držatelj, te svaka druga osoba, koja prati životinje tijekom prijevoza ili se brine za životinje mora, bez odgađanja, prijaviti mjerodavnoj veterinarskoj organizaciji pojavu ili sumnju na pojavu slinavke i šapa te držati zaražene životinje ili životinje za koje sumnja da su zaražene daleko od mjesta gdje su druge životinje prijemljivih vrsta koje mogu biti u opasnosti da se zaraze ili kontaminiraju virusom slinavke i šapa.
- (3) Veterinari, veterinarski inspektori, voditelji veterinarskih laboratorija i svaka osoba koja je poslom povezana sa životinjama prijemljivih vrsta ili proizvodima dobivenim od takvih životinja mora, bez odgađanja, prijaviti svaku spoznaju o prisustvu ili sumnji na prisustvo slinavke i šapa sukladno odredbama Zakona, koju su imali prije poduzimanja službenih mjera koje se provode sukladno odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Ured je dužan odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, obavijestiti Svjetsku organizaciju za zdravlje životinja-OIE (u daljnjem tekstu: OIE), Europsku komisiju i mjerodavna veterinarska tijela susjednih zemalja o svakom izbijanju slinavke i šapa ili potvrđenoj primarnoj pojavi slinavke i šapa kod divljih životinja sukladno Dodatku II. ovoga Pravilnika.

Članak 4.

(Mjere u slučaju sumnje na izbijanje slinavke i šapa)

- (1) Mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti provođenje mjera iz st. (2) i (3) ovog članka kada se na posjedu nalazi jedna ili više životinja sumnjivih da su zaražene ili kontaminirane virusom slinavke i šapa.
- (2) Mjerodavni veterinarski inspektor mora odmah narediti provođenje službenog istraživanja pod njegovim nadzorom i uzimanje odgovarajućih uzoraka za laboratorijsko pretraživanje kako bi se potvrdilo ili isključilo prisustvo slinavke i šapa sukladno definiciji izbijanja bolesti iz Dodatka I. ovoga Pravilnika.
- (3) Mjerodavni veterinarski inspektor mora odmah nakon prijave sumnje na slinavku i šap staviti posjed iz stavka (1) ovog članka pod službeni nadzor i narediti provođenje sljedećih mjera:
 - a) popisivanje svih životinja na posjedu po kategorijama, a u odnosu na prijemljive vrste životinja za svaku kategoriju mora biti naveden broj uginulih, te broj sumnjivih da su zaražene ili kontaminirane;
 - b) redovito nadopunjavanje (ažuriranje) popisa životinja iz točke a) ovog stavka kako bi se prikupili podaci o novorođenim ili novouginulim životinjama dok traje sumnja na slinavku i šap. Ove podatke obavezan je, na zahtjev mjerodavnog veterinarskog inspektora, voditi držatelj životinja. Podaci s popisa moraju biti na zahtjev dostupni i provjereni tijekom svake službene kontrole i nadzora;
 - c) popisivanje svih zaliha mlijeka, mliječnih proizvoda, mesa, mesnih proizvoda, lešina, krzna i koža, vune, sjemena, embrija, jajnih stanica, gnojnice, gnoja, stočne hrane i stelje na posjedu. Popis se mora redovito nadopunjivati (ažurirati);
 - d) zabranu ulaska na posjed ili odlaska s posjeda bilo koje životinje prijemljivih vrsta, osim u slučaju kada se posjed sastoji od različitih epidemioloških proizvodnih jedinica na koje se odnosi članak 18. ovoga Pravilnika i kada se sve prijemljive vrste životinja na posjedu drže na mjestu gdje

stalno žive ili na drugim mjestima na kojima mogu biti izolirane;

- e) provođenje odgovarajućeg postupka dezinfekcije na ulazu i izlazu iz objekata ili mjesta u kojima se drže prijemljive vrste životinja te na ulazu i izlazu s posjeda;
- f) provođenje epidemiološkog istraživanja sukladno članku 13. ovoga Pravilnika;
- g) uzimanje odgovarajućih uzoraka za laboratorijsko pretraživanje iz Dodatka III. ovoga Pravilnika, kako bi se olakšalo epidemiološko istraživanje.

Članak 5.

(Premještanja na i sa posjeda u slučaju sumnje na izbijanje slinavke i šapa)

- (1) Mjerodavni veterinarski inspektor mora, uz provođenje mjera iz članka 4. ovoga Pravilnika, zabraniti svako premještanje sa ili na posjed na kojem postoji sumnja na izbijanje slinavke i šapa, a posebice:
 - a) premještanje sa posjeda lešina, mesa, mesnih proizvoda, mlijeka ili mliječnih proizvoda, sjemena, jajnih stanica ili embrija prijemljivih vrsta životinja ili stočne hrane, pribora, predmeta ili drugih tvari kao što je vuna, koža i krzno, čekinje ili otpad životinjskog podrijetla, gnojnice, gnoj ili bilo što na čemu je mogao biti prenesen virus slinavke i šapa;
 - b) premještanje životinja koje nisu prijemljive na slinavku i šap;
 - c) kretanje osoba na i sa posjeda;
 - d) premještanje vozila na i sa posjeda.
- (2) Iznimno od točke a) stavka (1) ovog članka, mjerodavni veterinarski inspektor može, u slučaju poteškoća s pohranom/skladištenjem mlijeka na posjedu, narediti uništavanje mlijeka na posjedu ili odobriti prijevoz mlijeka isključivo u prijevoznim sredstvima koja su opremljena tako da nema opasnosti od širenja virusa slinavke i šapa sa posjeda, na najbliže moguće mjesto za neškodljivo uništavanje ili obradu mlijeka kojom će se uništiti virus slinavke i šapa. Prijevoz se može vršiti samo u prijevoznim sredstvima zapečaćenim od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora ili pod njegovim nadzorom.
- (3) Iznimno od zabrana određenih u toč. b), c) i d) stavka (1) ovog članka, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje na i sa posjeda, samo kada su ispunjeni svi uvjeti i mjere za sprečavanje širenja virusa slinavke i šapa, o čemu obavještava mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Članak 6.

(Proširenje mjera na druge posjede)

- (1) Mjerodavni veterinarski inspektor, u slučaju sumnje na izbijanje slinavke i šapa, mora proširiti mjere iz čl. 4. i 5. ovoga Pravilnika na druge posjede, kada se na temelju njihovog položaja, grade, smještaja, odnosno rasporeda ili kontakta sa životinjama sa posjeda, postavi opravdana sumnja da su kontaminirani.
- (2) Mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti provođenje, najmanje onih mjera iz članka 4. i članka 5. stavak (1) ovoga Pravilnika, na objektima ili prijevoznim sredstvima iz članka 16. ovoga Pravilnika, ako prisustvo životinja prijemljivih vrsta pobuđuje sumnju da su zaražene ili kontaminirane virusom slinavke i šapa.

Članak 7.

(Privremeno područje kontrole)

- (1) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može odrediti privremenu zonu kontrole kada to zahtijeva epidemiološka situacija i posebice kada se radi o velikoj gustoći prijemljivih vrsta životinja i intenzivnom kretanju i premještanju životinja ili osoba koje su u kontaktu s prijemljivim vrstama životinja te kada se radi o nepravodobnoj prijavi sumnje na pojavu bolesti ili

nedostatku informacija o mogućnom izvoru i putovima unošenja virusa slinavke i šapa.

- (2) Mjerodavni veterinarski inspektor mora na posjedima u privremenoj zoni kontrole narediti najmanje mjere predviđene člankom 4. stavak (2) i stavak (3) toč. a), b) i d), te člankom 5. stavak (1) ovoga Pravilnika.
- (3) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može narediti da mjere koje se primjenjuju u privremenoj zoni kontrole budu nadopunjene privremenom zabranom kretanja i stavljanja u promet svih životinja na većem području ili na cijelom području države. Zabrana kretanja i stavljanja u promet životinja onih vrsta koje nisu prijemljive na slinavku i šap ne smije trajati dulje od 72 sata, osim u iznimno opravdanim okolnostima.

Članak 8.

(Preventivni program iskorjenjivanja)

- (1) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može, kada na to upućuju epidemiološki podaci ili drugi dokazi, narediti provođenje preventivnog programa iskorjenjivanja, uključujući preventivno usmrćivanje prijemljivih vrsta životinja koje su vjerojatno kontaminirane i ako je potrebno, životinja iz drugih proizvodnih jedinica ili susjednih posjeda, koje su s njima epidemiološki povezane.
- (2) Mjerodavni veterinarski inspektor mora, tijekom provođenja preventivnog usmrćivanja, narediti i nadzirati klinički pregled prijemljivih vrsta životinja i uzimanje uzoraka sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika.
- (3) Ured je dužan o mjerama iz st. (1) i (2) ovog članka obavijestiti OIE, Europsku komisiju i mjerodavna veterinarska tijela susjednih zemalja.

Članak 9.

(Duljina provođenja naredenih mjera)

Mjere iz čl. 4. do 7. ovoga Pravilnika ostaju na snazi dok se sumnja na slinavku i šap službeno ne isključi.

Odjeljak B. MJERE U SLUČAJU POTVRDE SLINAVKE I ŠAPA

Članak 10.

(Mjere u slučaju potvrđenog izbivanja slinavke i šapa)

- (1) Mjerodavni veterinarski inspektor mora, odmah nakon što je potvrđeno izbivanje slinavke i šapa, osim mjera propisanih u čl. 4. do 6. ovoga Pravilnika, narediti i nadzirati provođenje i sljedećih mjera na posjedu:
 - a) usmrćivanje svih prijemljivih vrsta životinja na licu mjesta. U posebnim okolnostima prijemljive vrste životinja mogu biti usmrćene na najbližem odgovarajućem mjestu pod službenim nadzorom i na način da se spriječi širenje virusa slinavke i šapa tijekom prijevoza i usmrćivanja;
 - b) uzimanje odgovarajućeg broja uzoraka sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika, prije ili tijekom usmrćivanja prijemljivih vrsta životinja, a u svrhu epidemiološkog istraživanja propisanog člankom 13. ovoga Pravilnika. Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može odrediti da se mjere iz članka 4. stavak (2) ovoga Pravilnika ne primjenjuju u slučaju pojave sekundarnog izvora zaraze koji je epidemiološki povezan s primarnim izvorom od kojeg su uzorci već uzeti sukladno članku 4. ovoga Pravilnika, uz uvjet da su uzeti odgovarajući uzorci u dovoljnom broju, koji su potrebni za epidemiološko istraživanje iz članka 13. ovoga Pravilnika;
 - c) neškodljivo uklanjanje lešina životinja prijemljivih vrsta uginulih na posjedu ili usmrćenih sukladno točki a) stavka (1) ovog članka, bez odgode i pod službenim nadzorom, na način da nema opasnosti od širenja virusa slinavke i šapa. Ako posebne okolnosti zahtijevaju da lešine trebaju biti spaljene ili zakopane na licu mjesta ili dalje od tog mjesta, spaljivanje i zakapanje mora biti provedeno

sukladno napucima navedenim u Planu žurnih mjera iz članka 70. ovoga Pravilnika;

- d) izolaciju svih proizvoda i tvari iz članka 4. stavak (2) točka c) ovoga Pravilnika, dok se dokaže da nisu kontaminirani ili dok nisu obrađeni pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora, na takav način da je sigurno uništen virus slinavke i šapa ili prerađeni.
- (2) Mjerodavni veterinarski inspektor mora, nakon usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja prijemljivih vrsta životinja te provođenja mjera iz točke d) stavka (1) ovog članka narediti i nadzirati:
 - a) čišćenje i dezinfekciju, sukladno članku 11. ovoga Pravilnika, svih objekata koji su korišteni za smještaj prijemljivih vrsta životinja, okoliša objekata i vozila koja su korištena za njihov prijevoz te drugih objekata i opreme koja je vjerojatno kontaminirana;
 - b) odgovarajuću dezinfekciju prostora u kojima žive ljudi ili uredskih prostora na posjedu, ako postoji opravdana sumnja da su kontaminirani;
 - c) ponovno uvođenje ili naseljavanje životinja na posjed sukladno Dodatku V. ovoga Pravilnika.

Članak 11.

(Čišćenje i dezinfekcija)

- (1) Čišćenje i dezinfekcija kao sastavni dio mjera propisanih ovim Pravilnikom moraju biti odgovarajuće dokumentirani i provodeni pod službenim nadzorom sukladno napucima mjerodavnog veterinarskog inspektora, a dezinficijensi i radne koncentracije korištenih dezinficijensa moraju biti odobreni i registrirani za stavljanje u promet od strane mjerodavnih tijela entiteta, sukladno posebnim propisima kojima je uređeno stavljanje biocida na tržište, kako bi se uništio virus slinavke i šapa.
- (2) Čišćenje, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija moraju se provoditi na način da je štetan učinak na okoliš sveden na najmanju moguću mjeru.
- (3) Svaki korišteni dezinficijens osim što mora biti efikasan, mora imati i najmanji moguć štetan učinak na okoliš i javno zdravlje i biti primijenjen sukladno najboljoj dostupnoj tehnologiji.
- (4) Čišćenje i dezinfekcija se provode sukladno Dodatku IV. ovoga Pravilnika.

Članak 12.

(Sljedivost i obrada proizvoda i tvari koje potječu od ili su bile u kontaktu sa životinjama na mjestu izbivanja slinavke i šapa)

Proizvodi i tvari iz članka 4. stavak (3) točka c) ovoga Pravilnika, koji potječu od prijemljivih vrsta životinja i koji su prikupljeni na posjedu na kojem je potvrđena slinavka i šap, te sjeme, jajne stanice i embriji prikupljeni od prijemljivih vrsta životinja na tom posjedu tijekom razdoblja između vjerojatnog unošenja uzročnika bolesti na posjed i provođenja službenih mjera, moraju biti pronađeni i prerađeni ili u slučaju drugih tvari, osim sjemena, jajnih stanica i embrija, obrađeni pod službenim nadzorom, na način da se uništi virus slinavke i šapa i da se spriječi svaka opasnost od njegovog daljnjeg širenja.

Članak 13.

(Epidemiološko istraživanje)

- (1) Epidemiološko istraživanje koje se odnosi na izbivanje slinavke i šapa mora biti provedeno od strane veterinaru koji je obučan za provođenje takvog istraživanja i na temelju upitnika koji je sastavni dio Plana žurnih mjera iz članka 70. ovoga Pravilnika, kako bi se omogućilo standardizirano, brzo i ciljano prikupljanje podataka. Takvo prikupljanje podataka najmanje mora obuhvatiti sljedeće:
 - a) duljinu vremena tijekom kojega je slinavka i šap mogla biti prisutna na posjedu prije postavljanja sumnje ili prijave bolesti;
 - b) moguć izvor virusa slinavke i šapa na posjedu i utvrđivanje drugih posjeda na kojima se nalaze životinje

sumnjive da su zaražene ili životinje sumnjive da su kontaminirane iz istog izvora bolesti;

- c) mogućnost zaražavanja ili kontaminacije drugih prijemljivih vrsta životinja, osim goveda i svinja;
 - d) kretanje i premještanje životinja, osoba, prijevoznih sredstava i tvari navedenih u članku 4. stavak (3) točka c), na kojima je vjerojatno prenesen virus slinavke i šapa na i sa posjeda.
- (2) Ured je dužan redovito izvještavati OIE, Europску komisiju i mjerodavna veterinarska tijela susjednih zemalja o epidemiologiji i širenju virusa slinavke i šapa.

Članak 14.

(Dodatne mjere u slučaju potvrde izbijanja slinavke i šapa)

- (1) Na posjedu na kojem je potvrđena slinavka i šap Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može, osim usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja prijemljivih vrsta životinja, narediti usmrćivanje i preradu životinja koje nisu prijemljive na slinavku i šap, na način da se izbjegne svaka opasnost od širenja virusa slinavke i šapa. Ove mjere se ne primjenjuju na životinje vrsta koje nisu prijemljive na slinavku i šap, koje je moguće izolirati, efikasno očistiti i dezinficirati, a uz uvjet da su pojedinačno označene, a kako bi se, u slučaju kopitara, omogućila kontrola njihovog kretanja sukladno posebnim propisima.
- (2) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može narediti provođenje mjera iz članka 10. stavak (1) točka a) ovoga Pravilnika, na epidemiološki povezanim proizvodnim jedinicama ili susjednim/pri-druženim posjedima, kada se na temelju epidemioloških podataka ili drugih dokaza opravdano sumnja da su ti posjedi kontaminirani. U tome slučaju, uzorkovanje i kliničko pretraživanje životinja se provodi sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika.
- (3) Odmah nakon potvrde prvog izbijanja slinavke i šapa, Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora provesti sve aktivnosti potrebite za primjenu žurne vakcinacije na području najmanje veličine ugroženog područja, sukladno članku 21. ovoga Pravilnika.
- (4) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može narediti i provođenje mjera iz čl. 7. i 8. ovoga Pravilnika.

Odjeljak C. MJERE KOJE SE PRIMJENJUJU U POSEBNIM SLUČAJEVIMA

Članak 15.

(Mjere koje se primjenjuju u slučaju izbijanja slinavke i šapa u blizini ili unutar određenih objekata u kojima se stalno ili povremeno drže prijemljive vrste životinja)

- (1) U slučaju kada zbog izbijanja slinavke i šapa postoji opasnost od zaražavanja prijemljivih vrsta životinja u laboratorijima, zoološkim vrtovima, parkovima prirode, ograđenim područjima ili u tijelima, institucijama ili centrima odobrenim sukladno posebnim propisima i gdje se životinje drže u znanstvene svrhe ili u svrhu očuvanja vrsta ili genetskih resursa posjedskih životinja Ured i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju osigurati provođenje svih odgovarajućih biosigurnosnih mjera kako bi se te životinje zaštitile od zaraze. Ove mjere mogu uključiti ograničenje pristupa javnim institucijama ili omogućavanje takvog pristupa pod posebnim uvjetima.
- (2) U slučaju kada je pojava slinavke i šapa potvrđena u nekom od objekata iz stavka (1) ovoga članka Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može donijeti odluku o odstupanju od primjene članka 10. stavak (1) točka a) ovoga Pravilnika, uz uvjet da osnovni interesi Bosne i Hercegovine, a naročito zdravstveni status životinja u susjednim i drugim državama nisu ugroženi i da se provode sve potrebite mjere za sprečavanje opasnosti od širenja virusa slinavke i šapa.
- (3) U slučaju genetskih resurasa posjedskih životinja sastavlja se lista objekata, sukladno članku 75. stavak (2) točka f) ovoga

Pravilnika, kojom su mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH unaprijed odredila ove objekte kao rasplodne nukleuse prijemljivih vrsta životinja neophodne za preživljavanje pasmine.

Članak 16.

(Mjere koje se primjenjuju u klaonicama, graničnim veterinarskim prijelazima i prijevoznim sredstvima)

- (1) Kada je pojava slinavke i šapa potvrđena u klaonici, graničnom veterinarskom prijelazu ili u prijevoznim sredstvima mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti i nadzirati provođenje slijedećih mjera:
 - a) usmrćivanje svih prijemljivih vrsta životinja u tim objektima ili prijevoznim sredstvima, bez odgode;
 - b) neškodljivo uništavanje pod službenim nadzorom lešina životinja iz točke a) ovog stavka, na način da se izbjegne opasnost od širenja virusa slinavke i šapa;
 - c) neškodljivo uništavanje pod službenim nadzorom, životinjskog otpada uključujući nusproizvode životinja sumnjivih da su zaražene, te zaraženih i kontaminiranih životinja, na način da se izbjegne opasnost od širenja virusa slinavke i šapa;
 - d) dezinfekciju balege, gnoja i gnojnice, koji mogu biti uklonjeni samo u svrhu obrade sukladno posebnim propisima kojima je regulirana ova oblast;
 - e) čišćenje i dezinfekciju objekata i opreme, uključujući i vozila ili prijevoznih sredstava, pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora sukladno članku 11. ovoga Pravilnika i napucima donesenim od strane mjerodavnih tijela;
 - f) provođenje epidemiološkog istraživanja sukladno članku 13. ovoga Pravilnika.
- (2) Mjere iz članka 19. ovoga Pravilnika moraju biti provedene na kontaktnim posjedima.
- (3) Ni jedna životinja ne smije biti dovedena u klaonicu, na granični veterinarski prijelaz ili prevožena u prijevoznom sredstvu do isteka najmanje 24 sata od provedenog čišćenja i dezinfekcije propisanih u stavku (1) točka e) ovog članka.
- (4) Kada epidemiološka situacija tako zahtijeva, a posebice tamo gdje se mora postaviti sumnja da su prijemljive vrste životinja na posjedima koji se nalaze odmah od objekata ili prijevoznih sredstava iz stavka (1) ovog članka, kontaminirane, iznimno od odredbe točke b) članka 2. ovoga Pravilnika, izbijanje bolesti se mora proglasiti i u objektima ili prijevoznim sredstvima iz stavka (1) ovog članka i moraju se provesti mjere iz čl. 10. i 21. ovoga Pravilnika.

Članak 17.

(Procjena provođenja mjera)

Procjenu situacije koja se odnosi na posebne slučajeve iz članka 15. ovoga Pravilnika provodi Ured, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH i sukladno posebnom postupku i uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH donosi mjere za sprečavanje širenja virusa slinavke i šapa, posebice u odnosu na regionalizaciju propisanu člankom 45. ovoga Pravilnika i žurnu vakcinaciju sukladno odredbama članka 52. ovoga Pravilnika.

Odjeljak D. POSJEDI KOJI SE SASTOJE OD RAZLIČITIH EPIDEMIOLOŠKIH PROIZVODNIH JEDINICA I KONTAKTNI POSJEDI

Članak 18.

(Posjedi koji se sastoje od različitih epidemioloških proizvodnih jedinica)

- (1) Na posjedima koji se sastoje od dvije ili više zasebnih proizvodnih jedinica, mjerodavni veterinarski inspektor može, u posebnim slučajevima i uzimajući u obzir opasnosti, odobriti odstupanje od provođenja mjere iz članka 10. stavak (1) točka a) ovoga Pravilnika, na proizvodnim jedinicama takvih posjeda koji nisu zaražene slinavkom i šapom.
- (2) Nakon što je mjerodavni veterinarski inspektor u vrijeme službenog pretraživanja, kako je određeno u članku 4. stavak

(2) ovoga Pravilnika, potvrdio da su mjere za sprečavanje širenja slinavke i šapa između proizvodnih jedinica iz stavka (1) ovog članka, provodene u razdoblju od najmanje dvostrukog trajanja inkubacije prije nadnevka kada je utvrđeno izbijanje slinavke i šapa na posjedu, može se odobriti odstupanje propisano stavkom (1) ovog članka i ako:

- a) struktura, uključujući i administrativne dijelove, te veličina objekata omogućavaju potpuno odvojeni smještaj i držanje različitih stada prijemljivih vrsta životinja uključujući i različiti zračni prostor;
 - b) postupci u različitim proizvodnim jedinicama, a naročito način držanja i poslovi u stajama i na pašnjacima, hranidba i uklanjanje balege ili gnoja su potpuno odvojeni i provodi ih različito osoblje;
 - c) mehanizacija, oprema, instalacije, instrumenti i pribor za dezinfekciju koji se koriste u različitim proizvodnim jedinicama, te radne životinje vrsta koje nisu prijemljive na slinavku i šap potpuno su odvojeni.
- (3) U odnosu na mlijeko, odstupanje od provođenja mjera iz članka 10. stavak (1) točka d) može se dati posjedima za proizvodnju mlijeka, pod uvjetima da:
- a) posjed udovoljava uvjetima iz stavka (2) ovog članka;
 - b) mužnja se u svakoj proizvodnoj jedinici obavlja odvojeno;
 - c) mlijeko je, ovisno o namjeni, prošlo najmanje jednu obradu iz dijela A. ili B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika.
- (4) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora unaprijed izraditi detaljna pravila za primjenu odstupanja iz stavka (1) ovog članka.

Članak 19.

(Kontaktne posjedi)

- (1) Posjed se proglašava kontaktnim posjedom ako mjerodavni veterinarski inspektor utvrdi ili smatra, na temelju potvrđenih podataka, da je virus slinavke i šapa mogao biti unesen kretanjem ljudi, životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, vozila ili na bilo koji drugi način, bilo s drugih posjeda na posjed iz članka 4. stavak (1) ili članka 10. stavka (1) ovoga Pravilnika ili s tih posjeda na druge posjede.
- (2) Na kontaktnom posjedu moraju se primijeniti mjere određene člankom 4. stavak (3) i člankom 5. ovoga Pravilnika i te se mjere moraju provoditi dok sumnja na prisustvo slinavke i šapa na kontaktnim posjedima nije službeno isključena sukladno definiciji iz Dodatka I. ovoga Pravilnika i zahtjevima istraživanja iz Dodatka III. ovoga Pravilnika.
- (3) Mjerodavni veterinarski inspektor mora zabraniti premještanje svih životinja s kontaktnih posjeda tijekom razdoblja inkubacije, koje je određeno za pojedine vrste životinja iz članka 2. točka h) ovoga Pravilnika. Iznimno od članka 4. stavak (3) točka d) ovoga Pravilnika, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti prijevoz prijemljivih vrsta životinja pod službenim nadzorom izravno u najbližu moguću klaonicu na prisilno klanje. Prije odobrenja odstupanja iz ovog stavka mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti i nadzirati provedbu, najmanje, kliničkog pretraživanja sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika.
- (4) Mjerodavni veterinarski inspektor može, kada smatra da to dopušta epidemiološka situacija, kontaktnim posjedom iz stavka (1) ovog članka, proglasiti jednu epidemiološku proizvodnu jedinicu posjeda i životinje koje se u njoj nalaze, uz uvjet da ta epidemiološka proizvodna jedinica udovoljava propisanim u članku 18. ovoga Pravilnika.
- (5) Mjerodavni veterinarski inspektor mora nadzirati provođenje mjera iz članka 4. st. (2) i (3) i članka 5. ovoga Pravilnika u objektima ili prijevoznim sredstvima na koje se odnosi čl. 15. i 16. ovoga Pravilnika kada se ne može isključiti epidemiološka povezanost između izbijanja slinavke i šapa i tih objekata ili prijevoznih sredstava. Ured, uz suglasnost

mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može odlučiti o provedbi mjera iz članka 8. ovoga Pravilnika.

Članak 20.

(Koordinacija provođenja mjera)

Ured, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH prati i koordinira provođenje mjera na posjedima iz čl. 18. i 19. ovoga Pravilnika.

Odjeljak E. ZARAŽENO I UGROŽENO PODRUČJE

Članak 21.

(Uspostava zaraženog i ugroženog područja)

- (1) Bez obzira na mjere koje se provode sukladno članku 7. ovoga Pravilnika, odmah nakon što je potvrđeno izbijanje slinavke i šapa moraju se provesti najmanje mjere iz st. (2), (3) i (4) ovog članka.
- (2) Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora uspostaviti zaraženo područje u krugu od najmanje 3 km i ugroženo područje u krugu od najmanje 10 km od mjesta izbijanja slinavke i šapa iz stavka (1) ovog članka. Pri određivanju granica navedenih područja moraju se uzeti u obzir administrativne granice, prirodne barijere, mogućnosti nadzora i tehnološki napredak koji omogućava predviđanje vjerojatnog širenja virusa slinavke i šapa zrakom i na bilo koji drugi način. Obzirom na navedena predviđanja, granice područja, ukoliko je potrebno, mogu biti promijenjene.
- (3) Mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti da su zaraženo i ugroženo područje označeni vidljivim znakovima na prilaznim putovima u područja.
- (4) Zajednički i lokalni centar za kontrolu bolesti na koje se odnosi čl. 72. i 74. ovoga Pravilnika moraju biti uspostavljeni kako bi se osigurala potpuna koordinacija u provedbi mjera koje su potrebite za iskorjenjivanje slinavke i šapa što je brže moguće. Stručno tijelo iz članka 76. ovoga Pravilnika mora pomoći navedenim centrima u provedbi epidemiološkog istraživanja iz članka 13. ovoga Pravilnika.
- (5) Ured, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora odmah narediti pronalaženje svih životinja koje su otpremljene iz zaraženog ili ugroženog područja tijekom razdoblja od najmanje 21 dana prije procijenjenog najranijeg nadnevka unošenja uzročnika zaraze na posjed u zaraženom području te o nalazu sljedivosti mora izvjestiti mjerodavna tijela drugih država.
- (6) Ured mora surađivati s drugim državama u pronalasku svježeg mesa, mesnih proizvoda, sirovog mlijeka i proizvoda od sirovog mlijeka dobivenih od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja i proizvedenih u razdoblju između nadnevka procijenjenog unošenja virusa slinavke i šapa i nadnevka stupanja na snagu mjera iz stavka (2) ovog članka. Takvo svježe meso, mesni proizvodi, sirovo mlijeko i proizvodi od sirovog mlijeka moraju biti obrađeni sukladno čl. 25., 26. i 27. ovoga Pravilnika ili zadržani dok moguća kontaminacija virusom slinavke i šapa nije službeno isključena.

Članak 22.

(Mjere koje se primjenjuju na posjedima u zaraženom području)

- (1) Mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti i nadzirati da se u zaraženom području bez odgode provedu najmanje sljedeće mjere:
 - a) registracija svih posjeda na kojima se drže prijemljive vrste životinja i popis svih životinja na posjedu te redovito nadopunjavanje tih podataka;
 - b) redovita veterinarska inspekcija svih posjeda na kojima se drže prijemljive vrste životinja, na način da se izbjegne širenje moguće prisutnog virusa slinavke i šapa na posjedu, koja mora uključiti pregled odgovarajuće dokumentacije posebice podataka iz točke a) ovog stavka i mjera provedenih u svrhu sprečavanja unošenja ili iznošenja virusa slinavke i šapa, te koja može uključiti

- klinički pregled kako je određeno u Dodatku III. ovoga Pravilnika;
- c) zabrana premještanja prijemljivih vrsta životinja s posjeda na kojima se drže ili uzgajaju.
- (2) Iznimno od točke c) stavka (1) ovog članka prijemljive vrste životinja mogu se prevoziti pod službenim nadzorom na prisilno klanje izravno na klaonicu koja se nalazi unutar istog zaraženog područja ili ako u tom području nema klaonice, u klaonicu izvan zaraženog područja koju je odredilo mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH, u prijevoznom sredstvu koje je nakon svakog prijevoza oprano i dezinficirano pod službenom kontrolom. Premještanje na koje se odnosi ovaj stavak može biti odobreno samo kada je Ured, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, utvrdio na temelju kliničkog pretraživanja, sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika, svih prijemljivih vrsta životinja na posjedu koji je proveden pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora i nakon procjene epidemioloških okolnosti, da ne postoji razlog za sumnju da se na posjedu nalaze zaražene ili kontaminirane životinje. Meso takvih životinja mora biti podvrgnuto postupcima iz članka 25. ovoga Pravilnika.

Članak 23.

(Premještanje i prijevoz životinja i njihovih proizvoda u zaraženom području)

Mjerodavni veterinarski inspektor mora u zaraženom području zabraniti:

- premještanje između posjeda i prijevoz prijemljivih vrsta životinja;
- sajmove, tržnice, izložbe i druga okupljanja životinja uključujući sakupljanje i razilaženje prijemljivih vrsta životinja;
- pokretnu službu za rasplod prijemljivih vrsta životinja;
- umjetno osjemenjivanje i sakupljanje jajnih stanica i embrija od prijemljivih vrsta životinja.

Članak 24.

(Dodatne mjere i odstupanja)

- Osim mjera određenih u članku 23. ovoga Pravilnika, mjerodavni veterinarski inspektor može zabraniti:
 - premještanje ili prijevoz neprijemljivih vrsta životinja između posjeda koji se nalaze unutar zaraženog područja odnosno premještanje ili prijevoz prijemljivih vrsta životinja izvan ili u zaraženo područje;
 - provoz životinja svih vrsta kroz zaraženo područje;
 - dogadjanja na kojima se ljudi okupljaju i dolaze u kontakt s prijemljivim vrstama životinja, a gdje postoji opasnost od širenja virusa slinavke i šapa;
 - umjetno osjemenjivanje ili sakupljanje jajnih stanica i embrija od životinja vrsta koje nisu prijemljive na slinavku i šap;
 - kretanje prijevoznih sredstava namijenjenih prijevozu životinja;
 - klanje na posjedu prijemljivih vrsta životinja, za vlastite potrebe;
 - prijevoz roba iz članka 33. ovoga Pravilnika na posjede na kojima se drže prijemljive vrste životinja.
- Mjerodavna veterinarska inspeksijska tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti:
 - provoz životinja svih vrsta kroz zaraženo područje isključivo glavnim cestama i željeznicom;
 - prijevoz prijemljivih vrsta životinja za koje je mjerodavni veterinarski inspektor potvrdio da dolaze sa posjeda izvan zaraženog područja i koje su prevezene određenim rutama izravno u određene klaonice u svrhu klanja bez odgode, a uz uvjet da je nakon dopreme prijevozno sredstvo očišćeno i dezinficirano u klaonici, pod službenom kontrolom i da je takvo čišćenje i dezinfekcija upisana u dnevnik prijevoznog sredstva;
 - umjetno osjemenjivanje životinja na posjedu koje je provelo osoblje sa tog posjeda, korištenjem sjemena

sakupljenog od životinja na tom posjedu ili sjemena uskladištenog na posjedu ili dostavljenog iz sabirnog centra u vanjskom perimetru posjeda;

- premještanje i prijevoz kopitara, uzimajući u obzir uvjete iz Dodatka VI. ovoga Pravilnika;
- prijevoz roba iz članka 33. ovoga Pravilnika na posjede na kojima se drže prijemljive vrste životinja, pod određenim uvjetima.

Članak 25.

(Mjere koje se odnose na svježe meso proizvedeno u zaraženom području)

- Zabranjeno je stavljanje na tržište svježeg mesa, mljevenog mesa i mesnih preradevina dobivenih od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja.
- Zabranjeno je stavljanje na tržište svježeg mesa, mljevenog mesa i mesnih preradevina od prijemljivih vrsta životinja, proizvedenih u objektima koji se nalaze u zaraženom području.
- Svježe meso, mljeveno meso i mesne preradevine iz stava (1) ovog člana moraju biti označeni sukladno posebnim propisima koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje u promet proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu i nakon toga prevezeni u zapečaćenim kontejnerima u objekte koje je odredio mjerodavno veterinarsko inspeksijsko tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH, kako bi od njih bili proizvedeni mesni proizvodi obrađeni sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
- Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na svježe meso, mljeveno meso i mesne preradevine koje su proizvedene najmanje dvadeset i jedan dan prije procijenjenog nadnevka najranijeg zaražavanja na posjedu u zaraženom području i koji su od dana proizvodnje bili uskladišteni i prevezeni odvojeno od mesa i mesnih proizvoda proizvedenih nakon tog nadnevka. Takvo meso i mesni proizvodi moraju se lako razlikovati od mesa i mesnih proizvoda koji se ne smiju otpremiti izvan zaraženog područja na način da imaju jasnu oznaku sukladno posebnim propisima.
- Iznimno, zabrana iz stavka (2) ovog članka ne primjenjuje se na svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine dobivene iz objekata koji se nalaze u zaraženom području, ukoliko je udovoljeno sljedećim uvjetima:
 - objekt mora raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - samo svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine iz stavka (4) ovog članka ili svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine dobivene od životinja uzgojenih i zaklanih izvan zaraženog područja ili životinja prevezenih u objekt i zaklanih sukladno članku 24. stavak (2) točka b) ovoga Pravilnika smiju biti preradeni u tom objektu;
 - svo takvo svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine moraju biti označene zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima ili u slučaju mesa papkara zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o problemima javnog zdravlja i zdravlja životinja koji utječu na stavljanje na tržište mesa divljači iz uzgoja ili u slučaju mljevenog mesa i mesnih preradevina zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište mljevenog mesa i mesnih preradevina;
 - tijekom cijelog proizvodnog procesa svo takvo svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine moraju biti jasno označeni i prevoženi, te pohranjeni odvojeno od svježeg mesa, mljevenog mesa ili mesnih preradevina, koji se ne smiju otpremiti izvan zaraženog područja sukladno ovom Pravilniku.
- Mjerodavni veterinarski inspektor mora potvrditi da svježe meso, mljeveno meso i mesne preradevine namijenjene za stavljanje u promet udovoljavaju uvjetima iz stavka (5) ovog

članka. Ured, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora nadzirati mjere kontrole koje provode mjerodavni veterinarski inspektori i sastaviti listu objekata za koje se mogu izdavati certifikati za potrebe međunarodnog prometa.

- (7) Odstupanje od zabrane iz stavka (1) ovog članka može se dati pod uvjetima koji su doneseni sukladno posebnom postupku utvrđenom od strane Ureda, uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, posebice u odnosu na zdravstvene oznake za mesne proizvode koji potječu od prijemljivih vrsta životinja iz područja koje je više od 30 dana proglašeno zaraženim.

Članak 26.

(Mjere koje se odnose na mesne proizvode proizvedene u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište mesnih proizvoda proizvedenih od mesa prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja.
- (2) Iznimno, zabrane iz stavka (1) ovog članka ne odnose se na mesne proizvode koji su podvrgnuti termičkoj obradi kako je navedeno u dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika ili koji su proizvedeni od mesa na koje se odnosi članak 25. stavak (4) ovoga Pravilnika.

Članak 27.

(Mjere koje se odnose na mlijeko i mliječne proizvode proizvedene u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište mlijeka dobivenog od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja i mliječnih proizvoda proizvedenih od takvog mlijeka.
- (2) Zabranjeno je stavljanje na tržište mlijeka i mliječnih proizvoda od prijemljivih vrsta životinja, koji su proizvedeni u objektima koji se nalaze u zaraženom području.
- (3) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na mlijeko i mliječne proizvode dobivene od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja i koji su proizvedeni najmanje 21 dan prije procijenjenog dana najranijeg zaražavanja na posjedu u zaraženom području i koji su, nakon što su proizvedeni, uskladišteni i transportovani odvojeno od mlijeka i mliječnih proizvoda proizvedenih prije navedenog nadnevka.
- (4) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na mlijeko dobiveno od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja i mliječne proizvode koji su proizvedeni od mlijeka koje je podvrgnuto obradi na neki od načina iz dijela A. ili B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika, ovisno o korištenju mlijeka ili mliječnih proizvoda. Ta obrada mora se provesti pod uvjetima koji su navedeni u stavku (6) ovog članka i u objektima iz stavka (5) ovog članka ili ako ne postoje takvi objekti u zaraženom području u objektima koji se nalaze izvan zaraženog područja pod uvjetima iz stavka (8) ovog članka.
- (5) Iznimno, zabrana iz stavka (2) ovog članka ne odnosi se na mlijeko i mliječne proizvode proizvedene u objektima u zaraženom području koji udovoljavaju uvjetima iz stavka (6) ovog članka.
- (6) Objekti iz st. (4) i (5) ovog članka moraju udovoljavati slijedećim uvjetima:
- objekt mora raditi pod stalnom i strogom službenom kontrolom;
 - mlijeko koje se koristi u objektu mora ili udovoljavati uvjetima propisanim u st. (3) i (4) ovog članka ili svježe mlijeko mora biti dobiveno od životinja izvan zaraženoga područja;
 - tijekom cjelokupnoga proizvodnog procesa mlijeko mora biti jasno označeno, transportovano i skladišteno odvojeno od sirovog mlijeka i proizvoda od sirovog mlijeka koji nisu namijenjeni za otpremu izvan zaraženog područja;

d) prijevoz sirovog mlijeka s posjeda koji se nalaze izvan zaraženog područja u objekte, mora se obavljati vozilima koja su prije prijevoza očišćena i dezinficirana i koja nakon toga nisu bila u kontaktu s posjedima u zaraženom području na kojima se drže prijemljive vrste životinja.

(7) Mjerodavni veterinarski inspektor potvrđuje da li mlijeko koje se stavlja na tržište udovoljava uvjetima iz stavka (6) ovog članka.

(8) Prijevoz svježeg mlijeka s posjeda koji se nalaze u zaraženom području u objekte koji su smješteni izvan zaraženog područja i prerada takvog mlijeka mora se obavljati pod slijedećim uvjetima:

- preradu sirovog mlijeka proizvedenog od prijemljivih vrsta životinja držanih unutar zaraženog područja u objektima koji se nalaze izvan zaraženog područja, mora odobriti mjerodavni veterinarski inspektor;
- odobrenje iz točke a) ovog stavka mora uključiti naputak o načinu i putu prijevoza u određeni objekt;
- prijevoz se mora obaviti u vozilima koja su prije prijevoza očišćena i dezinficirana, koja su izrađena i održavana na način da mlijeko tijekom transporta ne istječe, te koja su opremljena na način da se izbjegne raspršivanje čestica mlijeka tijekom utovara i istovara;
- prije napuštanja posjeda na kojem je prikupljeno mlijeko prijemljivih vrsta životinja priključne cijevi, gume, kućišta kotača, donji dijelovi vozila i sve razliveno mlijeko moraju biti očišćeni i dezinficirani, a nakon završne dezinfekcije i prije napuštanja zaraženog područja vozilo ne smije naknadno doći u kontakt s drugim posjedima u zaraženom području na kojima se drže prijemljive vrste životinja;
- prijevozna sredstva moraju biti strogo namijenjena za prijevoz u određenom zemljopisnom ili administrativnom području, moraju biti sukladno tome označena i smiju ući u drugo područje tek nakon provedenog čišćenja i dezinfekcije pod službenim nadzorom.

(9) Zabranjeno je prikupljanje i prijevoz uzoraka svježeg mlijeka od životinja prijemljivih vrsta s posjeda smještenih u zaraženom području u laboratorije, osim u veterinarske dijagnostičke laboratorije odobrene za dijagnostiku slinavke i šapa, kao i postupci s mlijekom u takvim laboratorijima.

Članak 28.

(Mjere koje se odnose na sjeme, jajne stanice i embrije prikupljene od prijemljivih vrsta životinja u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište sjemena jajnih stanica i embrija dobivenih od prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja.
- (2) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na smrznuto sjeme, jajne stanice i embrije koji su prikupljeni i pohranjeni najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka najranijeg zaražavanja virusom slinavke i šapa na posjedu u zaraženom području.
- (3) Smrznuto sjeme prikupljeno nakon nadnevka na koji se odnosi stavak (2) ovog članka mora se odvojeno pohraniti i može biti stavljeno u opticaj nakon:
- ukidanja svih mjera koje se odnose na izbijanje slinavke i šapa sukladno članku 36. ovoga Pravilnika;
 - kliničkog pretraživanja svih životinja smještenih u centru za sakupljanje sjemena i uzimanja uzoraka sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika koji moraju biti serološki pretraženi kako bi se dokazala odsutnost zaraze u tom sabirnom centru;
 - kad je životinja, od koje se uzima sjeme, pretražena serološkim testom za otkrivanje protutijela za virus slinavke i šapa u uzorku koji je uzet najranije 28 dana nakon prikupljanja sjemena, sa negativnim rezultatom.

Članak 29.

(Prijevoz i distribucija balege i gnoja prijemljivih vrsta životinja proizvedenih u zaraženom području)

- (1) Zabranjen je prijevoz i distribucija balege ili gnoja unutar zaraženog područja, sa posjeda i objekata ili prijevoznih sredstava na koje se odnosi članak 16. ovoga Pravilnika gdje se drže prijemljive vrste životinja, smještenih u zaraženom području.
- (2) Iznimno od zabrane iz stavka (1) ovog članka mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje gnoja prijemljivih vrsta životinja s posjeda koji se nalazi u zaraženom području u određene objekte za obradu sukladno posebnim propisima kojima je regulirana ova oblast, ili za posredno skladištenje.
- (3) Iznimno od zabrane iz stavka (1) ovog članka mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje gnoja prijemljivih vrsta životinja s posjeda koji se nalaze u zaraženom području i na kojima se ne provode mjere iz čl. 4. ili 10. ovoga Pravilnika, za distribuciju na određena polja pod slijedećim uvjetima:
 - a) da je sav gnoj proizveden najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka najranijeg zaražavanja životinja na posjedu u zaraženom području te gnoj i balega da su razasuti po zemlji i s njom odmah pomiješani/uzorani i na dovoljnoj udaljenosti od posjeda na kojima se drže prijemljive vrste životinja i odmah ili;
 - b) u slučaju gnoja goveda i svinja:
 - 1) pretraživanjem svih životinja na posjedu, pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora, isključeno je prisustvo životinja sumnjivih da su zaražene virusom slinavke i šapa;
 - 2) sav gnoj je proizveden najmanje četiri dana prije pretraživanja na koje se odnosi alineja 1) ove točke;
 - 3) gnoj je pomiješan sa zemljom na određenim poljima blizu posjeda podrijetla i na dovoljnoj udaljenosti od drugih posjeda u zaraženom području na kojima se drže prijemljive vrste životinja.
- (4) Prilikom davanja odobrenja za premještanje balege ili gnoja s posjeda na kojem se drže prijemljive vrste životinja mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti da se, uz provođenje čišćenja i dezinfekcije nepropusnih prijevoznih sredstava nakon utovara i prije napuštanja posjeda, premještanje balege ili gnoja obavi na način da se spriječi širenje virusa slinavke i šapa.

Članak 30.

(Mjere koje se odnose na kožu i krzno prijemljivih vrsta životinja u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište koža i krzna prijemljivih vrsta životinja koje potječu iz zaraženog područja.
- (2) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na kožu i krzna koji:
 - a) su proizvedeni najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka zaražavanja životinja na posjeda iz članka 10. stavak (1) ovoga Pravilnika i koji su bili odvojeno držani od koža i krzna proizvedenih nakon tog nadnevka ili;
 - b) ispunjavaju uvjete iz dijela A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.

Članak 31.

(Mjere koje se odnose na vunu ovaca, dlaku preživača i čekinja svinja proizvedene u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište vune ovaca, dlake preživača i čekinja svinja koje potječu iz zaraženog područja.
- (2) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na neprerađenu vunu, dlaku i čekinje koje:
 - a) su proizvedene najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka zaražavanja životinja na posjedu na koji se odnosi članak 10. stavak (1) ovoga Pravilnika i koje su

bile odvojeno držane od vune, dlake i čekinja proizvedenih nakon tog nadnevka ili;

- b) ispunjavaju uvjete iz dijela A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.

Članak 32.

(Mjere koje se odnose na životinjske proizvode proizvedene u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište i životinjskih proizvoda dobivenih od prijemljivih vrsta životinja kao i drugih životinjskih proizvoda na koje se ne odnose odredbe čl. 25. do 31. ovoga Pravilnika.
- (2) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na proizvode koji:
 - a) su proizvedeni najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka zaražavanja životinja na posjedu na koji se odnosi članak 10. stavak (1) ovoga Pravilnika i koji su bili držani i transportovani odvojeno od proizvoda proizvedenih nakon tog nadnevka ili;
 - b) su obrađeni sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika ili;
 - c) u slučaju posebnih proizvoda, udovoljavaju odgovarajućim zahtjevima iz dijela A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika ili;
 - d) su gotovi proizvodi za koje nije potrebna daljnja obrada, a koji sadrže proizvode životinjskog podrijetla koji su ili obrađeni postupkom koji jamči uništenje mogućeg virusa slinavke i šapa ili su dobiveni od životinja na koje se ne primjenjuju ograničenja sukladno odredbama ovoga Pravilnika ili;
 - e) pakirani proizvodi namijenjeni za korištenje u dijagnostici in vitro ili kao laboratorijski reagensi.

Članak 33.

(Mjere koje se odnose na hranu za životinje, krmiva, sijeno i slamu proizvedene u zaraženom području)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište hrane za životinje, krmiva, sijena i slame koje potječu iz zaraženog područja.
- (2) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na hranu za životinje, krmiva, sijeno i slamu koji:
 - a) su proizvedeni najmanje 21 dan prije procijenjenog nadnevka zaražavanja životinja na posjedu kako je određeno u članku 10. stavak (1) ovoga Pravilnika i koji su držani i transportovani odvojeno od hrane za životinje, krmiva, sijena i slame proizvedenih nakon tog nadnevka ili;
 - b) su namijenjeni za korištenje unutar zaraženog područja, a uz odobrenje mjerodavnog veterinarskog inspektora ili;
 - c) su proizvedeni u prostorima u kojima se ne drže prijemljive vrste životinja ili;
 - d) su proizvedeni u prostorima u kojima se ne drže prijemljive vrste životinja i za koje su sirovine dobivene na prostorima iz točke c) ovog stavka ili na prostorima koji se nalaze izvan zaraženog područja.
- (3) Zabrana iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na krmiva i slamu, proizvedene na posjedima na kojima se drže prijemljive vrste životinja, koje udovoljavaju zahtjevima iz dijela B. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.

Članak 34.

(Odobranje odstupanja i dodatno potvrđivanje)

- (1) Odstupanje od zabrane iz čl. 24. do 33. ovoga Pravilnika, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti rješenjem uz suglasnost mjerodavnih veterinarskih inspekcijских tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, o čemu obavještava mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni Ured, tek nakon što je potvrdio da je prije nego je proizvod napustio zaraženu zonu ispunjavao sve propisane zahtjeve i da nema opasnosti od širenja virusa slinavke i šapa.
- (2) Odstupanje od bilo koje zabrane iz čl. 25. do 33. ovoga Pravilnika, u slučaju međunarodne trgovine mora odobriti Ured.

Članak 35.

(Dodatne mjere koje se primjenjuju u zaraženom području)

Osim mjera koje se primjenjuju u zaraženom području sukladno odredbama ovoga Pravilnika, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može odrediti provođenje i drugih mjera koje smatra potrebnim i efikasnim za suzbijanje virusa slinavke i šapa, uzimajući u obzir epidemiološko stanje, način držanja životinja te trgovinske i socijalne prilike u pogodnom području.

Članak 36.

(Ukidanje mjera u zaraženom području)

- (1) Mjere u zaraženom području moraju se provoditi:
 - a) dok ne protekne 15 dana od usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja prijemljivih vrsta životinja s posjeda kako je određeno u članku 10. stavak (1) ovoga Pravilnika i provođenja preliminarnog čišćenja i dezinfekcije na posjedu sukladno članku 11. ovoga Pravilnika;
 - b) dok na svim posjedima, u zaraženom području, na kojima se drže prijemljive vrste životinja nije završeno pretraživanje, s negativnim rezultatima.
- (2) Nakon ukidanja mjera u zaraženom području nastavljaju se primjenjivati mjere u ugroženom području na način kako je propisano u čl. 37. do 42. ovoga Pravilnika i to najmanje 15 dana, dok se te mjere ne ukinu sukladno članku 44. ovoga Pravilnika.
- (3) Pretraživanje iz točke b) stavak (1) ovog članka mora se provesti kako bi se dodatno potvrdila odsutnost zaraze, a najmanje se mora provesti pretraživanje sukladno kriterijima iz Dodatka III. ovoga Pravilnika.

Članak 37.

(Mjere koje se primjenjuju na posjedima u ugroženom području)

- (1) U ugroženom području moraju se provesti mjere iz članka 22. stavak (1) ovoga Pravilnika.
- (2) Iznimno od zabrane iz članka 22. stavak (1) točke c) ovoga Pravilnika i kad nema klaoničkih kapaciteta ili ako su oni nedostadni unutar ugroženog područja, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje prijemljivih vrsta životinja sa posjeda smještenih u ugroženom području, na klanje u klaonice koje se nalaze izvan ugroženog područja, izravnim prijevozom, pod službenim nadzorom i uz sljedeće uvjete:
 - a) podaci iz članka 22. stavak (1) su pod službenom kontrolom, a epidemiološka situacija na posjedu ne ukazuje na sumnju da su životinje zaražene ili kontaminirane virusom slinavke i šapa;
 - b) sve životinje prijemljivih vrsta na posjedu su pregledane pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora, s negativnim rezultatom;
 - c) reprezentativni broj životinja, uzimajući u obzir statističke parametre iz Dodatka III. ovoga Pravilnika, detaljno je klinički pretražen kako bi se isključilo prisustvo ili sumnja na klinički pozitivne životinje;
 - d) klaonicu je odredilo mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH i smještena je što je bliže moguće ugroženom području;
 - e) meso od takvih životinja mora biti obrađeno sukladno članku 39. ovoga Pravilnika.

Članak 38.

(Premještanje životinja prijemljivih vrsta unutar ugroženog područja)

- (1) Životinje prijemljivih vrsta ne smiju biti premještane sa posjeda unutar ugroženog područja.
- (2) Iznimno od zabrane iz stavka (1) ovog članka premještanje životinja dopušteno je u sljedeće svrhe:
 - a) za odvođenje na pašnjake koji se nalaze unutar ugroženog područja, na način da ne dolaze u kontakt sa životinjama prijemljivih vrsta s drugih posjeda i tek nakon 15 dana od

zadnjeg utvrđenog izbivanja slinavke i šapa u zaraženom području,

- b) za klanje u klaonicu koja se nalazi u istom ugroženom području, izravnim prijevozom i pod službenim nadzorom;
 - c) za prijevoz sukladno članku 37. stavak (2) ovoga Pravilnika,
 - d) za prijevoz sukladno članku 24. stavak (2) toč. a) i b) ovoga Pravilnika.
- (3) Mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje životinja iz točke a) stavka (2) ovog članka, nakon što je pretraživanjem svih životinja prijemljivih vrsta na posjedu pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora i uključujući uzorkovanje sukladno podtočki 2.2. točke 2. Dodatka III. ovoga Pravilnika, isključeno prisustvo životinja sumnjivih da su zaražene ili kontaminirane virusom slinavke i šapa.
 - (4) Mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti premještanje životinja na koje se odnosi točka b) stavka (2) ovog članka tek nakon što su na zadovoljavajući način provedene mjere iz članka 37. stavak (2) toč. a) i b) ovoga Pravilnika.
 - (5) Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH mora, bez odgode, pronaći sve životinje otpremljene iz ugroženog područja tijekom razdoblja od najmanje dvadeset i jednog dana prije procijenjenog nadnevka najranijeg zaražavanja životinja na posjedu u ugroženom području i o nalazu sljedivosti izvijestiti mjerodavna tijela u drugim državama.

Članak 39.

(Mjere koje se moraju primjenjivati na svježe meso životinja prijemljivih vrsta koje potječu iz ugroženog područja i na mesne proizvode proizvedene od takvog mesa)

- (1) Zabranjeno je stavljanje na tržište svježeg mesa, mljevenog mesa i mesnih preradevina dobivenih od životinja prijemljivih vrsta koje potječu iz ugroženog područja i mesnih proizvoda proizvedenih od takvog mesa.
- (2) Zabranjeno je stavljanje na tržište svježeg mesa, mljevenog mesa, mesnih preradevina i mesnih proizvoda od prijemljivih vrsta životinja, proizvedenih u objektima koji se nalaze u ugroženom području.
- (3) Mjerodavni, zabrane iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na svježe meso, mljeveno meso i mesne preradevine koji su proizvedeni najmanje 21 dan prije pretpostavljenog nadnevka prvog zaražavanja životinja na posjedu u odgovarajućem zaraženom području i koji su od trenutka proizvodnje bili uskladišteni i prevoženi odvojeno od mesa proizvedenog nakon tog nadnevka. Takvo se meso, na temelju jasne oznake koja je utvrđena posebnim propisima, mora lako razlikovati od mesa koje se ne smije otpremati izvan ugroženog područja.
- (4) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na svježe meso, mljeveno meso i mesne pripravke koji su proizvedeni od životinja dopremljenih u klaonicu pod uvjetima koji su najmanje toliko strogi koliko i uvjeti iz članka 37. stavak (2) toč. a) do e) ovoga Pravilnika, pod uvjetom da meso podliježe mjerama propisanim u stavku (5) ovoga članka.
- (5) Iznimno, zabrana iz stavka 2. ovog članka ne primjenjuje se na svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine koji su dobiveni u objektima smještenim u ugroženom području, pod sljedećim uvjetima:
 - a) da objekt radi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - b) u objektu se prerađuje jedino svježe meso, mljeveno meso ili mesni pripravci koji su opisani u stavku (4) ovog članka i koji podliježu dodatnim uvjetima kako je određeno u dijelu B. Dodatka VIII. ovoga Pravilnika ili koji su dobiveni od životinja koje su uzgajane i zaklane izvan ugroženog područja ili od životinja koje su dopremljene sukladno članku 24. stavak (2. točka b) ovoga Pravilnika;

- c) svo takvo svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine moraju biti označene zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima ili u slučaju mesa papkara zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o problemima javnog zdravlja i zdravlja životinja koji utječu na stavljanje na tržište mesa divljači iz uzgoja ili u slučaju mljevenog mesa i mesnih preradevina zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište mljevenog mesa i mesnih preradevina;
- d) svo takvo svježe meso, mljeveno meso ili mesni pripravci moraju tijekom cijelog proizvodnog procesa biti jasno označeni i moraju se prevoziti i skladištiti odvojeno od svježeg mesa, mljevenog mesa ili mesnih preradevina koji ne ispunjavaju uvjete za otpremanje izvan ugroženog područja sukladno ovom Pravilniku.
- (6) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na mesne proizvode proizvedene od svježeg mesa koje je dobiveno od životinja prijemljivih vrsta podrijetlom iz ugroženog područja, a koje je označeno oznakom zdravstvene ispravnosti sukladno posebnim propisima koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu i koje je prevezeno pod službenim nadzorom u odobreni objekt za obradu sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
- (7) Iznimno, zabrana iz stavka (2) ovog članka ne primjenjuje se na mesne proizvode koji su proizvedeni u objektima smještenim u ugroženom području i koji udovoljavaju propisanom u stavku (6) ovog članka ili su proizvedeni od mesa koje udovoljava uvjetima iz stavka (5) ovog članka.
- (8) Mjerodavni veterinarski inspektor potvrđuje da meso, mljeveno meso i mesni pripravci namijenjeni za stavljanje u promet udovoljavaju uvjetima iz st. (5) i (7) ovog članka.
- (9) Odstupanje od zabrane iz stavka (1) ovog članka može se odobriti pod posebnim uvjetima, sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, naručito s označavanjem u svezi zdravstvene ispravnosti mesa životinja prijemljivih vrsta koje potječu iz područja koje je više od 30 dana proglašeno ugroženim.
- Članak 40.
- (Mjere koje se odnose na mlijeko i mliječne proizvode životinja prijemljivih vrsta proizvedene u ugroženom području)
- (1) Zabranjeno je stavljanje u promet mlijeka dobivenog od životinja prijemljivih vrsta koje potječu iz ugroženog područja kao i mliječnih proizvoda proizvedenih od takvog mlijeka.
- (2) Zabranjeno je stavljanje u promet mlijeka i mliječnih proizvoda koji potječu od životinja prijemljivih vrsta i koji su proizvedeni u ugroženom području.
- (3) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na mlijeko i mliječne proizvode koji potječu od životinja prijemljivih vrsta podrijetlom iz ugroženog područja, a koji su proizvedeni najmanje 21 dan prije prepostavljenog nadnevka prvog zaražavanja životinja na posjedu na zaraženom području i koji su od trenutka proizvodnje bili uskladišteni i prevoženi odvojeno od mlijeka i mliječnih proizvoda proizvedenih nakon tog nadnevka.
- (4) Iznimno, zabrana iz stavka (1) ovog članka ne primjenjuje se na mlijeko dobiveno od životinja prijemljivih vrsta podrijetlom iz ugroženog područja i na mliječne proizvode proizvedene od takvog mlijeka, koji su, u ovisnosti od namjene mlijeka ili mliječnih proizvoda, bili obrađeni jednim od postupaka iz dijela A. ili B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika. Obrada mora biti provedena pod uvjetima određenim u stavku (6) ovog članka i to u objektima iz stavka (5) ovog članka ili, ako u ugroženom području nema takvog objekta, u objektima koje odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH i koji se nalaze izvan zaraženog i ugroženog područja.
- (5) Iznimno, zabrana iz stavka (2) ovog članka ne primjenjuje se na mlijeko i mliječne proizvode koji su pripremljeni u objektima smještenim u ugroženom području pod uvjetima određenim u stavku (6) ovog članka.
- (6) Objekti na koje se odnose st. (4) i (5) ovog članka moraju ispunjavati slijedeće uvjete:
- objekt mora raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - svo mlijeko koje se upotrebljava u objektu mora udovoljavati uvjetima iz stavka (4) ovog članka ili biti dobiveno od životinja izvan ugroženog i zaraženog područja;
 - tijekom cijeloga proizvodnog procesa mlijeko mora biti jasno označeno te se mora prevoziti i skladištiti odvojeno od mlijeka i mliječnih proizvoda koji nisu namijenjeni otpremanju izvan ugroženog područja;
 - prijevoz sirovog mlijeka s posjeda smještenog izvan zaraženog i ugroženog područja do objekata mora se obavljati vozilima koja su prije prijevoza očišćena i dezinficirana i koja potom nisu bila u kontaktu s posjedima u zaraženom i ugroženom području na kojima se drže životinje prijemljivih vrsta.
- (7) Mjerodavni veterinarski inspektor nadzire i utvrđuje da mlijeko namijenjeno unutarnjoj trgovini udovoljava uvjetima iz stavka (6) ovog članka.
- (8) Prijevoz sirovog mlijeka s posjeda smještenih unutar ugroženog područja do objekata smještenih izvan zaraženog i ugroženog područja te prerada tog mlijeka moraju se obavljati pod slijedećim uvjetima:
- mjerodavni veterinarski inspektor mora odobriti preradu sirovog mlijeka proizvedenog od životinja prijemljivih vrsta koje se drže unutar ugroženog područja i njegovu preradu u objektima smještenim izvan zaraženog i ugroženog područja;
 - u odobrenju iz točke a) ovog stavka moraju se navesti napuci o prijevozu i odrediti put prijevoza do odobrenog objekta;
 - prijevoz se mora obavljati vozilima koja su očišćena i održavana na način da ne dolazi do istjecanja mlijeka tijekom prijevoza i koja su opremljena tako da ne dolazi do raspršivanja aerosola za vrijeme utovara i istovara mlijeka;
 - prije napuštanja posjeda na kojem je prikupljeno mlijeko životinja prijemljivih vrsta, treba očistiti i dezinficirati priključne cijevi, gume, kućišta kotača, donje dijelove vozila i svo razliveno mlijeko, a nakon završne dezinfekcije i prije napuštanja ugroženog područja vozilo ne smije naknadno doći u kontakt s posjedom u zaraženom i ugroženom području na kojem se drže životinje prijemljivih vrsta;
 - prijevozna sredstva moraju biti strogo namijenjena za prijevoz u određenom zemljopisnom ili administrativnom području, moraju biti sukladno tome označena i smiju ući u drugo područje jedino nakon čišćenja i dezinfekcije pod službenim nadzorom.
- (9) Prikupljanje i prijevoz uzoraka sirovog mlijeka životinja prijemljivih vrsta s posjeda smještenih u ugroženom području u druge laboratorije osim u veterinarski dijagnostički laboratorij koji je odobrena za dijagnostiku slinavke i šapa, kao i postupci s mlijekom u takvim laboratorijima, moraju biti odobreni od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora i uz obvezu provođenja mjera za sprečavanje svakog širenja virusa slinavke i šapa.
- Članak 41.
- (Prijevoz i razbacivanje gnoja i gnojnice dobivenih od životinja prijemljivih vrsta u ugroženom području)
- (1) Zabranjen je prijevoz i razbacivanje gnoja i gnojnice unutar i izvan ugroženog područja, s posjeda i iz drugih objekata iz

članka 16. ovoga Pravilnika, a koji se nalaze u ugroženom području i u kojima se drže životinje prijemljivih vrsta.

- (2) Iznimno od zabrane iz stavka (1) ovog članka, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, može, u posebnim okolnostima, dopustiti prijevoz gnoja i gnojnice, u prijevoznim sredstvima koja su temeljito očišćena i dezinficirana prije i nakon uporabe, kako bi se razbacali u odobrenom području koje se nalazi unutar ugroženog područja i na dovoljnoj udaljenosti od posjeda na kojima se drže životinje prijemljivih vrsta, pod slijedećim uvjetima:
- pregledom koji je obavljen pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora na svim životinjama prijemljivih vrsta na posjedu, isključeno je prisustvo životinja za koje se sumnja da su zaražene virusom slinavke i šapa, a gnoj i gnojnice se odmah razbacuju po tlu kako bi se izbjeglo stvaranje aerosola te se odmah zaoravaju ili;
 - kliničkim pregledom koji obavljen pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora na svim životinjama prijemljivih vrsta na posjedu, nisu utvrđeni znakovi na temelju kojih se može postaviti sumnja na slinavku i šap, a gnoj se zaorava ili zakopava u tlo ili;
 - na prijevoz i razbacivanje gnoja primjenjuje se odredba članka 29. stavak (2) ovoga Pravilnika.

Članak 42.

(Mjere koje se odnose na druge životinjske proizvode proizvedene u ugroženom području)

Pri stavljanju u promet proizvoda životinjskog podrijetla koji nisu obuhvaćeni čl. 39. do 41. ovoga Pravilnika, moraju se primjenjivati mjere iz čl. 28., 30., 31. i 32. ovoga Pravilnika.

Članak 43.

(Dodatne mjere koje se primjenjuju u ugroženom području)

Osim mjera predviđenih u čl. 37. do 42. ovoga Pravilnika, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može odrediti provođenje dodatnih mjera koje smatra potrebitim i odgovarajućim kako bi se suzbio virus slinavke i šapa, uzimajući u obzir posebne epidemiološke, stočarske, trgovinske i socijalne uvjete koji prevladavaju u ugroženom području. Ako smatra potrebitim, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može uvesti posebne mjere za ograničavanje kretanja kopitara, pri čemu se moraju uvažavati mjere određene u Dodatku VI. ovoga Pravilnika.

Članak 44.

(Ukidanje mjera u ugroženom području)

- (1) Mjere koje se primjenjuju u ugroženom području ostaju na snazi dok se ne ispune slijedeći uvjeti:
- mora proći najmanje 30 dana od usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja svih životinja prijemljivih vrsta sa posjeda iz članka 10. stavka (1) ovoga Pravilnika i provedenog preliminarnog čišćenja i dezinfekcije na tom posjedu obavljenog sukladno članku 11. ovoga Pravilnika;
 - u zaraženom području moraju biti ispunjeni uvjeti iz članka 36. ovoga Pravilnika;
 - mora biti obavljeno pretraživanje s negativnim rezultatom.
- (2) Istraživanje iz točke c) stavka (1) ovog članka mora biti provedeno radi potvrđivanja odsutnosti zaraze u ugroženom području, a provodi se sukladno kriterijima iz Dodatka III. ovoga Pravilnika.

Odjeljak F. REGIONALIZACIJA, NADZOR KRETANJA I OZNAČAVANJE

Članak 45.

(Regionalizacija)

- (1) Ako se utvrdi da se virus slinavke i šapa širi uprkos mjerama poduzetim sukladno ovom Pravilniku i ako epidemija slinavke i šapa poprimi velike razmjere i u svakom slučaju

kada se provodi žuma vakcinacija, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mora osigurati, ne dovodeći u pitanje provođenje mjera sukladno posebnim propisima, podjelu područja na jednu ili više zona koje su pod ograničenjem i zona bez ograničenja.

- Ured je dužan obavijestiti OIE, Europsku komisiju i mjerodavna tijela susjednih zemalja o mjerama koje se provode u zoni koja je pod ograničenjem.
- Prije nego se odrede granice zone pod ograničenjem, mora se provesti temeljita epidemiološka procjena stanja, naročito što se tiče mogućnog vremena i vjerojatnog mjesta unosa virusa slinavke i šapa, njegovog mogućnog širenja i vjerojatnog vremena potrebitog za njegovo iskorjenjivanje.
- Granice zone pod ograničenjem određuju se na temelju upravnih granica ili prirodnih barijera. Kao polazište za regionalizaciju uzimaju se veće upravne jedinice, a ne regije. Zona pod ograničenjem može se, na temelju rezultata epidemiološkog istraživanja određenog člankom 13. ovoga Pravilnika, smanjiti tako da obuhvata područje koje nije manje od područja općine i po potrebi, okolnih općina. U slučaju širenja virusa slinavke i šapa, zona pod ograničenjem proširuje se tako da obuhvata dodatne općine ili regije.

Članak 46.

(Mjere koje se primjenjuju u zoni pod ograničenjem)

- Kada se provodi regionalizacija, mjerodavna tijela naređuju provođenje najmanje slijedećih mjera:
 - unutar zone pod ograničenjem mora se kontrolirati prijevoz i kretanje životinja prijemljivih vrsta, životinjskih proizvoda i robe kao i kretanje prijevoznih sredstava kao mogućnih prijenosnika virusa slinavke i šapa;
 - mora se ući u trag i pratiti kretanje te označiti sukladno posebnim propisima svježe meso i sirovo mlijeko i što je više moguće ostalih proizvoda koji se nalaze na pričuvama i koji ne ispunjavaju uvjete za otpremanje izvan zone pod ograničenjem;
 - za životinje prijemljivih vrsta i proizvode dobivene od tih životinja mora se izdavati posebna potvrda, a proizvodi za prehranu ljudi koji su namijenjeni otpremanju izvan zone pod ograničenjem i koji ispunjavaju uvjete za takvo otpremanje, moraju se označiti oznakom zdravstvene ispravnosti sukladno posebnim propisima.
- Kada se provodi regionalizacija, mjerodavna tijela moraju narediti da se uđe u trag i prati kretanje najmanje onih životinja prijemljivih vrsta koje su otpremljene iz zone pod ograničenjem na druga područja i zemlji i/ili u druge zemlje u razdoblju od nadnevka pretpostavljenog unosa virusa slinavke i šapa do nadnevka provođenja regionalizacije, te se takve životinje moraju izolirati pod službenim veterinarskim nadzorom dok se službeno ne isključi moguća zaraza ili kontaminacija.
- Ured surađuje s mjerodavnim tijelima drugih država u praćenju kretanja svježeg mesa i sirovog mlijeka i proizvoda od sirovog mlijeka koji potječu od životinja prijemljivih vrsta i koji su proizvedeni u zoni pod ograničenjem u razdoblju između nadnevka pretpostavljenog unosa virusa slinavke i šapa do nadnevka provođenja regionalizacije. Takvo svježe meso mora biti obrađeno sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika, a sirovo mlijeko i mliječni proizvodi moraju biti obrađeni sukladno dijelu A. ili B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika, ovisno o njihovoj namjeni, ili se zadržavaju dok se službeno ne isključi mogućna kontaminacija virusom slinavke i šapa.
- Posebne mjere, a posebice one koje se odnose na oznake zdravstvene ispravnosti proizvoda koji potječu od životinja prijemljivih vrsta i koji su proizvedeni u zoni pod ograničenjem, a koji nisu namijenjeni stavljanju u promet izvan zone pod ograničenjem mogu se donijeti sukladno odredbama posebnog propisa koji uređuje zdravstvene uvjete

za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje u promet proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu.

Članak 47.

(Označavanje životinja prijemljivih vrsta)

- (1) Ne isključujući zahtjeve određene posebnim propisima iz područja označavanja domaćih goveda, ovaca, koza i svinja, mjerodavni veterinarski inspektor mora osigurati da u slučaju izbivanja slinavke i šapa na području njihove mjerodavnosti, životinje prijemljivih vrsta smiju napustiti posjed na kojem se drže jedino ako su označene tako da se može lako utvrditi njihovo kretanje i posjed sa kojeg potječu ili bilo koji posjed sa kojeg dolaze. U posebnim slučajevima kako je određeno u članku 15. stavak (1) i članku 16. stavak (1) ovoga Pravilnika, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može, u određenim okolnostima i uzimajući u obzir zdravstveno stanje, odobriti druge načine brzog ulaženja u trag i praćenja kretanja tih životinja i utvrđivanja posjeda njihovog podrijetla ili bilo kojeg posjeda sa kojeg dolaze. Načine i postupke označavanja takvih životinja ili utvrđivanja posjeda njihovog podrijetla određuje Ured.
- (2) Mjere o dodatnom, trajnom i neizbrisivom označavanju životinja, u svrhu suzbijanja slinavke i šapa, a posebice u slučaju vakcinacije koja se provodi sukladno čl. 52. i 53. ovoga Pravilnika, mogu se mijenjati sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Članak 48.

(Kontrola kretanja u slučaju izbivanja slinavke i šapa)

- (1) Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju narediti da se u slučaju izbivanja slinavke i šapa u zoni pod ograničenjem, a koja je uspostavljena sukladno članku 45. ovoga Pravilnika, poduzimaju u svrhu kontrole kretanja životinja prijemljivih vrsta, sljedeće mjere:
 - a) vlasnici moraju dati odgovarajuće podatke o životinjama koje ulaze na posjed ili je napuštaju, na zahtjev mjerodavnog veterinarskog inspektora. Ti podaci moraju za sve životinje prijemljivih vrsta uključivati najmanje one pojedinosti koje su određene posebnim propisima;
 - b) osobe koje se bave prijevozom i stavljanjem u promet životinja prijemljivih vrsta moraju mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, na zahtjev, dostaviti odgovarajuće podatke o kretanjima takvih životinja koje su prevezli ili stavili u promet, o čemu oni izvještavaju Ured.
- (2) Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može proširiti neke ili sve mjere iz stavka (1) ovog članka na dio ili cijelu zonu koja nije pod ograničenjem.

Odjeljak G. VAKCINACIJA

Članak 49.

(Uporaba, proizvodnja, prodaja i kontrola vakcina protiv slinavke i šapa)

Na području Bosne i Hercegovine zabranjena je:

- a) uporaba vakcina protiv slinavke i šapa i davanje hiperimunih seruma protiv slinavke i šapa, osim u slučajevima predviđenim ovim Pravilnikom;
- b) svaka proizvodnja, skladištenje, nabavka, distribucija i prodaja vakcina protiv slinavke i šapa mora se obavljati pod službenim nadzorom i mora biti odobrena od strane mjerodavnih tijela entiteta;
- c) trgovina vakcinom protiv slinavke i šapa mora se obavljati pod nadzorom mjerodavnih tijela entiteta sukladno posebnim propisima;
- d) uporaba vakcina protiv slinavke i šapa u druge svrhe osim za stvaranje aktivnog imuniteta kod životinja prijemljivih vrsta, posebice u okviru laboratorijskih ispitivanja, znanstvenih istraživanja ili testiranja vakcina, mora biti odobrena od strane mjerodavnih tijela entiteta, a takva se

uporaba mora odvijati u odgovarajućim uvjetima biosigurnosti.

Članak 50.

(Odluka o uvođenju žurne vakcinacije)

- (1) Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljnjem tekstu: ministar), na prijedlog Ureda može donijeti Odluku o uvođenju žurne vakcinacije ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:
 - a) potvrđeno je izbivanje slinavke i šapa i prijete opasnost od daljnjeg širenja bolesti;
 - b) druge države su u opasnosti zbog zemljopisnog položaja ili zbog prevladavajućih meteoroloških uvjeta na području mjesta izbivanja slinavke i šapa;
 - c) druge države su u opasnosti zbog epidemiološki relevantnih kontakata između posjeda smještenih na njihovom području i posjeda koji drže životinje prijemljivih vrsta i koji se nalaze na području gdje je izbila slinavka i šap;
 - d) postoji opasnost zbog zemljopisnog položaja ili zbog prevladavajućih meteoroloških uvjeta u drugoj državi u kojoj je izbila slinavka i šap.
- (2) Pri donošenju odluke o provedbi žurne vakcinacije u obzir se moraju uzeti mjere iz članka 15. ovoga Pravilnika i kriteriji određeni u Dodatku X. ovoga Pravilnika.

Članak 51.

(Uvjeti za provođenje žurne vakcinacije)

- (1) U odluci o provedbi žurne vakcinacije sukladno članku 50. ovoga Pravilnika moraju biti navedeni uvjeti pod kojima će se provoditi vakcinacija, koji moraju obuhvatiti sljedeće:
 - a) granice zemljopisnog područja na kojem će se provesti žurna vakcinacija, utvrđene sukladno članku 45. ovoga Pravilnika;
 - b) vrstu i dob životinja koje će biti vakcinirane;
 - c) trajanje akcije vakcinacije;
 - d) posebne zabrane kretanja vakciniranih i nevakciniranih životinja prijemljivih vrsta i njihovih proizvoda;
 - e) posebice dodatno i trajno označavanje i posebice registriranje vakciniranih životinja u svezi s člankom 47. stavak (2) ovoga Pravilnika;
 - f) ostala pitanja vezana uz vanredne okolnosti.
- (2) Uvjeti za provođenje žurne vakcinacije koji su određeni u stavku (1) ovog članka moraju osigurati provođenje vakcinacije sukladno članku 52. ovoga Pravilnika, neovisno o tome da li se vakcinirane životinje kasnije usmrćuju ili ostavljaju na životu.
- (3) Ured i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH dužni su izvještavati javnost o sigurnosti mesa, mlijeka i mliječnih proizvoda vakciniranih životinja namijenjenih za prehranu ljudi.

Članak 52.

(Zaštitna vakcinacija)

- (1) Kada se provodi zaštitna vakcinacija, mjerodavna tijela moraju narediti da se:
 - a) područje na kojem se provodi vakcinacija regionalizira sukladno članku 45. ovoga Pravilnika, a prema potrebi, u suradnji sa susjednim državama;
 - b) vakcinacija provede brzo i sukladno higijenskim i biosigurnosnim pravilima kako bi se spriječilo širenje virusa slinavke i šapa;
 - c) sve mjere koje se primjenjuju u području vakcinacije provode ne isključujući primjenu mjera određenih u Odjeljku G. ovoga Poglavlja;
 - d) ako područje vakcinacije obuhvata cijelu zaraženu ili ugroženu zonu ili neke njene dijelove:
 - 1) mjere koje se primjenjuju u zaraženoj ili ugroženoj području sukladno ovom Pravilniku moraju ostati na snazi na tom dijelu područja vakcinacije dok se ne ukinu sukladno čl. 36. ili 44. ovoga Pravilnika;

- 2) nakon što se ukinu mjere koje se primjenjuju u zaraženom i ugroženom području, mjere koje se primjenjuju u području vakcinacije kako je određeno u čl. 54. do 58. ovoga Pravilnika, moraju se i dalje primjenjivati.
- (2) Kada se provodi zaštitna vakcinacija, Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mora narediti da područje vakcinacije bude okruženo, u pojasu od najmanje 10 km od njegovih vanjskih granica, ugroženim područjem (ugroženo područje definira OIE):
- u kojem je vakcinacija zabranjena;
 - u kojem se provodi pojačani nadzor;
 - u kojem kretanje životinja prijemljivih vrsta podliježe nadzoru mjerodavnog veterinarskog inspektora;
 - koje ostaje na snazi sve dok se sukladno članku 61. ovoga Pravilnika ponovno ne uspostavi status područja slobodnog od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa.

Članak 53.

(Supresivna vakcinacija)

- (1) Kada sukladno članku 50. ovoga Pravilnika i uzimajući u obzir sve bitne okolnosti, ministar donese odluku o provođenju supresivne vakcinacije, Ured mora o tome obavijestiti OIE, Europsku komisiju, te mjerodavna tijela susjednih zemalja.
- (2) Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju narediti da se supresivna vakcinacija provodi:
- jedino unutar zaraženog područja;
 - jedino na jasno utvrđenim posjedima na kojima se provode mjere iz članka 10. stavak (1) ovoga Pravilnika, a naručito točka a) toga stavka, o čemu izvještavaju Ured.
- (3) Zbog logističkih razloga i iznimno od članka 10. stavak (1) točka a) ovoga Pravilnika, usmrćivanje svih životinja na tim posjedima može se odgoditi onoliko koliko je potrebno kako bi se udovoljilo odredbama Pravilnika o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju i članku 10. stavak (1) točka c) ovoga Pravilnika.

Članak 54.

(Mjere koje se provode u području vakcinacije u razdoblju od početka žurne vakcinacije do isteka najmanje 30 dana nakon završetka vakcinacije - faza 1)

- (1) Mjere iz st. (2) do (6) ovog članka moraju se primjenjivati, u području vakcinacije, u razdoblju od početka žurne vakcinacije do isteka najmanje 30 dana nakon završetka te vakcinacije.
- (2) Zabranjeno je premještanje živih životinja prijemljivih vrsta s jednog na drugi posjed unutar područja vakcinacije, kao i njihov izlazak iz područja vakcinacije, osim ukoliko Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH odobri da se, nakon kliničkog pregleda tih životinja i stada iz kojih potječu ili su otpremljene, te životinje izravno prevezu na neodložno klanje u klaonicu koju odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH i koja se nalazi unutar područja vakcinacije ili u iznimnim okolnostima, u njegovoj blizini.
- (3) Svježe meso proizvedeno od vakciniranih životinja zaklanih u razdoblju iz stavka (1) ovog članka mora:
- biti označeno oznakom sukladno posebnim propisima koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu;
 - se skladištiti i prevoziti odvojeno od mesa koje nije označeno oznakom iz točke a) ovog stavka i mora se kasnije prevesti u zapečaćenim spremnicima do objekta kojeg odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH kako bi se obradilo sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
- (4) Mlijeko i mliječni proizvodi proizvedeni od vakciniranih životinja smiju se staviti na tržište unutar ili izvan područja vakcinacije, pod uvjetom da su bili podvrgnuti jednom od

- postupaka iz dijela A. i B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika, u ovisnosti od toga jesu li namijeni za prehranu ljudi ili ne. Obrada se provodi pod uvjetima iz stavka (5) ovog članka, u objektima koji se nalaze u području vakcinacije ili ako u tom području nema tih objekata, u objektima koji se nalaze izvan područja vakcinacije i u koje se sirovo mlijeko prevozi pod uvjetima određenim u stavku (7) ovog članka.
- (5) Objekti iz stavka (4) ovog članka moraju ispunjavati slijedeće uvjete:
- objekt mora raditi pod stalnom i strogom službenom kontrolom;
 - svo mlijeko koje se prerađuje u objektu mora ili zadovoljavati uvjete iz stavka (4) ovog članka ili sirovo mlijeko mora biti dobiveno od životinja izvan područja vakcinacije;
 - tijekom cijeloga proizvodnog procesa mlijeko mora biti jasno označeno te se mora prevoziti i skladištiti odvojeno od sirovog mlijeka i proizvoda od sirovog mlijeka koji nisu namijenjeni otpremanju izvan područja vakcinacije;
 - prijevoz sirovog mlijeka sa posjeda smještenog izvan područja vakcinacije do objekata mora se obavljati vozilima koja su prije prijevoza bila očišćena i dezinficirana i koja potom nisu bila u kontaktu sa posjedima koja se nalaze u zoni pod ograničenjem i na kojima se drže životinje prijemljivih vrsta.
- (6) Mjerodavni veterinarski inspektor nadzire i utvrđuje da mlijeko namijenjeno stavljanju u promet udovoljava uvjetima iz stavka (5) ovog članka.
- (7) Prijevoz sirovog mlijeka sa posjeda smještenih unutar područja vakcinacije do objekata smještenih izvan područja vakcinacije te prerada tog mlijeka moraju se obavljati pod slijedećim uvjetima:
- mjerodavni veterinarski inspektor mora odobriti preradu sirovog mlijeka proizvedenog od životinja prijemljivih vrsta koje se drže unutar područja vakcinacije u objektima smještenim izvan područja vakcinacije;
 - u odobrenju iz točke a) ovog stavka mora biti naveden napatuk o prijevozu i određeni put prijevoza do odobrenog objekta;
 - prijevoz se mora obavljati vozilima koja su očišćena i dezinficirana prije prijevoza te koja su napravljena i održavana tako da ne dolazi do istjecanja mlijeka tijekom prijevoza i koja su opremljena tako da ne dolazi do raspršivanja zrakom za vrijeme utovara i istovara mlijeka;
 - prije napuštanja posjeda na kojem je prikupljeno mlijeko životinja prijemljivih vrsta, treba očistiti i dezinficirati priključne cijevi, gume, kućišta kotača, donje dijelove vozila i sve razliveno mlijeko, a nakon završne dezinfekcije i prije napuštanja područja vakcinacije vozilo ne smije naknadno doći u kontakt sa posjedom koji se nalazi u području vakcinacije i na kojem se drže životinje prijemljivih vrsta;
 - prijevozna sredstva moraju biti strogo namijenjena za prijevoz u određenom zemljopisnom ili administrativnom području, moraju biti sukladno tome označena i smiju ući u drugo područje jedino nakon provedenog čišćenja i dezinfekcije pod službenim nadzorom.
- (8) Zabranjeno je prikupljanje i prijevoz uzoraka sirovog mlijeka životinja prijemljivih vrsta sa posjeda smještenih u području vakcinacije u druge laboratorije osim u veterinarski dijagnostički laboratorij koji je odobren za dijagnostiku slinavke i šapa, kao i postupci sa mlijekom u takvim laboratorijima.
- (9) Privremeno se mora obustaviti sakupljanje sjemena za umjetno osjemenjivanje od životinja donatora koje pripadaju prijemljivim vrstama i koje se nalaze u centrima za prikupljanje sjemena smještenim unutar područja vakcinacije, osim ukoliko mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH dopusti sakupljanje sjemena u centrima za prikupljanje sjemena smještenim unutar područja vakcinacije u svrhu proizvodnje zamrznutog sjemena, pod uvjetima da

- sjeme koje je prikupljeno u razdoblju iz stavka (1) ovog članka mora biti najmanje 30 dana skladišteno odvojeno i prije otpremanja sjemena da:
- životinja donator nije bila vakcinirana i primjenjuju se uvjeti iz članka 28. stavak (3) točka b) i c) ovoga Pravilnika ili;
 - životinja donator je bila vakcinirana nakon što je obavljeno pretraživanje na protutijela za virus slinavke i šapa s negativnim rezultatom i:
 - test za dokazivanje virusa ili virusnog genoma ili odobreni test za dokazivanje protutijela za nestrukturane proteine koji je obavljen na kraju karantene za sjeme i na uzorcima uzetim od svih životinja prijemljivih vrsta koje su u to vrijeme prisutne u centru za prikupljanje sjemena, dao je negativan rezultat,
 - ako sjeme koje potječe od životinja vakciniranih protiv slinavke i šapa tijekom razdoblja od 12 mjeseci prije uzimanja sjemena koje je namijenjeno za slanje na međunarodno tržište, 5% sjemena od svakog prikupljanja (najmanje 5 pajeta), mora biti virološki pretraženo testom izolacije virusa, s negativnim rezultatom.
- (10) Zabranjeno je uzimanje jajnih stanica i embrija od životinja donatora.
- (11) Stavljanje na tržište proizvoda životinjskog podrijetla, osim onih iz st. (9) i (10) ovog članka, mora se obavljati pod uvjetima iz čl. 30., 31., 32. i 41. ovoga Pravilnika.
- Članak 55.
- (Mjere koje se provode u području vakcinacije u razdoblju od žume vakcinacije do završetka istraživanja i razvrstavanja posjeda u kategorije - faza 2)
- Mjere iz st. (2) do (5) ovog članka moraju se provoditi, u području vakcinacije, u razdoblju koje počinje najranije 30 dana od dana završetka žume vakcinacije i koje završava nakon što su provedene mjere iz čl. 56. i 57. ovoga Pravilnika.
 - Zabranjeno je kretanje životinja prijemljivih vrsta s jednog na drugi posjed unutar područja vakcinacije kao i njihov izlazak iz tog područja.
 - Iznimno od zabrane iz stavka (2) ovog članka, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH može odobriti da se životinje prijemljivih vrsta izravno prevezu s posjeda iz članka 57. stavak (5) ovoga Pravilnika, na klanje bez odgode u klaonicu koja se nalazi unutar ili izvan područja vakcinacije, i to pod slijedećim uvjetima:
 - tijekom prijevoza u klaonicu te životinje ne smiju doći u dodir s drugim životinjama prijemljivih vrsta;
 - životinje mora pratiti službena isprava kojom se potvrđuje da su sve životinje prijemljivih vrsta na posjedu podrijetla ili slanja, bile pregledane i pretražene sukladno članku 56. stavak (2) ovoga Pravilnika;
 - prijevozna sredstva moraju biti očišćena i dezinficirana prije utovara i nakon isporuke životinja, a nadnevak i vrijeme čišćenja i dezinfekcije mora biti zabilježen u dnevnik prijevoznog sredstva;
 - životinje moraju biti podvrgnute ante-mortem pregledu u klaonici i to u razdoblju od 24 sata prije klanja, a naručito moraju biti pretražene na bolesti usta i papaka te ne smiju pokazivati znakove bolesti.
 - Svježe meso, ne uključujući nusproizvode, dobiveno od vakciniranih malih i velikih preživača u razdoblju iz stavka (1) ovog članka može biti stavljeno na tržište unutar i izvan područja vakcinacije pod slijedećim uvjetima:
 - objekt mora raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - u objektu da se prerađuje samo svježe meso, ne uključujući nusproizvode, koje je bilo podvrgnuto postupku opisanom u dijelu A. Dodatka VIII. ovoga Pravilnika ili svježe meso dobiveno od životinja koje su uzgojene i zaklane izvan područja vakcinacije;
- svo takvo svježe meso, mljeveno meso ili mesne preradevine moraju biti označene zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima ili u slučaju mesa papkara zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o problemima javnog zdravlja i zdravlja životinja koji utječu na stavljanje na tržište mesa divljači iz uzgoja ili u slučaju mljevenog mesa i mesnih preradevina zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište mljevenog mesa i mesnih preradevina;
 - tijekom cijelog proizvodnog procesa svježe meso mora biti jasno označeno i mora se prevoziti i skladištiti odvojeno od mesa koje prema ovom Pravilniku ima drugačiji zdravstveni status.
- (5) Mjerodavni veterinarski inspektor potvrđuje da svježe meso namijenjeno stavljanju u promet udovoljava uvjetima iz stavka (4) ovog članka.
- (6) Svježe meso dobiveno od vakciniranih svinja zaklanih u razdoblju iz stavka (1) ovog članka mora biti označeno oznakom zdravstvene ispravnosti sukladno posebnim propisima koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu i mora se skladištiti i prevoziti odvojeno od mesa koje nije označeno tom oznakom te kasnije prevesti u zapečaćenim spremnicima do objekta koji odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH kako bi se prerađilo sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
- (7) Mlijeko i mliječni proizvodi dobiveni od vakciniranih životinja mogu biti stavljeni na tržište unutar i izvan područja vakcinacije pod uvjetom da su, ovisno o tome jesu li namijenjeni za prehranu ljudi ili ne, bili obrađeni najmanje jednim od postupaka iz dijela A. i B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika. Ta se obrada mora obaviti u objektu smještenom unutar ili izvan područja vakcinacije sukladno odredbama članka 54. st. (4) do (8) ovoga Pravilnika.
- (8) Za uzimanje sjemena, jajnih stanica i embrija životinja prijemljivih vrsta moraju se primjenjivati mjere iz članka 54. st. (9) i (10) ovoga Pravilnika.
- (9) Stavljanje na tržište proizvoda životinjskog podrijetla, osim onih iz st. (4), (6), (7) i (8) ovog članka, mora se obavljati pod uvjetima određenim u čl. 30., 31., 32. i 41. ovoga Pravilnika.
- Članak 56.
- (Kliničko i serološko pretraživanje u području vakcinacije - faza 2A)
- Mjere iz st. (2) i (3) ovog članka moraju se provoditi, u području vakcinacije u razdoblju koji počinje najranije 30 dana od dana završetka provođenja žume vakcinacije i koje završava nakon provođenja kliničkog i serološkog pretraživanja.
 - Pretraživanje iz stavka (1) ovog članka provodi se u svrhu otkrivanja stada životinja prijemljivih vrsta koje su bile u dodiru s virusom slinavke i šapa, a koje ne pokazuju očite kliničke znakove slinavke i šapa. Pretraživanje uključuje klinički pregled svih životinja prijemljivih vrsta u svim stadima u području vakcinacije kao i laboratorijsko testiranje sukladno stavku (3) ovog članka.
 - U laboratorijskim testiranjima moraju koristiti testovi koji udovoljavaju kriterijima za dijagnostičke testove iz Dodatka XII. ovoga Pravilnika te moraju ispunjavati jedan od slijedećih uvjeta:
 - testiranje za dokazivanje zaraze virusom slinavke i šapa, bilo pomoću testa za dokazivanje protutijela za nestrukturane proteine virusa slinavke i šapa ili pomoću neke druge odobrene metode, moraju zadovoljavati kriterije za uzorkovanje na posjedima, kako je određeno u Dodatku III. ovoga Pravilnika. Ako mjerodavna tijela koriste i sentinel životinje, moraju se uzeti u obzir uvjeti

za obnavljanje populacije životinja na zaraženim posjedima, određeni u Dodatku V. ovoga Pravilnika;

b) testiranja za dokazivanje protutijela za nestrukturane proteine virusa slinavke i šapa moraju se obaviti na uzorcima uzetim od svih vakciniranih životinja prijemljivih vrsta i njihovog nevakciniranog potomstva u svim stadima unutar područja vakcinacije.

Članak 57.

(Razvrstavanje stada u području vakcinacije - faza 2B)

- (1) Posjedi na kojima se drže životinje prijemljivih vrsta moraju:
 - a) biti razvrstani sukladno rezultatima pretraživanja iz članka 56. stavak (2) ovoga Pravilnika i kriterijima iz Dodatka I. ovoga Pravilnika;
 - b) primjenjivati mjere određene u st. (2), (3) i (4) ovog članka.
- (2) Na posjedima s najmanje jednom životinjom za koju se sumnja da je zaražena i na kojima je prisustvo virusa slinavke i šapa potvrđeno sukladno kriterijima iz Dodatka I. ovoga Pravilnika moraju se provesti mjere iz čl. 10. i 21. ovoga Pravilnika.
- (3) Na posjedima s najmanje jednom životinjom prijemljive vrste za koju se sumnja da je zaražena zbog ranijeg kontakta s virusom slinavke i šapa, ali na kojima se daljnjim pretraživanjem svih životinja prijemljivih vrsta na posjedu potvrdilo da virus slinavke i šapa nije prisutan, moraju se provesti najmanje sljedeće mjere:
 - a) životinje prijemljivih vrsta na posjedu moraju biti usmrćene, a njihovi trupovi prerađeni ili razvrstani s tim da:
 - 1) životinje koje su pozitivno reagirale na najmanje jedan odobreni test iz članka 56. stavak (3) ovoga Pravilnika moraju biti usmrćene, a njihovi trupovi prerađeni;
 - 2) preostale životinje prijemljivih vrsta na posjedu moraju biti zaklane, pod uvjetima koje je odredio Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikt BiH,
 - b) čišćenje i dezinfekcija posjeda moraju se provesti sukladno članku 11. ovoga Pravilnika;
 - c) obnavljanje populacije životinja provodi se sukladno Dodatku V. ovoga Pravilnika.
- (4) Proizvodi koji potječu od životinja prijemljivih vrsta i koji su proizvedeni u razdoblju iz članka 56. stavak (1) ovoga Pravilnika, moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:
 - a) svježe meso dobiveno od životinja iz stavka 3. točka a) alineje 2) ovog članka mora udovoljavati propisanim članku 55. stavak (4) ovoga Pravilnika, ako se radi o mesu preživača, odnosno propisanim člankom 55. stavak (6) ovoga Pravilnika ako se radi o svinjskom mesu;
 - b) mlijeko i mliječni proizvodi dobiveni od životinja iz stavka 3. točka a) alineje 2) ovoga članka moraju biti podvrgnuti najmanje jednom od postupaka iz dijela A i B Dodatka IX. ovoga Pravilnika, ovisno o namjeni i sukladno članku 54. st. (4) do (8) ovoga Pravilnika.
- (5) Mjere iz članka 58. ovoga Pravilnika mogu se primjenjivati na životinje prijemljivih vrsta na posjedima na kojima je sukladno članku 56. stavak (3) ovoga Pravilnika službeno isključena prisustvo prethodne ili sadašnje zaraze virusom slinavke i šapa.

Članak 58.

(Mjere koje se primjenjuju u području vakcinacije nakon okončanog ispitivanja i razvrstavanja posjeda do ponovne uspostave statusa područja slobodnog od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa - faza 3)

- (1) Mjere iz st. (2) do (6) ovog članka moraju se primjenjivati na području vakcinacije nakon provođenja mjera iz članka 57. ovoga Pravilnika i dok se sukladno članku 59. ovoga Pravilnika ponovno ne uspostavi status područja slobodnog od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa.

- (2) Kretanje životinja prijemljivih vrsta sa posjeda na posjed unutar područja vakcinacije mora odobriti mjerodavni veterinarski inspektor.
- (3) Zabranjen je izlazak životinja prijemljivih vrsta iz područja vakcinacije. Iznimno, pod uvjetima iz članka 55. stavak (3) ovoga Pravilnika, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti izravan prijevoz životinja prijemljivih vrsta u klaonicu u svrhu neodložnog klanja.
- (4) Iznimno od zabrane iz stavka (2) ovog članka, mjerodavni veterinarski inspektor može odobriti prijevoz nevakciniranih životinja prijemljivih vrsta sukladno sljedećim uvjetima:
 - a) sve životinje prijemljivih vrsta na posjedu klinički su pregledane u roku od 24 sata od utovara i nisu pokazivale kliničke znakove slinavke i šapa;
 - b) životinje su bile držane na posjedu podrijetla najmanje 30 dana i u tom razdoblju niti jedna životinja prijemljivih vrsta nije bila uvedena na taj posjed;
 - c) posjed podrijetla ne nalazi se u zaraženom ili ugroženom području;
 - d) životinje namijenjene prijevozu pojedinačno su pretražene testom za dokazivanje protutijela za virus slinavke i šapa na kraju razdoblja izolacije, s negativnim rezultatom, ili je na tom posjedu provedeno serološko pretraživanje sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika, neovisno o vrsti životinja;
 - e) tijekom prijevoza od posjeda podrijetla do odredišta životinje nisu bile izložene nikakvom izvoru zaraze.
- (5) Nevakcinirano potomstvo vakciniranih ženki ne smije napustiti posjed podrijetla, osim ako se prevoze:
 - a) na posjed unutar područja vakcinacije koje ima isti zdravstveni status kao i posjed podrijetla;
 - b) u klaonicu na neodložno klanje;
 - c) na posjed koji odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikt BiH, a s kojeg će potomstvo biti poslano izravno u klaonicu;
 - d) na bilo koji posjed, nakon dobivanja negativnog rezultata serološkim testom za dokazivanje protutijela za virus slinavke i šapa, koji je proveden na uzorku krvi uzetom prije otpremanja sa posjeda podrijetla.
- (6) Svježe meso dobiveno od nevakciniranih životinja prijemljivih vrsta može biti stavljeno na tržište unutar i izvan područja vakcinacije pod sljedećim uvjetima:
 - a) mjere iz članka 57. stavak (3) ovoga Pravilnika provedene su na cijelom području vakcinacije ili se životinje prevoze u klaonicu pod uvjetima iz stavka (3) ili stavka (4) točka d) ovog članka;
 - b) objekt mora raditi pod strogom veterinarskim kontrolom;
 - c) u objektu se prerađuje isključivo svježe meso dobiveno od životinja iz točke a) ovog stavka ili od životinja koje su uzgojene i/ili zaklane izvan područja vakcinacije ili svježe meso iz stavka (8) ovog članka;
 - d) svo takvo svježe meso mora biti označeno zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima ili u slučaju mesa papkara zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o problemima javnog zdravlja i zdravlja životinja koji utječu na stavljanje na tržište mesa divljači iz uzgoja ili u slučaju mljevenog mesa i mesnih preradevina zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište mljevenog mesa i mesnih preradevina;
 - e) tijekom cijelog proizvodnog procesa svježe meso mora biti jasno označeno i mora se prevoziti i skladištiti odvojeno od mesa koje sukladno odredbama ovoga Pravilnika ima drugačiji zdravstveni status.
- (7) Svježe meso dobiveno od vakciniranih životinja prijemljivih vrsta ili od nevakciniranog seropozitivnog potomstva vakciniranih ženki zaklanih u razdoblju iz stavka (1) ovog članka mora biti označeno oznakom zdravstvene ispravnosti sukladno posebnom propisu koji uređuje zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje proizvoda

- životinjskog podrijetla za ljudsku uporabu i mora se skladištiti i prevoziti odvojeno od mesa koje nije označeno tom oznakom te kasnije prevesti u zapečaćenim spremnicima u objekt koji odredi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH kako bi se obradilo sukladno dijelu A. Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
- (8) Iznimno od odredbi stavka (7) ovog članka, svježe meso i dijelovi od klaoničke obrade trupa vakciniranih velikih i malih preživača ili njihovog nevakciniranog seropozitivnog potomstva, mogu biti stavljeni na tržište unutar i izvan područja vakcinacije pod slijedećim uvjetima:
- objekt mora raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - u objektu se prerađuje isključivo svježe meso, ne uključujući nusproizvode, koje je bilo podvrgnuto postupku opisanom u dijelu A. Dodatka VIII. ovoga Pravilnika ili svježe meso iz stavka (6) ovog članka ili koje je dobiveno od životinja koje su uzgojene i/ili zaklane izvan područje vakcinacije;
 - svo takvo svježe meso mora biti označeno zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima ili u slučaju mesa papkara zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o problemima javnog zdravlja i zdravlja životinja koji utječu na stavljanje na tržište mesa divljači iz uzgoja ili u slučaju mljevenog mesa i mesnih prerađevina zdravstvenom oznakom sukladno posebnim propisima o uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište mljevenog mesa i mesnih prerađevina;
 - tijekom cijeloga proizvodnog procesa svježe meso mora biti jasno označeno i mora se prevoziti i skladištiti odvojeno od mesa koje sukladno odredbama ovoga Pravilnika ima drukčiji zdravstveni status.
- (9) Iznimno od stavka (7) ovog članka, svježe meso vakciniranih svinja i njihovog nevakciniranog seropozitivnog potomstva, proizvedeno u razdoblju od početka ispitivanja, pa sve dok se mjere iz članka 57. ovoga Pravilnika ne provedu u cijelom području vakcinacije i dok ne prođe najmanje 3 mjeseca od zadnjega zabilježenog izbijanja bolesti na tom području, može se staviti na tržište unutar zemlje. Unutar i izvan područja vakcinacije pod slijedećim uvjetima:
- objekt mora raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - u objektu se prerađuje isključivo svježe meso životinja koje su podrijetlom s posjeda koji ispunjavaju uvjete iz članka 57. stavak (5) ovoga Pravilnika ili svježe meso dobiveno od životinja koje su uzgojene i zaklane izvan područja vakcinacije;
 - svo takvo svježe meso mora biti označeno oznakom zdravstvene ispravnosti koja se utvrđuje sukladno posebnom propisu koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, prerađu, distribuciju i stavljanje proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu;
 - tijekom cijeloga proizvodnog procesa svježe meso mora biti jasno označeno i mora se prevoziti i skladištiti odvojeno od mesa koje, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, ima drukčiji zdravstveni status.
- (10) U odnosu na stavak (9) ovog članka, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH može zatražiti donošenje odluke za lokalno stavljanje mesa u promet na području dijela države iz kojeg isto potječe, sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH i pod uvjetima koji se trebaju utvrditi po istom postupku.
- (11) Pravila sukladno kojima se iz zone vakcinacije otprema svježe meso vakciniranih svinja proizvedeno nakon razdoblja iz stavka (9) ovog članka pa sve dok se sukladno članku 61. ovoga Pravilnika državi ili regiji ponovno ne prizna status područja slobodnog od bolesti slinavke i šapa ili zaraze virusom slinavke i šapa, utvrđuju se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (12) Ispunjavanje uvjeta iz st. (6), (8) i kad je potrebno, stavka (10) ovog članka, za svježe meso namijenjeno stavljanju u promet potvrđuje mjerodavni veterinarski inspektor.
- (13) Iznimno od stavka (8) ovog članka, može se, sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, donijeti odluka da se na svježe meso preživača za koje se ne zahtijeva obrada sukladno dijelu A. Dodatka VIII. ovoga Pravilnika i mljeveno meso i mesne pripreme proizvedene od takvog mesa, koji su namijenjeni stavljanju na tržište u određenoj regiji države podrijetla, stavlja oznaka zdravstvene ispravnosti koja se ne može zamijeniti s oznakom zdravstvene ispravnosti koja je određena u stavku (8) točka c) i stavku (9) točka c) ovog članka.
- (14) Mlijeko i mliječni proizvodi dobiveni od vakciniranih životinja mogu se staviti na tržište unutar i izvan područja vakcinacije pod uvjetom da su, u ovisnosti o tome jesu li namijenjeni za prehranu ljudi ili ne, obrađeni najmanje jednim od postupaka iz dijela A. i B. Dodatka IX. ovoga Pravilnika. Ta se obrada mora obaviti u objektu smještenom unutar područja vakcinacije ili sukladno odredbama članka 54. st. (4) do (7) ovoga Pravilnika.
- (15) Prikupljanje i prijevoz uzoraka sirovog mlijeka životinja prijemljivih vrsta s posjeda smještenih u ugroženom području u druge laboratorije osim u veterinarski dijagnostički laboratorij koji je odobren za dijagnostiku slinavke i šapa, kao i postupci s mlijekom u takvim laboratorijima, mora biti odobreno od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora i uz obvezu provođenja mjera za sprečavanje svakog širenja virusa slinavke i šapa.
- (16) Stavljanje na tržište proizvoda životinjskog podrijetla, osim onih iz st. (6) do (11) ovog članka i st. (13) do (15) ovog članka, mora se obavljati pod uvjetima određenim u čl. 30., 31., 32. i 42. ovoga Pravilnika.

Odjeljak H. PONOVO PRIZNAVANJE STATUSA DRŽAVE ILI REGIJE SLOBODNE OD BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA I ZARAZE VIRUSOM SLINAVKE I ŠAPA

Članak 59.

(Ponovno priznavanje statusa države ili regije slobodne od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa)

Državi ili regiji države ponovno se priznaje status države odnosno regije slobodne od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa sukladno posebnom postupku OIE-a i uzimajući u obzir uvjete iz čl. 60. i 61. ovoga Pravilnika.

Članak 60.

(Ponovno priznavanje statusa nakon iskorjenjivanja slinavke i šapa bez provođenja žurne vakcinacije)

(1) Državi ili regiji države sukladno članku 45. ovoga Pravilnika, prijašnji status države odnosno regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa, ponovno se priznaje nakon suzbijanja i iskorjenjivanja jednog ili više žarišta slinavke i šapa bez provođenja vakcinacije, pod slijedećim uvjetima:

- provedene su sve mjere iz čl. 36. i 44. ovoga Pravilnika,
- ispunjen je najmanje jedan od slijedećih uvjeta:
 - ispunjene su odgovarajuće preporuke iz zadnje verzije poglavlja o slinavci i šapu Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja OIE-a;
 - prošla su najmanje tri mjeseca od zadnjega zabilježenog izbijanja slinavke i šapa, a klinički pregled i laboratorijsko pretraživanje provedeno sukladno Dodatku III. ovoga Pravilnika, potvrdili su da nema zaraze virusom slinavke i šapa u državi ili regiji države.

(2) Odluke o ponovnom priznavanju statusa državi ili regiji države slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa donose se sukladno posebnom postupku OIE-a.

Članak 61.

(Ponovno priznavanje statusa nakon što je slinavka i šap iskorijenjena uz provođenje vakcinacije)

- (1) Državi ili regiji države sukladno članku 45. ovoga Pravilnika, prijašnji status države odnosno regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa ponovno se priznaje nakon suzbijanja i iskorjenjivanja jednog ili više izbijanja slinavke i šapa vakcinacijama pod slijedećim uvjetima:
 - a) da su provedene sve mjere iz čl. 36., 44., 54., 55., 56. i 57. ovoga Pravilnika,
 - b) da je ispunjen najmanje jedan od slijedećih uvjeta:
 - 1) ispunjene su odgovarajuće preporuke iz zadnje verzije poglavlja o slinavci i šapu Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja OIE-a;
 - 2) prošla su najmanje tri mjeseca od klanja zadnje vakcinacija životinje i obavljeno je propisano serološko pretraživanje;
 - 3) prošlo je najmanje šest mjeseci od zadnjeg izbijanja slinavke i šapa ili od završetka provođenja žurne vakcinacije, ovisno o tome koji je događaj kasniji, a serološko pretraživanje za dokazivanje protutijela za nestrukturane proteine virusa slinavke i šapa potvrdilo je odsutnost zaraze kod vakciniranih životinja.
- (2) Odluka o ponovnom priznavanju statusa države ili regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa donosi se sukladno posebnom postupku OIE-a.

Članak 62.

(Izmjene mjera za ponovno priznavanje statusa države ili regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa)

- (1) Iznimno od članka 60. ovoga Pravilnika, može se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, donijeti odluka o ukidanju ograničenja uvedenih sukladno ovom Pravilniku, nakon što su ispunjeni zahtjevi iz čl. 36. i 44. ovoga Pravilnika i nakon što je kliničkim pregledom i serološkim pretraživanjima potvrđena odsutnost zaraze virusom slinavke i šapa.
- (2) Iznimno od članka 61. ovoga Pravilnika, može se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, donijeti odluka o ukidanju ograničenja uvedenih sukladno ovom Pravilniku nakon provođenja kliničkog pregleda i seroloških pretraživanja određenih člankom 56. ovoga Pravilnika i mjera određenih člankom 57. ovoga Pravilnika i nakon što je potvrđena odsutnost zaraze virusom slinavke i šapa.
- (3) Ne isključujući primjenu odredbi st. (1) i (2) ovog članka može se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, donijeti odluka o zabrani kretanja svih životinja prijemljivih vrsta s područja ili iz regije države gdje je izbila slinavka i šap u drugu državu sve dok se sukladno uvjetima iz Kodeksa o zdravlju životinja OIE-a, ponovno ne prizna status države/regije slobodne od bolesti slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa, osim ako te životinje:
 - a) nisu bile vakcinirane i šalju se izravno u klaonicu na neodložno klanje ili;
 - b) ako su bile izolirane najmanje 30 dana neposredno prije utovara i ako su bile pretražene serološkim testom za dokazivanje protutijela za strukturne proteine virusa slinavke i šapa, s negativnim rezultatom, na uzorcima uzetim u razdoblju tijekom 10 dana prije utovara.
- (4) Ne isključujući primjenu odredbe stavka (2) ovog članka, može se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, donijeti odluka da se do ponovnog priznanja statusa države/regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa, sukladno uvjetima Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja OIE-a, obim ugroženog područja oko područja vakcinacije na koje se odnosi članak 52. stavak (2)

ovoga Pravilnika smanji nakon što se mjere iz članka 57. ovoga Pravilnika provedu uz zadovoljavajući rezultat.

Članak 63.

(Izdavanje potvrda za životinje prijemljivih vrsta i proizvode dobivene od tih životinja za potrebe međunarodne trgovine)

Za potrebe trgovine životinjama prijemljivih vrsta ili proizvodima dobivenim od takvih životinja na međunarodnom tržištu, mjerodavni veterinarski inspektor mora izdati dodatne potvrde sukladno odredbama ovoga Pravilnika i to sve dotle dok se sukladno čl. 60. i 61. ovoga Pravilnika državi ili regiji države ponovno ne prizna status države ili regije slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa.

Članak 64.

(Premještanje vakciniranih životinja prijemljivih vrsta nakon ponovnog dobivanja statusa države slobodne od slinavke i šapa i zaraze virusom slinavke i šapa)

- (1) Slanje životinja prijemljivih vrsta vakciniranih protiv slinavke i šapa u druge države je zabranjeno.
- (2) Iznimno od zabrane iz stavka (1) ovog članka, može se sukladno posebnom postupku donijeti odluka o provedbi posebnih mjera, u odnosu na vakcinirane životinje prijemljivih vrsta koje se drže u zoološkim vrtovima i koje su obuhvaćene programom zaštite divlje faune ili koje se zbog genetskih resursa domaćih životinja drže u objektima koje je mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH uvrstilo na popis centara za uzgoj životinja neophodnih za opstanak pasmine, sukladno odgovarajućim odredbama Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja OIE-a.

Poglavlje III. PREVENTIVNE MJERE

Odjeljak A. LABORATORIJI I USTANOVE U KOJIMA SE RADI S VIRUSOM SLINAVKE I ŠAPA

Članak 65.

(Laboratoriji i ustanove u kojima se radi s virusom slinavke i šapa)

- (1) Rad laboratorija i ustanova u kojima se u svrhu istraživanja, dijagnostike ili proizvodnje radi s živim virusom slinavke i šapa, njegovim genomom, antigenima ili vakcinama proizvedenim od tih antigena nadziru mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (2) Rad sa živim virusom slinavke i šapa u svrhu istraživanja i dijagnostike obavlja se isključivo u laboratoriju ovlaštenom od strane mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (3) Rad sa živim virusom slinavke i šapa u svrhu dobivanja kako inaktiviranih antigena za proizvodnju vakcina tako i vakcina te s tim povezana istraživanja, obavljaju isključivo ustanove i laboratoriji ovlašteni od strane mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Laboratoriji i ustanove iz st. (2) i (3) ovog članka obvezno moraju raditi sukladno biosigurnosnim normama koje su određene u Dodatku XI. ovoga Pravilnika.

Članak 66.

(Kontrola laboratorija i ustanova u kojima se radi sa živim virusom slinavke i šapa)

Veterinarski stručnjaci, u suradnji s mjerodavnim tijelom entiteta i Brčko Distrikta BiH, obavljaju preglede na licu mjesta kako bi provjerili jesu li sigurnosni sustavi koji se primjenjuju u ovlaštenim ustanovama i laboratorijima iz članka 65. st. (2) i (3) ovoga Pravilnika, sukladni biosigurnosnim normama iz Dodatka XI. ovoga Pravilnika.

Članak 67.

(Ovlašteni veterinarski laboratoriji)

- (1) U odnosu na dijagnostiku slinavke i šapa:
 - a) laboratorijsko pretraživanje na slinavku i šap mora se obavljati u laboratorijima koje je mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH, odobrilo za takva pretraživanja;
 - b) laboratorijsko pretraživanje u svrhu potvrđivanja prisustva virusa slinavke i šapa ili virusa drugih

- vezikularnih bolesti mora se obavljati sukladno članku 70. ovoga Pravilnika, u laboratoriju koji je odobrilo mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH;
- c) referentni laboratorij za slinavku i šap je Veterinarski institut Republike Srpske "Dr Vaso Butozan" koji je odgovoran za usklađivanje dijagnostičkih standarda i metoda za dijagnostiku slinavke i šapa na području Bosne i Hercegovine;
 - d) referentni laboratorij za slinavku i šap mora obavljati najmanje poslove i zadaće navedene u Dodatku XIII. ovoga Pravilnika;
 - e) referentni laboratorij iz točke c) ovog stavka mora biti povezan sa Referentnim laboratorijem Europske unije i/ili OIE-a, a naručito mora osigurati slanje odgovarajućih uzoraka u Referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a.
- (2) Referentni laboratorij iz točke c) stavka (1) ovog članka može pružati usluge referentnog laboratorija drugim državama. Suradnja između referentnih laboratorija uređuje se uzajamnim sporazumom između mjerodavnih tijela država.
- (3) Laboratorijska pretraživanja sukladno ovom Pravilniku provode se prije svega u svrhu potvrđivanja ili isključivanja prisustva slinavke i šapa kao i za isključivanje druge vezikularne bolesti. Kad se potvrdi izbijanje slinavke i šapa i utvrdi serotip virusa, određuju se antigenske značajke tog virusa u odnosu na referentni vakcinalni soj, prema potrebi uz pomoć Referentnog laboratorija za slinavku i šap Europske unije, odnosno OIE-a. Uzorci domaćih životinja koje pokazuju znakove vezikularne bolesti i koje su negativne na virus slinavke i šapa i, gdje je bitno, na virus vezikularne bolesti svinja, moraju biti poslani na daljnja pretraživanja u Referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a.
- (4) Referentni laboratorij mora raspolagati odgovarajućom opremom i brojem stručno osposobljenog osoblja za obavljanje laboratorijskih pretraga koje se provode sukladno odredbama ovoga Pravilnika.

Članak 68.

(Sigurnosne norme, smjernice za nadzor i Kodeks dobre prakse za odobrene laboratorije i ustanove u kojima se radi sa živim virusom slinavke i šapa)

Sigurnosne norme, smjernice za nadzor i Kodeks dobre prakse primjenjuju se u odobreno laboratoriju i ustanovama u kojima se radi sa živim virusom slinavke šapa.

Članak 69.

(Standardi i testovi za dijagnostiku slinavke i šapa i za diferencijalnu dijagnostiku drugih vezikularnih bolesti)

- (1) Laboratoriji moraju primjenjivati dijagnostičke testove i standarde koji su navedeni u Dodatku XII. ovoga Pravilnika.
- (2) Odluka o adekvatnim načinima nabavke, skladištenja i isporuke laboratorijima potrebitih količina specifičnih reagensa ili dijagnostičkih testova u žurnim slučajevima, nuročito što se tiče mjera predviđenih člankom 56. stavak (3) ovoga Pravilnika, a donosi se sukladno posebnim propisima kojima je regulirano ovo područje.

Odjeljak B. PLANOVI ŽURNIH MJERA I SIMULACIJSKE VJEŽBE

Članak 70.

(Planovi žurnih mjera)

- (1) Plan žurnih mjera u kojem su detaljno utvrđene mjere potrebite za održavanje spremnosti i visoke razine svijesti o slinavci i šapu kao i o zaštiti okoliša, a koje treba provesti u slučaju izbijanja slinavke i šapa, izrađuje Ured.
- (2) Planovi žurnih mjera određen je način pristupa objektima, opremi, osoblju i drugim odgovarajućim sredstvima koja su potrebite za brzo i efikasno iskorjenjivanje slinavke i šapa, te osigurana suradnja sa susjednim državama.

- (3) Plan žurnih mjera mora predvidjeti mjere koje treba provesti sukladno točki 12. Dodatka XIV. ovoga Pravilnika i mora predvidjeti:
 - a) količine vakcina koje se smatraju potrebitim u slučaju žurne vakcinacije,
 - b) regije u kojima se nalaze područja s gustom populacijom stoke, uzimajući u obzir kriterije iz Dodatka X. ovoga Pravilnika.
- (4) Plan žurnih mjera mora osigurati poduzimanje svih potrebitih mjera kako bi se u slučaju izbijanja bolesti spriječio svaki štetni učinak na okoliš koji je moguće izbjeći, osiguravajući istodobno poduzimanje najefikasnijih mjera za suzbijanje bolesti, a da su pri tome štete koje nastaju zbog izbijanja bolesti svedene na najmanju mogućnu mjeru, te naručito odrediti kad je potrebno zakapanje ili spaljivanje lešina uginulih ili usmrćenih životinja, na licu mjesta.
- (5) Kriteriji i zahtjevi za izradu Plana žurnih mjera utvrđeni su u Dodatku XIV. ovoga Pravilnika. Ti se kriteriji i zahtjevi mogu mijenjati i dopunjavati obzirom na posebne značajke bolesti slinavke i šapa te napredak u razvitku mjera za suzbijanje bolesti i zaštitu okoliša.
- (6) Ured mora svakih pet godina ažurirati Plan žurnih mjera, naručito uzimajući u obzir vježbe simulacije iz članka 71. ovoga Pravilnika.

Članak 71.

(Vježbe simulacije)

- (1) Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora osigurati provođenje vježbi simulacije sukladno Planu žurnih mjera i Dodatkom XIV. ovoga Pravilnika.
- (2) Ured mora osigurati da se vježbe simulacije, ako je to moguće i izvedivo, provode u uskoj suradnji s mjerodavnim tijelima susjednih država.

Odjeljak C. CENTRI ZA SUZBIJANJE BOLESTI I STRUČNA SKUPINA

Članak 72.

(Zajednički centar za kontrolu bolesti - poslovi i zadaci)

- (1) Ministar uspostavlja zajednički centar za kontrolu bolesti i imenuje direktora Ureda kao rukovoditelja istog. Direktor Ureda imenuje članove zajedničkog centra od predstavnika mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, a po potrebi i drugih stručnih osoba.
- (2) Zajednički centar za kontrolu bolesti u prvom redu usmjerava i prati djelatnosti lokalnih centara za suzbijanje bolesti koji su predviđeni člankom 74. ovoga Pravilnika. Određeni poslovi za koje je prvobitno bio zadužen zajednički centar za kontrolu bolesti mogu se naknadno prenijeti na lokalne centre za suzbijanje bolesti koji djeluju na upravnoj razini, razini regije ili na višoj razini, pod uvjetom da se time ne dovode u pitanje zadaće zajedničkog centra za suzbijanje bolesti.
- (3) Zajednički centar za kontrolu bolesti odgovoran je najmanje za:
 - a) utvrđivanje mjera potrebitih za suzbijanje bolesti;
 - b) osiguravanje brzog i efikasnog provođenja tih mjera od strane lokalnih centara za suzbijanje bolesti;
 - c) raspoređivanje osoblja i drugih sredstava u lokalne centre za suzbijanje bolesti;
 - d) dostava podataka OIE-u, Europskoj komisiji, mjerodavnim tijelima drugih država i drugim nacionalnim tijelima, uključujući vlasti i tijela zadužena za pitanja zaštite okoliša, kao i veterinarskim, poljoprivrednim i trgovinskim drugutama i tijelima;
 - e) organiziranje akcije žurne vakcinacije i određivanje područja vakcinacije;
 - f) povezivanje s dijagnostičkim laboratorijima;

- g) povezivanje s tijelima koja su mjerodavna za pitanja zaštite okoliša kako bi uskladili djelovanja na području veterinarske i ekološke sigurnosti;
- h) povezivanje sa sredstvima javnog informiranja;
- i) povezivanje s tijelima mjerodavnim za provođenje propisa kako bi se osigurala odgovarajuća provedba posebnih pravnih mjera.

Članak 73.

(Zajednički centar za kontrolu bolesti - tehnički zahtjevi)

- (1) Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH mora osigurati da zajednički centar za suzbijanje bolesti raspolaže sa svim potrebitim sredstvima, uključujući osoblje, objekte i opremu za vođenje efikasne akcije iskorjenjivanja bolesti.
- (2) Sredstva iz stavka 1. ovog članka uključuju najmanje sljedeće:
 - a) sustav za identifikaciju stada i utvrđivanje lokacije životinja, koji je po mogućnosti kompjutoriziran;
 - b) sva potrebna komunikacijska sredstva, uključujući telefone, telefaks uređaje i po mogućnosti opremu za komuniciranje sa sredstvima javnog informiranja;
 - c) komunikacijski sustav koji je po mogućnosti kompjutoriziran i koji omogućava razmjenu podataka s lokalnim centrima za suzbijanje bolesti, laboratorijima i drugim relevantnim organizacijama;
 - d) mape i druge izvore podataka koji se mogu koristiti za usmjeravanje mjera suzbijanja bolesti;
 - e) zajednički dnevnik u koji se hronološkim redom bilježe svi događaji povezani s izbijanjem slinavke i šapa i koji omogućava povezivanje i usklađivanje različitih aktivnosti;
 - f) popis lokalnih i međunarodnih organizacija i laboratorija koje su zainteresirane za izbijanje slinavke i šapa i s kojima treba stupiti u kontakt u slučaju izbijanja te bolesti;
 - g) popis osoblja i drugih osoba koje se u slučaju izbijanja slinavke i šapa mogu odmah pozvati da rade u lokalnim centrima za suzbijanje bolesti ili u stručnim tijelima iz članka 76. ovoga Pravilnika;
 - h) popis tijela i ustanova mjerodavnih za zaštitu okoliša s kojima treba stupiti u kontakt u slučaju izbijanja slinavke i šapa;
 - i) mape s označenim odgovarajućim područjima na kojima se nalaze mjesta prerade;
 - j) popis poduzeća koja su ovlaštena za obradu i preradu lešina i nusproizvoda životinjskoga podrijetla i kojima bi se mogli povjeriti ti poslovi u slučaju izbijanja slinavke i šapa, na kojem naručito treba navesti njihov kapacitet, adresu i druge podatke za uspostavu kontakta;
 - k) popis mjera za praćenje i suzbijanje onečišćenja okoliša, naručito površinskih i podzemnih voda, uzrokovanog prodorom dezinficijensa te tjelesnih tkiva i tekućina nastalih raspadanjem lešina.

Članak 74.

(Lokalni centri za kontrolu bolesti - utemeljenje, poslovi i zadaci)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH mora omogućiti da se u slučaju izbijanja slinavke i šapa odmah može uspostaviti operativni lokalni centar za kontrolu bolesti.
- (2) Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH mora osigurati da se u okviru Plana žurnih mjera predvide moguće lokacije lokalnih centara za kontrolu bolesti, njihovo uređenje, osoblje, smještaj, objekti i oprema, sustav upravljanja, komunikacijske linije i načini prenošenja informacija.
- (3) Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH mora omogućiti da lokalni centri za kontrolu bolesti usko suraduju i djeluju usklađeno sa zajedničkim centrom za kontrolu bolesti, naručito u odnosu na mjere iz članka 72. stavak (3) točka b) ovoga Pravilnika.

- (4) Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH mora osigurati da lokalni centri za kontrolu bolesti budu tako organizirani da se u slučaju izbijanja slinavke i šapa mogu brzo provesti mjere koje su određene ovim Pravilnikom.

Članak 75.

(Lokalni centri za kontrolu bolesti - tehnički zahtjevi)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH mora osigurati da lokalni centri za kontrolu bolesti raspolažu potrebitim osobljem, objektima i opremom te jasno organiziranim i efikasnim upravljanjem kako bi se osigurala brza provedba mjera vezanih uz epidemiološko istraživanje, zaštitu okoliša, preradu lešina iz zaraženog stada, službeni nadzor nad područjima, praćenje i utvrđivanje podrijetla životinja, klanje zbog dobrobiti životinja i klanja u žurnim slučajevima, čišćenja i dezinfekcije te druge higijenske mjere, žurna vakcinacija i druge strateške odluke.
- (2) Lokalni centri za kontrolu bolesti moraju imati najmanje sljedeće:
 - a) jednu telefonsku liniju rezerviranu za komunikaciju sa zajedničkim centrom za suzbijanje bolesti te više telefonskih linija preko kojih poljoprivrednici i drugi stanovnici ruralnih područja mogu dobiti najnovije i točne informacije o uvedenim mjerama;
 - b) terensko osoblje koje raspolaže potrebitom komunikacijskom opremom i efikasnim sustavom za upravljanje svim potrebitim podacima;
 - c) sustav bilježenja podataka, koji je po mogućnosti kompjutoriziran i koji je povezan sa zajedničkim centrom za suzbijanje bolesti i sa svim potrebitim bazama podataka, laboratorijima i drugim organizacijama;
 - d) zajednički dnevnik u koji se hronološkim redom bilježe svi događaji povezani s izbijanjem slinavke i šapa i koji omogućava povezivanje i usklađivanje različitih aktivnosti;
 - e) ažurirani popis osoba, uključujući privatne veterinare te popis lokalnih organizacija u svakoj regiji s kojima treba stupiti u kontakt i koje se mogu uključiti u rad u slučaju izbijanja slinavke i šapa;
 - f) ažurirani popis posjeda na koje se u slučaju izbijanja slinavke i šapa mogu primijeniti odredbe čl. 15. i 18. ovoga Pravilnika;
 - g) ažuriranu evidenciju mogućih mjesta za zakopavanje ili spaljivanje životinja koje su usmrćene sukladno odredbama ovoga Pravilnika i koje se moraju preraditi sukladno propisima o zaštiti okoliša;
 - h) ažurirani popis tijela mjerodavnih za zaštitu okoliša u svakoj regiji, kao i drugih tijela koja se bave pitanjima zaštite okoliša, koj? treba kontaktirati i uključiti ih u rad u slučaju izbijanja slinavke i šapa;
 - i) mape na kojima su označena prikladna mjesta za zakopavanje lešina koja neće predstavljati opasnost za okoliš, naručito za površinske ili podzemne vode;
 - j) popis poduzeća koja su ovlaštena za obradu i preradu lešina i nusproizvoda životinjskog podrijetla;
 - k) popis mjera za praćenje i suzbijanje onečišćenja okoliša, naručito površinskih i podzemnih voda, uzrokovanog prodorom dezinficijensa te tjelesnih tkiva i tekućina nastalih raspadanjem lešina.

Članak 76.

(Stručna skupina)

- (1) Zajednički centar za kontrolu bolesti utemeljuje stručnu skupinu sastavljenu od članova s odgovarajućim stručnim znanjima i iskustvima za pomoć mjerodavnim tijelima u osiguravanju spremnosti za slučaj izbijanja slinavke i šapa.
- (2) U slučaju sumnje na izbijanje slinavke i šapa stručna skupina obavlja najmanje sljedeće zadatke:
 - a) procjenjuje kliničku sliku i epidemiološko stanje;
 - b) daje savjete o uzorkovanju i dijagnostici slinavke i šapa kao i o dodatnim aktivnostima i mjerama koje treba poduzeti.

- (3) U slučaju izbijanja slinavke i šapa stručna skupina obavlja najmanje sljedeće zadatke:
- ocjenjuje, najmanje u primarnom slučaju i prema potrebi, na licu mjesta, kliničku sliku bolesti i provodi epidemiološko istraživanje kako bi prikupilo podatke potrebite za određivanje:
 - izvora zaraze;
 - nadnevka unošenja uzročnika zaraze;
 - moгуćnog širenja bolesti;
 - podnosi izvješće direktoru Ureda i zajedničkom centru za suzbijanje bolesti;
 - daje savjete o pretraživanju, uzorkovanju, postupcima testiranja, načinima suzbijanja i drugim mjerama koje treba poduzeti te o strategiji koju treba provoditi, uključujući savjete o biosigurnosnim mjerama na posjedima ili u objektima iz članka 16. ovoga Pravilnika kao i u vezi sa žurnom vakcinacijom;
 - prati nalaze i usmjerava epidemiološka istraživanja;
 - epidemiološke podatke nadopunjuje zemljopisnim, meteorološkim i drugim potrebitim podacima;
 - analizira epidemiološke podatke i obavlja procjenu rizika u redovnim vremenskim razmacima;
 - pruža pomoć kako bi se osiguralo da se prerada lešina i nusproizvoda životinjskog podrijetla obavlja tako da se štetni učinak na okoliš svede na najmanju moguću mjeru.

Odjeljak D. BANKE ANTIGENA I VAKCINA

Članak 77.

(Banka antigena i vakcina)

- Ured može u okviru Plana žurnih mjera uspostaviti ili održavati banku antigena i vakcina u kojoj će za potrebe žurne vakcinacije čuvati pričuve antigena i vakcina koji su odobreni sukladno posebnim propisima kojima je regulirana ova oblast.
- Ured može angažirati poduzeća za pakiranje i skladištenje vakcina u slučaju žurne vakcinacije.
- Antigeni i formulirana vakcina koja se nalazi u banci antigena i vakcina, kad je ista uspostavljena, moraju zadovoljiti minimalne norme glede sigurnosti, sterilnosti i sadržaja nestrukturnih proteina, koje su utvrđene za banke antigena i vakcina Europske unije.
- Podaci o količinama i podtipovima antigena ili odobrenih vakcina koji se čuvaju u nacionalnoj banci antigena i vakcina smatraju se povjerljivim podacima i ne smiju se objavljivati.

Članak 78.

(Pristup banci antigena i vakcina Europske unije)

Ured mora podnijeti zahtjev Europskoj komisiji u svrhu pristupa banci antigena i vakcina Europske unije.

Članak 79.

(Ispitivanje vakcina protiv slinavke i šapa)

Ne isključujući norme koje su posebnim propisima utvrđene glede djelovanja, sigurnosti i proizvodnih postupaka, vakcina dobivena od antigena koji se čuvaju u banci antigena i vakcina Europske unije moraju obvezno zadovoljavati minimalne norme, koje su glede djelovanja, sigurnosti i proizvodnih postupaka utvrđene u Europskoj farmakopeji i odgovarajućim odredbama Priručnika OIE-a.

Odjeljak E. SLINAVKA I ŠAP KOD DRUGIH VRSTA ŽIVOTINJA

Članak 80.

(Dodatne mjere za sprečavanje i suzbijanje slinavke i šapa)

- Ne isključujući primjenu posebnih propisa kojima je regulirana ova oblast, zabranjeno je koristiti napoj u prehrani svih životinja bez obzira na njihovu uporabu i mjesto držanja. Zabrana korištenja napoja u prehrani svinja iznimno je dopuštena sukladno članku 23. stavak (3) Pravilnika o

mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge ("Službeni glasnik BiH", broj 38/10).

- Detaljna pravila kontrole slinavke i šapa kod životinja iz točke a) članka 2. ovoga Pravilnika, donose se sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Kad dobije obavijest o sumnji da su divlje životinje zaražene slinavkom i šapom, mjerodavni veterinarski inspektor mora poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi se potvrdilo ili isključilo prisustvo bolesti, i to pretraživanjem svih odstrjeljenih ili uginulih divljih životinja prijemljivih vrsta, uključujući i laboratorijsko testiranje. Mjerodavni veterinarski inspektor mora o sumnji obavijestiti vlasnike životinja prijemljivih vrsta i Odjele za lovstvo mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Kad dobije potvrdu primarnog slučaja slinavke i šapa kod divljih životinja, mjerodavni veterinarski inspektor mora odmah poduzeti mjere iz dijela A. Dodatka XV. ovoga Pravilnika kako bi se smanjila opasnost od širenja bolesti. Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mora izraditi plan iskorjenjivanja slinavke i šapa sukladno dijelu B. Dodatka XV. ovoga Pravilnika. O potvrđenom slučaju slinavke i šapa mjerodavni veterinarski inspektor mora obavijestiti vlasnike životinja prijemljivih vrsta i Odjele za lovstvo mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Članak 81.

(Postupak za donošenje "ad hoc" epidemioloških mjera)

Kada prilikom provođenja mjera predviđenih ovim Pravilnikom Ured uz suglasnost s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH utvrdi da određena mjera ne odgovara epidemiološkom stanju, ili kada se virus slinavke i šapa širi uprkos mjerama poduzetim sukladno ovom Pravilniku, može se donijeti u tu svrhu (ad hoc) odluka, kojom se dopušta da se u ograničenom razdoblju koje odgovara epidemiološkom stanju provode druge mjere koje imaju jednak učinak.

Poglavlje IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 82.

(Dodaci)

Dodaci I. do XV. u privitku ovoga Pravilnika su njegov sastavni dio.

Članak 83.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 57/11

9. veljače 2011. godine
Sarajevo

Predsjedatelj

Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

DODATAK I.

DEFINICIJA IZBIJANJA BOLESTI

Izbijanje bolesti se proglašava ako posjed ispunjava jedan ili više od sljedećih kriterija:

- virus slinavke i šapa izoliran je iz životinje, iz bilo kojeg proizvoda koji potječe od te životinje ili iz njenog okoliša;
- kod životinje prijemljive vrste uočeni su klinički znakovi koji ukazuju na slinavku i šap, a u uzorcima uzetim od životinje ili životinja iz iste epidemiološke skupine otkriven je i identificiran virusni antigen ili virusna ribonukleinska kiselina (RNK) koja je specifična za jedan ili više serotipova virusa slinavke i šapa;
- kod životinje prijemljive vrste uočeni su klinički znakovi koji ukazuju na slinavku i šap i ta životinja i njene "kohorte" pozitivno reaguju na protutijela za strukturne ili nestrukturne proteine virusa slinavke i šapa, pod uvjetom da se kao moguću uzroci seropozitivnosti mogu isključiti ranija vakcinacija, rezidualna majčinska protutijela ili nespecifične reakcije;

4. u uzorcima uzetim od životinja prijemljive vrste otkriven je i identificiran virusni antigen ili virusna RNK koja je specifična za jedan ili više serotipova virusa slinavke i šapa i te životinje pozitivno reagiraju na protutijela za strukturne ili nestrukturne proteine virusa slinavke i šapa, pod uvjetom da se, u slučaju protutijela za strukturne proteine, kao mogući uzroci seropozitivnosti mogu isključiti ranija vakcinacija, rezidualna majčinska protutijela ili nespecifične reakcije;
5. utvrđena je epidemiološka povezanost s potvrđenom pojavom slinavke i šapa i ispunjen je jedan od sljedećih uvjeta:
 - a) jedna ili više životinja pozitivno reagiraju na protutijela za strukturne ili nestrukturne proteine virusa slinavke i šapa, pod uvjetom da se kao mogući uzroci seropozitivnosti mogu isključiti ranija vakcinacija, rezidualna majčinska protutijela ili nespecifične reakcije;
 - b) u uzorcima uzetim od jedne ili više životinja prijemljive vrste otkriven je i identificiran virusni antigen ili virusna RNK koja je specifična za jedan ili više serotipova virusa slinavke i šapa;
 - c) otkrivanjem serokonverzije iz negativne u pozitivnu pri pretraživanju na protutijela za strukturne ili nestrukturne proteine virusa slinavke i šapa u jedne ili više životinja prijemljive vrste, serološki je dokazana aktivna zaraza virusom slinavke i šapa, a ranije vakcinacija, rezidualna majčinska protutijela ili nespecifične reakcije mogu se isključiti kao mogući uzroci seropozitivnosti. Ako se ne može opravdano očekivati da je zadržan raniji seronegativni status, utvrđivanje serokonverzije obavlja se na pamim uzorcima koji su dvokratno ili višekratno uzeti od istih životinja i to u razmaku od najmanje 5 dana u slučaju dokaza protutijela za strukturne proteine i u razmaku od najmanje 21 dan u slučaju dokaza protutijela za nestrukturne proteine.
 - d) kod životinje prijemljive vrste uočeni su klinički znakovi koji ukazuju na slinavku i šap.

DODATAK II.

PRIJAVA BOLESTI I DRUGI EPIDEMIOLOŠKI PODACI KOJI SE MORAJU DOSTAVITI U SLUČAJU POTVRDE SLINAVKE I ŠAPA

1. U roku od 24 sata od potvrde svakoga primarnog izbijanja ili primarne pojave bolesti u objektima ili prijevoznim sredstvima iz članka 16. ovoga Pravilnika Ured mora, preko sustava prijavljivanja bolesti životinja, prijaviti OIE-u, Europskoj komisiji i mjerodavnim tijelima susjednih zemalja sljedeće:
 - a) nadnevak slanja,
 - b) vrijeme slanja,
 - c) naziv države,
 - d) naziv bolesti i, prema potrebi, tip virusa,
 - e) redni broj izbijanja bolesti,
 - f) vrstu izbijanja bolesti,
 - g) poziv na broj izbijanja bolesti povezanim s ovim izbijanjem;
 - h) regiju i zemljopisni položaj posjeda,
 - i) ostale regije koje su obuhvaćene ograničenjima,
 - j) nadnevak potvrđivanja bolesti i metode dokazivanja bolesti,
 - k) nadnevak postavljanja sumnje,
 - l) pretpostavljeni nadnevak prve zaraze,
 - m) izvor bolesti, ako ga je moguće utvrditi,
 - n) mjere suzbijanja koje su poduzete.
2. U slučaju primarnog izbijanja bolesti ili pojave bolesti u objektima ili prijevoznim sredstvima iz članka 16. ovoga Pravilnika Ured mora, osim podataka iz točke 1. ovoga Dodatka, dostaviti i sljedeće podatke:
 - a) broj životinja svake prijemljive vrste prisutne na mjestu izbijanja bolesti ili u objektima i prijevoznim sredstvima iz članka 16. ovoga Pravilnika;
 - b) za svaku vrstu i kategoriju (uzgoj, tov, klanje itd.) broj uginulih životinja prijemljivih vrsta na posjedu, u klaonici ili u prijevoznom sredstvu;
 - c) za svaku kategoriju (uzgoj, tov, klanje itd.) stopu pobola i broj životinja prijemljivih vrsta u kojih je potvrđena slinavka i šap;
 - d) broj životinja prijemljivih vrsta usmrćenih na mjestu izbijanja bolesti, u klaonici ili prijevoznom sredstvu,
 - e) broj prerađenih i neškodljivo uništenih lešina;
 - f) udaljenost mjesta izbijanja bolesti od najbližeg posjeda na kojem se drže životinje prijemljivih vrsta;
 - g) lokaciju posjeda ili posjeda s kojih potječu zaražene životinje ili lešine, ako je slinavka i šap potvrđena u klaonici ili prijevoznom sredstvu.
3. U slučaju sekundarnih izbijanja, podaci iz toč. 1. i 2. ovoga Dodatka moraju se dostaviti OIE-u, Europskoj komisiji i mjerodavnim tijelima susjednih zemalja najkasnije prvoga radnog dana svakog tjedna, a dostavljeni podaci moraju obuhvatiti prethodni tjedan do nedjelje u ponoć.
4. Ured mora, što je prije moguće, nakon dostave podataka u svezi s izbijanjem ili pojavom slinavke i šapa na posjedu, u klaonici ili prijevoznom sredstvu sukladno toč. 1., 2. i 3. ovoga Dodatka, dostaviti OIE-u, Europskoj komisiji i mjerodavnim tijelima susjednih zemalja pisano izvješće koje sadrži najmanje sljedeće podatke:
 - a) nadnevak kada su životinje prijemljivih vrsta na posjedu, u klaonici ili prijevoznom sredstvu usmrćene i nadnevak kada su njihove lešine prerađene;
 - b) rezultate pretraživanja uzoraka uzetih pri usmrćivanju životinja prijemljivih vrsta;
 - c) u slučaju, ako se primjenjuje odstupanje predviđeno člankom 18. ovoga Pravilnika, broj životinja prijemljivih vrsta koje su usmrćene i prerađene, i gdje je primjenjivo, broj životinja prijemljivih vrsta koje će se naknadno zaklati i rok do kojeg treba obaviti klanje;
 - d) sve podatke o mogućem izvoru bolesti ili o utvrđenom izvoru bolesti;
 - e) u slučaju primarnog izbijanja ili pojave slinavke i šapa u klaonici ili prijevoznom sredstvu, podatke o genotipu virusa koji je uzrokovao izbijanje ili pojavu;
 - f) u slučajevima kada su životinje prijemljivih vrsta usmrćene na kontaktnim posjedima ili na posjedima na kojima su se nalazile životinje prijemljivih vrsta za koje se sumnjalo da su zaražene virusom slinavke i šapa, podatke o:
 - nadnevaku usmrćivanja i broju životinja prijemljivih vrsta iz svake kategorije koje su bile usmrćene na svakom posjedu, a u slučajevima kada životinje prijemljivih vrsta na kontaktnim posjedima nisu bile usmrćene, moraju se navesti razlozi za donošenje takve odluke;
 - epidemiološkoj povezanosti između izbijanja ili pojave slinavke i šapa i svakog kontaktnog posjeda ili razlozima za postavljanje sumnje na slinavku i šap na svakom sumnjivom posjedu;
 - rezultatima laboratorijskog testiranja uzoraka uzetih od životinja prijemljivih vrsta na posjedima i pri klanju.
5. Ako sustav prijavljivanja bolesti životinja iz bilo kojeg razloga privremeno ne radi, moraju se koristiti druga sredstva komuniciranja.

DODATAK III.
PRETRAŽIVANJE

1. Klinički pregled
 - 1.1. Na posjedima se mora obaviti klinički pregled svih životinja prijemljivih vrsta kako bi se otkrili znakovi ili simptomi slinavke i šapa.
 - 1.2. Posebnu pažnju treba usmjeriti na životinje za koje postoji velika vjerojatnoća da su bile izložene virusu slinavke i šapa, pogotovo zbog prijevoza sa posjeda u riziku ili bliskog kontakta sa osobama ili opremom koja je bila u bliskom kontaktu sa posjedima u riziku.

1.3. Pri kliničkom pregledu treba uzeti u obzir načine prijenosa slinavke i šapa, uključujući razdoblje inkubacije iz članka 2. točke h. ovoga Pravilnika i način držanja životinja prijemljivih vrsta.

1.4. Moraju se pomno pregledati sve bitne evidencije koje se vode na posjedu, naručito podaci koji se vode u veterinarsko-zdravstvene svrhe i, ako su raspoloživi, podaci o pobolu, pomoru i pobačajima, kliničkim zapažanjima, promjena u produktivnosti i potrošnji hrane, prodaji ili kupovini životinja, dolascima osoba za koje se sumnja da su mogle biti kontaminirane i drugi podaci koji su bitni za anamnezu.

2. Postupci uzorkovanja

2.1. Opće odredbe

2.1.1. Serološko uzorkovanje se obavlja:

- sukladno preporukama epidemiološke skupine utemeljene unutar stručne skupine iz članka 76. ovoga Pravilnika,
- kako bi se osigurala sljedivost i dobili dokazi, uzimajući u obzir i definiciju o odsustvu prethodne zaraze iz Dodatka I. ovoga Pravilnika.

2.1.2. Ako se uzorkovanje obavlja u okviru nadzora bolesti nakon njenog izbijanja, ono ne smije početi prije nego što protekne 21 dan od uklanjanja prijemljivih životinja sa zaraženog posjeda ili posjeda i od preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, osim ako je drugačije predviđeno ovim Dodatkom.

2.1.3. Uzimanje uzoraka od životinja prijemljivih vrsta obavlja se sukladno odredbama ovoga Dodatka svaki put kada se ovce i koze ili druge prijemljive životinje koje ne pokazuju jasne kliničke znakove mogu dovesti u vezu s izbijanjem bolesti, a naručito ako se takve životinje drže odvojeno od goveda i svinja.

2.2. Uzorkovanje na posjedu

Na posjedima na kojima se uprkos izostanku kliničkih znakova sumnja na prisustvo slinavke i šapa, treba pregledati ovce i koze, a na preporuku epidemiološke skupine i ostale prijemljive vrste, i to sukladno protokolu uzorkovanja koji omogućava otkrivanje prevalencije od 5 % s najmanje 95%-tnom sigurnosti.

2.3. Uzorkovanje u zaraženom području

2.3.1. Kako bi se sukladno članku 36. ovoga Pravilnika moglo tražiti ukidanje mjera iz čl. 21. do 35. ovoga Pravilnika, svi posjedi koji se nalaze unutar zaraženog područja i na kojima ovce i koze nisu bile u izravnom i bliskom kontaktu s govedima u razdoblju od najmanje 21 dan prije uzimanja uzoraka, treba pregledati sukladno protokolu uzorkovanja koji omogućava otkrivanje prevalencije od 5% sa najmanje 95%-tnom sigurnosti.

2.3.2. Ako to dopušta epidemiološko stanje, a naručito pri primjeni mjera iz članka 36. stavka 1. točke b) ovoga Pravilnika, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine može donijeti odluku da se uzorci mogu uzeti najranije 14 dana nakon uklanjanja prijemljivih životinja na zaraženom posjedu ili posjedima i nakon preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, pod uvjetom da se uzorkovanje obavlja sukladno podtočki 2.3.1. ove točke, na način da je omogućeno otkrivanje 2%-tne prevalencije u stadu sa 95%-tnom sigurnošću.

2.4. Uzorkovanje u ugroženom području

Kako bi se sukladno članku 44. ovoga Pravilnika moglo tražiti ukidanje mjera predviđenih čl. 37. do 43. ovoga Pravilnika, treba pregledati posjede unutar ugroženog područja za koje se uprkos izostanku kliničkih znakova mora sumnjati na prisustvo slinavke i šapa, posebice one na kojima se drže ovce i koze. U svrhu ovog pretraživanja, dovoljno je uzorkovanje u više faza, pod uvjetom da se uzorci uzimaju:

- na posjedima u svim upravnim jedinicama unutar područja na kojima ovce i koze nisu bile u izravnom i bliskom kontaktu s govedima u razdoblju od najmanje 30 dana prije uzimanja uzoraka;

- na što je moguće većem broju posjeda iz alineje 1. ove podtočke kako bi se sa najmanje 95%-tnom sigurnošću moglo otkriti najmanje jedan zaraženi posjed, ako predviđena prevalenca iznosi 2 %, s tim da su posjedi u uzorku ravnomjerno raspoređeni u cijeloj zoni;
- od što je moguće većeg broja ovaca i koza po svakom posjedu kako bi se sa najmanje 95 %-tnom sigurnošću otkrila 5%-tna prevalenca u stadu, te od svih ovaca i koza ako ih na posjedu ima manje od 15.

2.5. Uzorkovanje u svrhu nadzora i praćenja

U svrhu nadzora i praćenja u područjima koja se nalaze izvan zona utvrđenih sukladno odredbama članka 21. ovoga Pravilnika, a naručito kako bi se potvrdila odsutnost zaraze u populaciji ovaca i koza koja nije u bliskom i izravnom kontaktu sa nevakciniranim govedima i/ili svinjama, primjenjuje se protokol uzorkovanja koji u svrhu nadzora i praćenja preporuča OIE ili protokol uzorkovanja predviđen podtočkom 2.4. ove točke, s tom razlikom u odnosu na alineju 2. iste podtočke, predviđena prevalenca u stadu iznosi 1 %.

2.6. Broj uzoraka, izračunat sukladno zahtjevima iz podtočke 2.2. i 2.3. ove točke i alinejom 3. podtočkom 2.4 ove točke, povećava se kako bi se uzela u obzir utvrđena osjetljivost primijenjenog dijagnostičkog testa.

DODATAK IV.

NAČELA I POSTUPCI ČIŠĆENJA I DEZINFEKCIJE

1. Opća načela i postupci

1.1. Postupci čišćenja i dezinfekcije, koji su navedeni u članku 11. ovoga Pravilnika, provode se pod službenim nadzorom i sukladno napucima mjerodavnog veterinarskog inspektora.

1.2. Dezinficijensi koji se uporabljavaju za uništavanje virusa slinavke i šapa i njihove koncentracije, moraju biti odobreni od strane mjerodavnih tijela entiteta.

1.3. Efikasnost dezinficijensa ne smije biti ugrožena dugotrajnim skladištenjem.

1.4. Pri odabiru dezinficijensa i načina dezinfekcije treba uzeti u obzir vrstu objekata, vozila i predmeta koji se dezinficiraju.

1.5. Sredstva za odmaščivanje i dezinficijensi moraju se uporabljavati pod uvjetima koji ne smanjuju njihovu efikasnost. Naručito se moraju uvažavati tehnički parametri koje je naveo proizvođač, kao što su pritisak, minimalna temperatura i potrebno vrijeme djelovanja. Djelovanje dezinficijensa ne smije biti ugroženo zbog međudjelovanja s drugim tvarima kao što su sredstva za odmaščivanje.

1.6. Bez obzira koji se dezinficijens koristi, primjenjuju se slijedeća opća pravila:

- stelju i gnoj kao i fekalne materije, temeljito natopiti dezinficijensom,
- oprati i očistiti i četkom oribati sve površine koje su vjerojatno kontaminirane, a naručito tlo, podove, rampe i zidove nakon, ako je moguće, uklanjanja i demontaže opreme ili sprava koje bi inače mogle smanjiti efikasnost čišćenja i dezinfekcije,
- ponovno nanijeti dezinficijens i pustiti da djeluje najmanje onoliko dugo koliko preporuča proizvođač;
- vodu korištenu za čišćenje treba ukloniti na način da se spriječi svaka opasnost od širenja virusa slinavke i šapa i sukladno napucima mjerodavnog veterinarskog inspektora.

1.7. Ako se nakon dezinfekcije, čišćenje obavlja tekućinama pod tlakom, treba spriječiti naknadnu kontaminaciju već očišćenih i dezinficiranih dijelova.

1.8. Treba oprati, dezinficirati ili uništiti opremu, naprave, predmete ili boksove koji su vjerojatno kontaminirani.

1.9. Postupke čišćenja i dezinfekcije koji se zahtijevaju u okviru ovoga Pravilnika treba dokumentirati u evidenciji koja se vodi na posjedu ili, ako se radi o vozilima, u dnevniku vožnje, a ako se zahtijeva službena potvrda, istu izdaje mjerodavni veterinarski inspektor.

2. Posebne odredbe koje se odnose na čišćenje i dezinfekciju zaraženih posjeda

2.1. Preliminarno čišćenje i dezinfekcija

- 2.1.1. Tijekom usmrćivanja životinja trebaju se poduzeti sve potrebite mjere kako bi se spriječilo ili svelo na najmanju moguću mjeru širenje virusa slinavke i šapa. Između ostalog, treba postaviti privremenu opremu za dezinfekciju, osigurati zaštitnu odjeću, tuševe, dekontaminirati korištenu opremu, instrumente i naprave te isključiti ventilacijske uređaje.
- 2.1.2. Lešine usmrćenih životinja treba poprskati dezinficijensom te u zatvorenim i nepropusnim spremnicima odvesti sa posjeda kako bi se preradile i uništile.
- 2.1.3. Čim se lešine životinja prijemljivih vrsta odvezu na preradu i uništenje, dijelove posjeda na kojima su bile smještene te životinje i sve dijelove drugih zgrada, dvorišta itd. koji su kontaminirani tijekom usmrćivanja, klanja ili postmortalnih pregleda treba poprskati dezinficijensom koji je odobren za korištenje u tu svrhu.
- 2.1.4. Sva tkiva i krv koja se razlila tijekom klanja ili postmortalnog pregleda i sve vidljive nečistoće na zgradama, dvorištima, priboru itd. treba pažljivo skupiti i ukloniti zajedno sa lešinama.
- 2.1.5. Korišteni dezinficijens mora ostati na tretiranoj površini najmanje 24 sata.
- 2.2. Završeno čišćenje i dezinfekcija
- 2.2.1. Sa svih površina treba ukloniti masnoću i prljavštinu uporabom sredstava za odmaščivanje i površine oprati hladnom vodom.
- 2.2.2. Nakon pranja hladnom vodom, površine treba ponovno poprskati dezinficijensom.
- 2.2.3. Nakon sedam dana objekte treba ponovno očistiti sredstvom za odmaščivanje, isprati hladnom vodom, poprskati dezinficijensom i ponovno isprati hladnom vodom.
3. Dezinfekcija kontaminirane stelje, gnoja i gnojevke
- 3.1. Kruti gnoj i uporabljenu stelju treba sakupiti na hrpu da se zagrijava, po mogućnosti dodavanjem 100 kg živog kreča na 1 m³ gnoja kako bi se osigurala temperatura od najmanje 70°C u cijeloj hrpi, poprskati dezinficijensom i ostaviti najmanje 42 dana tijekom kojih hrpu treba ili pokriti ili presložiti kako bi se osiguralo da se svi slojevi ravnomjerno zagrijavaju.
- 3.2. Tekuću fazu gnoja i gnojevku treba pohraniti najmanje 42 dana nakon zadnjeg dodavanja infektivnog materijala. Ovo se razdoblje može produljiti ako je gnojevka ozbiljno kontaminirana ili za vrijeme nepovoljnih vremenskih uvjeta. Ovo se razdoblje može skratiti ako je dodan dezinficijens kako bi se pH vrijednost dovoljno promijenila da se uništi virus slinavke i šapa, u cijelom sadržaju.
4. Posebni slučajevi
- 4.1. Ako se zbog tehničkih ili sigurnosnih razloga čišćenje i dezinfekcija ne mogu obaviti sukladno ovom Pravilnikom, objekti i prostori moraju se očistiti i dezinficirati koliko god je to moguće kako bi se spriječilo širenje virusa slinavke i šapa i najmanje jednu godinu u njih se ne smiju smjestiti životinje prijemljivih vrsta.
- 4.2. Iznimno od podtočke 2.1. i 2.2. točke 2. ovoga Dodatka, u slučaju posjeda na kojima se životinje drže na otvorenom, mjerodavno tijelo može odrediti posebne postupke za čišćenje i dezinfekcije, uzimajući u obzir vrstu posjeda i klimatske uvjete.
- 4.3. Iznimno od točke 3. ovog Dodatka, Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine može odrediti posebne postupke za dezinfekciju balege i gnoja, sukladno znanstvenim spoznajama koje dokazuju da ti postupci osiguravaju efikasno uništavanje virusa slinavke i šapa.
- DODATAK V.**
PONOVNO UVOĐENJE ILI NASELJAVANJE (OBNOVA POPULACIJE) ŽIVOTINJA NA POSJEDIMA
1. Opća načela
- 1.1. Ponovno uvođenje ili naseljavanje životinja na posjed može početi tek nakon što istekne 21 dan od završne dezinfekcije posjeda.
- 1.2. Životinje za obnovu populacije mogu se uvesti na posjed jedino pod sljedećim uvjetima:
- životinje ne smiju dolaziti s područja za koja vrijede veterinarsko-zdravstvena ograničenja vezana uz slinavku i šap;
 - mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je potvrđeno da se kod životinja namijenjenih obnovi populacije može otkriti svaki mogući rezidualni virus slinavke i šapa bilo na temelju kliničkih znakova, ako se radi o govedima i svinjama, ili ako se radi o drugim vrstama prijemljivim na slinavku i šap, laboratorijskim pretraživanjem koje se provodi na kraju razdoblja praćenja iz podtočke 1.3. ove točke;
- 1.2.1. Kako bi se u životinja namijenjenih obnovi populacije osigurao odgovarajući imuni odgovor o kojem se govori u alineji 2. podtočke 1.2. ove točke, životinje moraju:
- poticati i dolaziti sa posjeda smještenog u radijusu od najmanje 10 km od posjeda na kojem nije bilo izbijanja slinavke i šapa tijekom najmanje zadnjih 30 dana, ili
 - biti pretražene na prisustvo antitijela za virus slinavke i šapa testom opisanim u Dodatku XII. ovoga Pravilnika, s negativnim rezultatom, s tim da su uzorci uzeti prije uvođenja životinja na posjed.
- 1.3. Neovisno o vrsti uzgoja na posjedu, ponovno uvođenje životinja mora biti sukladno sljedećim postupcima:
- 1.3.1. Životinje se moraju uvesti u sve proizvodne jedinice i objekte dotičnog posjeda.
- 1.3.2. Ako posjed ima više od jedne proizvodne jedinice ili objekta, nije nužno da se ponovno uvođenje životinja odvija istodobno u svakoj jedinici ili objektu. Ni jedna životinja koja pripada vrsti prijemljivoj na slinavku i šap ne smije napustiti posjed dok sve novouvedene životinje u svim proizvodnim jedinicama i objektima ne prođu kroz sve postupke koji se odnose na obnovu populacije.
- 1.3.3. Životinje moraju biti klinički pregledavane svaka tri dana tijekom prvih 14 dana nakon uvođenja na posjed.
- 1.3.4. Životinje moraju biti klinički pregledavane jednom tjedno, između 15. i 28. dana od ponovnog uvođenja.
- 1.3.5. Najranije 28 dana nakon zadnjeg uvođenja životinja, sve životinje moraju biti klinički pregledane te se sukladno zahtjevima iz podtočke 2.2. točke 2. Dodatka III. ovoga Pravilnika moraju uzeti uzorci za testiranje na prisustvo protutijela za virus slinavke i šapa.
- 1.4. Postupak obnavljanja populacije smatra se završenim ako su sve mjere iz podtočke 1.3.5. ove točke provedene i ako su dale negativan rezultat.
2. Proširenje mjera i odstupanja
- 2.1. Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine može propisati:
- 2.1.1. Korištenje sentinel životinja, posebice na posjedima koje je teško očistiti i dezinficirati, što se naročito odnosi na posjede na kojima se životinje drže na otvorenom. Detaljne odredbe o korištenju (kontrolnih) sentinel životinja utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
- 2.1.2. Dodatne mjere zaštite i kontrole u okviru obnavljanja populacije životinja.
- 2.2. Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine može odstupiti od mjera određenih u podtočki 1.3.2. do 1.3.4. točke 1. ovoga Dodatka ako se obnova populacije obavlja nakon što proteknu tri mjeseca od zadnjeg izbijanja bolesti u radijusu od 10 km od posjeda na kojem se ponovno naseljavaju životinje.
3. Obnova populacije životinja u odnosu na žurnu vakcinaciju
- 3.1. Obnova populacije životinja u području vakcinacije koje je utvrđeno sukladno članku 52. ovoga Pravilnika obavlja se ili

- sukladno тоčki 1. и 2. овога Додатка или суkladно чланку 58. ставку 2. или ставку 4. тоčki а), с) и d) овога Правилника.
- 3.2. Уред уз suglasnost мјеродавних тијела ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине може допустити да се за обнову популације животиња на посједима смјештеним изван подручја вакцинације користе вакцинисане животиње, након што се подузму мјере из чланка 61. овога Правилника и под сlijедећим увјетима:
- ако је удио вакцинисаних животиња коришћених за обнову популације већи од 75 %, најраније 28 дана након задњег увођења животиња пријемљивих врста вакцинисане животиње се, случајним одабиром, претражују на протутијела за неструктурне протеине, при чему се за узorkовање примјенују критерији из подточке 2.2. тоčke 2. Додатка III. овога Правилника, а за невакцинисане животиње примјенују се одредбе тоčke 1. овога Додатка, или
 - ако удио вакцинисаних животиња није већи од 75 %, невакцинисане животиње сматрају се sentinel животињама и примјенују се одредбе тоčke 1. овога Додатка.

DODATAK VI.

OGRAIČAVANJE KRETANJA KOPITARA

1. Minimalne мјере

Ако се суkladно чланку 10. овога Правилника потврди најмање једно избијање слинавке и шапа, копитари се не смiju слати у друге државе, осим ако их уз идентификацијску исправу (путни лист) предвиђену посебним прописима прати и ветеринарско-здравствена свједоджба одређена Одлуке о ветеринарској свједодзби о здравственом стању животиња и пошilјака животињског подријетла у унутарњем и међународном промету ("Службени гласник БиХ", бр. 33/03, 14/04 и 35/05).

2. Препоручене додатне мјере

2.1. Мјере током потпуне забране кретања и стављања у промет

У случају када се примјенује мјеру потпуне забране кретања и стављања у промет предвиђену чланком 7. ставком 3. овога Правилника, пријевоз копитара са посједом за кога су уведена ограничења из чланка 4. и 10. овога Правилника може се допустити за оне копитаре којима је потребито посебно ветеринарско лијечење у објектима у којима нема животиња пријемљивих врста, ако су испуњени сlijедећи захтеви:

- дежурни ветеринар који мора бити доступан 24 сата дневно, 7 дана у тједну мора потврдити да се ради о журном случају;
- мора се предочити suglasnost одређене клинике;
- пријевоз мора одобрити мјеродавни ветеринарски инспектор;
- копитаре током пријевоза мора пратити идентификацијска исправа суkladно посебним прописима;
- копитаре треба очистити и дезинфицирати ефикасним дезинфицијенсом;
- копитари се морају превозити у пријевозном средству посебиче намијенјеном пријевозу копитара, које као такво мора бити означено и које је очишћено и дезинфицирано прије и након uporabe.

2.2. Надзор над копитарима у односу на заражено и угрожено подручје

2.2.1. Кретање и стављање у промет копитара изван заражених и угрожених зона не подлијеже другим увјетима осим оним који произлазе из Одлуке о ветеринарској свједодзби о здравственом стању животиња и пошilјака животињског подријетла у унутарњем и међународном промету ("Службени гласник БиХ", бр. 33/03, 14/04 и 35/05).

2.2.2. Кретање и стављање у промет копитара унутар заражених и угрожених зона утврђених суkladно чланку 21. овога Правилника подлијеже сlijедећим увјетима:

- uporaba копитара који се држе на посједима смјештеним у зараженом и угроженом подручју на којима нема животиња пријемљивих врста допуштена је у зараженом подручју, под увјетом да се подузму одговарајуће мјере чишћења и дезинфекције, а у објектима смјештеним у угроженом подручју та uporaba није ограничена;

- копитари се могу без ограничења превозити у пријевозним средствима посебиче намијенјеним пријевозу копитара на посјед на којем се не држе животиње пријемљивих врста;
- изнимно, Уред уз suglasnost мјеродавних тијела ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине може допустити пријевоз копитара у пријевозним средствима посебиче намијенјеним или регистрираним за пријевоз копитара са посједом на којем се не држе животиње пријемљивих врста на други посјед на којем се држе животиње пријемљивих врста, а који је смјештен у зараженом подручју, под увјетом да се пријевозно средство очисти и дезинфицира прије utovara животиња и прије напуштања посједом на који су копитари допремљени;
- мјеродавни ветеринарски инспектор може допустити кретање копитара по јавним cestama, на пашњацима који припадају посједу на којем се не држе животиње пријемљивих врста и на испустима.

2.2.3. Прикупљање сјемена, јайних станца и ембрија копитара с посједом на којима се не држе животиње пријемљивих врста и који се налазе у зараженим и угроженим зонама, те слање сјемена, јайних станца и ембрија копитара намијенјених животињама примателјима на посједом које не држе животиње пријемљивих врста, може се обављати без ограничења.

2.2.4. Долазак власника копитара, ветеринара, осјеменијивача и поткивача на посјед у угроженом подручју на којем се држе животиње пријемљивих врста, али за које не вриједи ограничења предвиђена чл. 4. до 10. овога Правилника, допуштен је под сlijедећим увјетима:

- копитари се држе одвојено од животиња пријемљивих врста и ефикасно се спречава приступ животињама пријемљивих врста од стране особа наведених у подточки 2.2.4. тоčki 2. овога Додатка.
- сви посјетитељи морају бити евидентирани;
- пријевозна средства и обуца посјетитеља обвезно се морају очистити и дезинфицирати.

DODATAK VII.

OBRADA PROIZVODA KAKO BI SE OSIGURALO UNIŠTENJE VIRUSA SLINAVKE I ŠAPA

Dio A. PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

1. Производи од mesa морају бити подвргнути најмање једном од сlijедећих поступака обраде:
 - a) топлинској обради у херметички затвореним посудима, уз Fo вриједност од 3,00 или више;
 - b) топлинској обради на минималној температури од 70°C, с тим да је та температура достигнута у свим дијеловима;
 - c) топлинској обради на минималној температури од 80°C, с тим да је та температура достигнута у свим дијеловима;
 - d) топлинској обради у херметички затвореним посудима на температури од најмање 60°C кроз најмање четри сата, током којих температура у средишту мора износити најмање 70°C кроз 30 минута;
 - e) природној ферментацији и зрење откоштеног mesa мора трајати најмање 9 мјесеци, те резултирати сlijедећим карактеристикама: способност везања воде (Aw вриједност) није већа од 0,93 или pH вриједност није већа од 6,0;
 - f) истој обради као под e) за неоткоштену месо, с тим да се на сваки начин мора избјећи унакрсна контаминација;
 - g) топлинској обради која осигурава да је достигнута температура од најмање 65°C у средишту производа кроз вријеме које је потребито да се достигне пастеризацијска вриједност (pv) једнака или већа од 40;
2. Кожа која испуњава захтеве посебних прописа којима је регулирана ова област.
3. Овчја вунa, dlaka преживача и свинјске чекинје, који испуњавају захтеве посебних прописа којима је регулирана ова област.
4. Производи добивени од животиња пријемљивих врста који су били подвргнути:

- a) toplinskoj obradi u hermetički zatvorenoj ambalaži uz Fo vrijednost 3 ili više; ili
- b) toplinskoj obradi kod koje je u središtu proizvoda bila postignuta temperatura od najmanje 70° C kroz 60 minuta.
5. Krv i proizvodi od krvi životinja prijemljivih vrsta koji se koriste u tehničke svrhe, uključujući farmaceutske proizvode, proizvode za dijagnostiku in vitro i laboratorijske reagense, koji su bili podvrgnuti najmanje jednom od postupaka obrade navedenih posebnim propisima kojima je regulirana ova oblast.
6. Salo i topljene masnoće, koji su bili podvrgnuti toplinskoj obradi sukladno odredbama posebnih propisa kojima je regulirana ova oblast.
7. Hrana za kućne ljubimce i proizvodi za žvakanje za pse, koji ispunjavaju zahtjeve sukladno odredbama posebnih propisa kojima je regulirana ova oblast.
8. Lovački trofeji papkara i kopitara, koji ispunjavaju zahtjeve sukladno odredbama posebnih propisa kojima je regulirana ova oblast.
9. Životinjska crijeva koja sukladno posebnim propisima očišćena, sastrugana te 30 dana usoljena natrijevim kloridom, ili bijeljena ili sušena nakon struganja, i koja su nakon obrade bila zaštićena od ponovne kontaminacije.

Dio B. PROIZVODI KOJI NISU ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Slama i krma koja je:

- bila podvrgnuta djelovanju vodene pare u zatvorenoj komori kroz najmanje 10 minuta na temperaturi od najmanje 80°C, ili
- bila podvrgnuta djelovanju formalinskih para (plinoviti formaldehid) koje nastaju u komori zatvorenoj najmanje 8 sati i pri temperaturi od najmanje 19°C, pri čemu se upotrebljavaju komercijalne otopine u koncentraciji od 35 do 40 %, ili
- bila uskladištena u paketima ili balama na natkrivenom mjestu udaljenom najmanje 2 km od najbližeg mjesta izbijanja slinavke i šapa i koja nije odvožena s tog mjesta prije isteka najmanje tri mjeseca od završetka čišćenja i dezinfekcije određene u članku 11. ovoga Pravilnika, a ni u kom slučaju prije ukidanja ograničenja u zaraženom području.

DODATAK VIII.

Dio A. OBRADA SVJEŽEG MESA

1. Otkoštено svježe meso je:
 - cijeli trup nakon klaoničke obrade tj. nakon iskrvarenja, evisceracije, uklanjanja vimena kad se radi o kravama i, osim u svinja, skidanja kože i odvajanja glave i nogu odrezanih u karpusu i tarzusu, a zajedno s oštom, ali bez unutarnjih organa, te s kojeg su uklonjene kosti i glavni dostupni limfni čvorovi.
2. Dijelovi od klaoničke obrade trupa:
 - srce s kojeg je potpuno uklonjeno okolno vezivno i masno tkivo;
 - jetra s koje su potpuno uklonjeni pripadajući limfni čvor i okolno vezivno i masno tkivo;
 - cijeli žvačni mišići, zarezani sukladno posebnim propisima, s kojih su potpuno uklonjeni okolni limfni čvorovi, vezivno i masno tkivo;
 - jezik s epitelom, ali bez kosti, hrskavice i krajnika;
 - pluća s kojih su uklonjeni dušnik i glavne dušnice te bronhijalni i medijastinalni limfni čvorovi;
 - ostali proizvodi dobiveni klaoničkom obradom, bez kosti ili hrskavice, s kojih su potpuno uklonjeni limfni čvorovi, vezivno i masno tkivo i sluznica;
3. Zrenje
 - držanje trupova na temperaturi iznad +2°C, a da ne dode do kvarenja, kroz najmanje 24 sata;
 - pH vrijednost izmjerena u središtu dugoga lednog mišića (longissimus dorsi) manja je od 6,0.
4. Učinkovite mjere moraju se primijeniti kako bi se spriječila unakrsna kontaminacija.

Dio B. DODATNE MJERE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PROIZVODNJU SVJEŽEG MESA ŽIVOTINJA PRIJEMLJIVIH VRSTA KOJE POTJEČU IZ UGROŽENOG PODRUČJA

1. Svježe meso, ne uključujući glavu, unutarnje organe i klaoničke proizvode, koje je namijenjeno stavljanju na tržište izvan zaraženog i ugroženog područja mora biti proizvedeno sukladno najmanje jednim od slijedećih dodatnih uvjeta:
 - a) u slučaju preživača:
 - životinje su bile podvrgnute kontrolama iz članka 24. stavka 2. ovoga Pravilnika,
 - meso se podvrgava obradi iz točke 1., 3. i 4. dijela A ovoga Dodatka;
 - b) u slučaju svih životinja prijemljivih vrsta:
 - životinje su boravile na posjedu najmanje 21 dan i bile su označene tako da se može utvrditi posjed sa kojeg potječu,
 - životinje su bile podvrgnute kontrolama iz članka 24. stavka 2. ovoga Pravilnika,
 - meso je jasno označeno i zadržava se pod službenim nadzorom najmanje 7 dana te se ne pušta u opticaj sve dok se na kraju razdoblja zadržavanja službeno ne isključi svaka sumnja na zarazu virusom slinavke i šapa na posjedu podrijetla;
 - c) u slučaju svih životinja prijemljivih vrsta:
 - za životinje je završilo 21-dnevno razdoblje tijekom kojeg nisu smjele napustiti posjed podrijetla i niti jedna životinja prijemljiva na slinavku i šap nije bila uvedena na taj posjed,
 - u roku od 24 sata od utovara životinje su bile podvrgnute kontrolama iz članka 24. stavka 2. ovoga Pravilnika,
 - uzorci koji su u roku od 48 sati od utovara uzeti sukladno statističkim zahtjevima iz podtočke 2.2. točke 2. Dodatka III. ovoga Pravilnika pretraženi su, s negativnim rezultatom, testom za dokazivanje protutijela za virus slinavke i šapa,
 - meso se zadržava pod službenim nadzorom 24 sata i ne pušta se u opticaj dok se ponovljenim pregledom životinja na posjedu podrijetla ne potvrdi, na temelju kliničkog pregleda, da nema zaraženih životinja ili životinja za koje se sumnja da su zaražene.
2. Dijelovi od klaoničke obrade trupa označavaju se oznakom zdravstvene ispravnosti sukladno posebnim propisima koji uređuju zdravstvene uvjete za proizvodnju, preradu, distribuciju i stavljanje u promet proizvoda životinjskoga podrijetla za ljudsku uporabu, te se podvrgavaju jednom od postupaka obrade iz točke 1. dijela A Dodatka VII. ovoga Pravilnika.
3. Ostali proizvodi se obrađuju kako je predviđeno člankom 32. ovoga Pravilnika.

DODATAK IX.

OBRADA MLJEKA KAKO BI SE OSIGURALO UNIŠTENJE VIRUSA SLINAVKE I ŠAPA

Dio A. MLJEKO I MLJEČNI PROIZVODI NAMIJENJENI PREHRANI LJUDI

Slijedeći postupci su priznati kao postupci koji daju dovoljne garancije za uništenje virusa slinavke i šapa u mlijeku i mliječnim proizvodima namijenjenim ljudskoj prehrani. Moraju se poduzeti potrebite mjere opreza kako bi se spriječilo da nakon prerade mlijeko ili mliječni proizvodi dođu u dodir sa mogućim izvorom virusa slinavke i šapa.

1. Mlijeko namijenjeno ljudskoj prehrani mora se obraditi najmanje jednim od slijedećih postupaka:
 - 1.1. sterilizacijom na F03 ili više;
 - 1.2. postupkom UHT1;
 - 1.3. postupkom HTST2, primijenjenim dva puta na mlijeku s pH vrijednošću 7,0 ili više;
 - 1.4. postupkom HTST za mlijeko s pH vrijednošću ispod 7,0;
 - 1.5. postupkom HTST u kombinaciji s drugim fizikalnim postupkom koji obuhvata:

- snižavanje pH vrijednosti ispod 6,0 tijekom najmanje jednog sata, ili
 - dodatno zagrijavanje do 72°C ili više, u kombinaciji s isušivanjem.
2. Mliječni proizvodi moraju se obraditi jednim od navedenih postupaka iz točke 1. ovog dijela ili moraju biti proizvedeni od mlijeka obrađenog sukladno istom postupku.
 3. O svakom drugom načinu obrade odluka se donosi sukladno posebnom postupku koji utvrđuje Ured uz suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, naručito što se tiče proizvoda od sirovog mlijeka koji se podvrgavaju dužem razdoblju zrenja koje uključuje snižavanje pH vrijednosti ispod 6.

Dio B. MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI KOJI NISU NAMIJENJENI PREHRANI LJUDI TE MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI NAMIJENJENI PREHRANI ŽIVOTINJA

Slijedeći postupci su priznati kao postupci koji daju dovoljna jamstva za uništenje virusa slinavke i šapa u mlijeku i mliječnim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ili prehrani životinja. Moraju se poduzeti potrebite mjere opreza kako bi se spriječilo da nakon prerade mlijeko ili mliječni proizvodi dođu u dodir s mogućim izvorom virusa slinavke i šapa.

1. Mlijeko koje nije namijenjeno prehrani ljudi i mlijeko namijenjeno prehrani životinja mora se obraditi najmanje jednim od slijedećih postupaka:
 - 1.1. sterilizacijom na F03 ili više;
 - 1.2. postupkom UHT1 u kombinaciji s drugim fizikalnim postupkom obrade iz alineje 1. i 2. podtočke 1.4. ovog dijela;
 - 1.3. postupkom HTST2, primijenjenim dva puta;
 - 1.4. postupkom HTST u kombinaciji s drugim fizikalnim postupkom koji obuhvata:
 - snižavanje pH vrijednosti ispod 6 tijekom najmanje jednog sata, ili
 - dodatno zagrijavanje do 72°C ili više, u kombinaciji s isušivanjem.
2. Mliječni proizvodi moraju se obraditi jednim od navedenih postupaka ili moraju biti proizvedeni od mlijeka obrađenog sukladno točki 1. ovog dijela.
3. Sirutka za hranidbu životinja prijemljivih vrsta koja je proizvedena od mlijeka obrađenog kako je opisano u točki 1. ovog dijela mora se pokupiti najmanje 16 sati nakon što se mlijeko usiri i prije prijevoza na posjed za uzgoj svinja njen izmjereni pH mora imati vrijednost < 6,0.

DODATAK X.

KRITERIJI ZA DONOŠENJE ODLUKE O PROVOĐENJU ZAŠTITNE VAKCINACIJE I SMJERNICE ZA PROGRAME ŽURNE VAKCINACIJE

1. Kriteriji za donošenje odluke o provođenju zaštitne vakcinacije

Kriteriji	Odluka	
	Za vakcinaciju	Protiv vakcinacije
Gustoća populacije prijemljivih životinja	Velika	Mala
Prevladavajuće vrste životinja s kliničkim znakovima bolesti	Svinje	Preživači
Kretanje potencijalno zaraženih životinja ili proizvoda izvan zaraženog područja	Dokazano	Nije dokazano
Vjerojatnoća širenja virusa zrakom sa zaraženih posjeda	Velika	Mala ili ne postoji
Odgovarajuća vakcina	Na raspolaganju	Nije na raspolaganju
Izvor izbijanja bolesti (sljedivost)	Nepoznat	Poznat
Krivulja incidence izbijanja bolesti	Brzorastuća	Ravna ili spororastuća

Rasprostranjenost izbijanja bolesti	Široka	Ograničena
Reakcija javnosti na politiku sustavnog uništavanja svih zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja	Snažna	Slaba
Prihvatanje regionalizacije nakon vakcinacije	Da	Ne

2. Dodatni kriteriji za donošenje odluke o uvođenju žurne vakcinacije

Kriteriji	Odluka	
	Za vakcinaciju	Protiv vakcinacije
Prihvatanje regionalizacije od strane trećih zemalja	Poznato	Nepoznato
Ekonomska ocjena konkurentnih strategija	Predvidljivo je da bi strategija suzbijanja bolesti bez žurne vakcinacije dovela do osjetno većih poljoprivrednih gubitaka u poljoprivrednim i nepoljoprivrednim sektorima	Predvidljivo je da bi strategija suzbijanja bolesti uz hitnu vakcinaciju dovela do osjetno većih poljoprivrednih gubitaka u poljoprivrednim i nepoljoprivrednim sektorima
Predvidljivo je da pravilo "24/48 sati" neće biti moguće efikasno provesti tijekom dva uzastopna dana*	Da	Ne
Politika sustavnog uništavanja svih zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja ima značajne sociološke i psihološke učinke	Da	Ne
U području s malom gustoćom populacije stoke postoje veliki posjedi koji se bave intenzivnom stočnom proizvodnjom	Da	Ne

* Pravilo 24/48 znači:

- (a) zaražena stada na posjedu navedena ne mogu biti neškodljivo uništena u roku od 24 sata nakon potvrde bolesti, i
 - (b) preventivno usmrćivanje životinja koje su vjerojatno zaražene ili kontaminirane ne može biti sigurno provedeno u roku kraćem od 48 sati.
3. Definicija područja s gustom populacijom stoke
 - 3.1. Pri donošenju odluke o mjerama koje će poduzeti u primjeni ovoga Pravilnika, naručito o mjerama koje predviđa članak 52. stavak 2. ovoga Pravilnika, Ured mora, pored temeljite epidemiološke procjene, razmotriti i definiciju područja s gustom populacijom stoke iz točke 3.2. ovoga Dodatka ili, prema potrebi, onu koja je navedena u točki t. članka 2. Pravilnika o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge ("Službeni glasnik BiH", broj 38/10) te koristiti onu definiciju koja je strožija.
 - 3.2. Životinje prijemljivih vrsta

Ako se radi o životinjama prijemljivih vrsta, područje s gustom populacijom stoke je zemljopisno područje u radijusu od 10 km oko posjeda na kojem se nalaze životinje prijemljivih vrsta za koje se sumnja da su zaražene ili koje su zaražene virusom slinavke i šapa, gdje je gustoća populacije životinja prijemljivih vrsta veća od 1000 grla po km². Dotični se posjed mora nalaziti ili u administrativnoj jedinici manjoj od regije koja je definirana u članku 2. točki 18. ovoga Pravilnika, u kojoj je gustoća populacije životinja prijemljivih vrsta veća od 450 grla po km² ili na udaljenosti manjoj od 20 km od te administrativne jedinice.

DODATAK XI.

BIOSIGURNOSNE NORME ZA LABORATORIJE I USTANOVE U KOJIMA SE RADI SA ŽIVIM VIRUSOM SLINAVKE I ŠAPA

1. Laboratoriji i ustanove u kojima se radi sa živim virusom slinavke i šapa moraju udovoljavati minimalnim ili višim zahtjevima od onih utvrđenih u "Minimalnim normama za laboratorije koji rade s virusom slinavke i šapa in vitro i in

- vivo" koje je izradila Europska komisija za suzbijanje slinavke i šapa na svojoj 26. sjednici održanoj u Rimu, u travnju 1985. godine, a koje su izmijenjene 1993. godine.
- U laboratorijima i ustanovama u kojima se radi sa živim virusom slinavke i šapa moraju se obaviti najmanje dva inspeksijska pregleda u pet godina, pri čemu se jedan inspeksijski pregled obavlja nenajavljeno.
 - Inspeksijski tim mora se sastojati najmanje od:
 - jednog međunarodnog stručnjaka,
 - jednog stručnjaka za slinavku i šap, te
 - Jednog neovisnog stručnjaka za pitanja biosigurnosti u laboratorijima koji rade s opasnim mikroorganizmima.
 - Inspeksijski tim dostavlja izvješće Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

DODATAK XII.

DIJAGNOSTIČKI TESTOVI I STANDARDI ZA SLINAVKU I ŠAP I ZA DIFERENCIJALNU DIJAGNOSTIKU DRUGIH VEZIKULARNIH VIRUSNIH BOLESTI

Za potrebe ovoga Dodatka "test" je laboratorijski dijagnostički postupak, a "standard" je referentni reagens koji je nakon usporednih ispitivanja provedenih u nekoliko različitih laboratorija postao međunarodno priznati standard.

Dio A. DIJAGNOSTIČKI TESTOVI

- Preporučeni postupci

Dijagnostički testovi koji su u OIE-ovom Priručniku, (u daljnjem tekstu: OIE-ov Priručnik), opisani kao "propisani testovi" za međunarodnu trgovinu, predstavljaju referentne testove za dijagnostiku vezikularnih bolesti. Laboratoriji moraju primjenjivati standarde i testove koji su najmanje jednako strogi kao i oni opisani u OIE-ovom Priručniku.
- Alternativni postupci

Dopuštena je primjena testova koji su u OIE-ovom Priručniku opisani kao "alternativni testovi" ili drugih testova koji se ne nalaze u OIE-ovom Priručniku, pod uvjetom da je dokazano da njihova osjetljivost i specifičnost zadovoljavaju ili su veći od onih utvrđenih u OIE-ovom Priručniku ili drugim posebnim propisima, pri čemu se u obzir uzimaju oni koji su strožiji.

Laboratoriji koji provode dijagnostička testiranja u svrhu unutarnje trgovine, ili međunarodne trgovine moraju voditi i čuvati potrebite podatke kojima mogu dokazati da su metode ispitivanja koje primjenjuju sukladne odgovarajućim OIE-ovim zahtjevima.
- Standardi i kontrola kvalitete

Laboratoriji moraju sudjelovati u periodičnim međulaboratorijskim provjerama standardnih postupaka i programima vanjske procjene sustava osiguranja kvalitete, koje organizira referentni laboratorij Europske unije ili OIE-a.

U okviru tih provjera i programa, referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a može uzeti u obzir rezultate koje je postigao laboratorij koji je u razumnom vremenskom razdoblju sudjelovao u programu vanjske procjene kvalitete organizirane od strane neke međunarodne organizacije mjerodavne za vanjsku procjenu kvalitete dijagnostike vezikularnih virusnih bolesti, kao što je OIE, Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) ili Međunarodna agencija za atomsku energiju.

Laboratoriji moraju provoditi i unutarnje programe osiguranja kvalitete. Specifikacija takvih programa utvrđuje se sukladno OIE-ovim Smjernicama za ocjenu kvalitete laboratorija (OIE-ovo povjerenstvo za standarde, rujna 1995.).

U sklopu osiguranja kvalitete, laboratoriji moraju dokazati da su testovi koje rutinski primjenjuju sukladni zahtjevima koji su glede osjetljivosti i specifičnosti utvrđeni u Dijagnostičkom priručniku OIE-a.
- Postupak za određivanje i provjeru testova i standarda za dijagnostiku vezikularnih virusnih bolesti utvrđuje se na temelju preporuka OIE-a.
- Postupak utvrđivanja usklađenosti

Podaci dobiveni tijekom međulaboratorijskih provjera standardnih postupaka i vanjskih procjena sustava osiguranja kvalitete, koje organizira referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a, ocjenjuju se na godišnjim sastancima laboratorija. Od onih laboratorija čiji testovi ne ispunjavaju propisane zahtjeve glede osjetljivosti i specifičnosti zahtijevat će se da u odgovarajućem razdoblju prilagode svoje postupke kako bi osigurali ispunjenje navedenih zahtjeva. Ako u zadanom vremenskom roku laboratorij ne uspije dokazati zahtijevanu razinu osposobljenosti, rezultati testova koje obavi nakon tog roka neće se priznavati.

6. Odabir i prijevoz uzoraka

U odobreni laboratorij šalje se "aliquot" tj. dio materijala uzetog na terenu. Ako takvi uzroci nisu na raspolaganju ili nisu prikladni za prijevoz, prihvatljiv je i materijal umnožen na primarnoj kulturi tkiva životinja iste vrste domaćina ili materijal umnožen na linijskoj staničnoj kulturi uz manji broj pasaža.

Treba navesti sve prethodne podatke o primarnoj ili linijskoj staničnoj kulturi.

Uzorci za dijagnostiku vezikularnog virusa mogu se prevoziti na temperaturi od 4° C ako je prevedeno vrijeme putovanja do laboratorija manje od 24 sata.

Za ezofagealne/faringealne uzorke (probang) preporuča se prijevoz na suhom ledu ili tekućem azotu, naručito ako su mogućni zastoji na zračnim lukama.

Da bi se osigurao siguran prijevoz kako unutar zemlje tako i između država, potrebite su posebne mjere opreza pri pakiranju materijala dobivenog od životinja sumnjivih na slinavku i šap. Svrha tih mjera je u prvom redu spriječiti lom ambalaže i istjecanje sadržaja te spriječiti kontaminaciju, ali isto je tako važno osigurati da uzorci stignu u zadovoljavajućem stanju. Bolje je uporabljavati vrećice s ledom umjesto topljivog leda kako bi se spriječilo curenje vode iz ambalaže.

Laboratorij u koji se šalju uzorci mora biti unaprijed obaviješten o njihovom slanju te po njihovom dolasku mora potvrditi prijem.

Mora se osigurati usklađenost s uvoznim i izvoznim propisima uključenih država.

Dio B. STANDARDI

Protokoli navedeni u OIE-ovom Priručniku sadrže referentne postupke za izolaciju virusa, dokazivanje antigena i dokazivanje protutijela za vezikularne bolesti.

1. Slinavka i šap

1.1. Dokazivanje antigena

Standardi za dokazivanje antigena virusa slinavke i šapa određuju se nakon savjetovanja s referentnim laboratorijem Zajednice, odnosno OIE-a.

U Svjetskom referentnom laboratoriju za slinavku i šap koji djeluje pri OIE/FAO-u (u daljnjem tekstu: SRL) mogu se nabaviti standardizirani i inaktivirani antigeni svih sedam serotipova virusa.

Laboratoriji moraju osigurati da sustav dokazivanja antigena koji primjenjuju bude usklađen s tim minimalnim standardima. Referentni laboratorij Europske unije / OIE-a po potrebi ih savjetuje u kojim razrjeđenjima te antigene treba koristiti za jaku i slabu pozitivnu kontrolu.

1.2. Izolacija virusa

Standardi za dokazivanje virusa slinavke i šapa određuju se nakon savjetovanja s referentnim laboratorijem Europske unije / OIE-a.

Izolati virusa slinavke i šapa mogu se nabaviti u SRL-u.

Laboratoriji moraju osigurati da tehnike kulture tkiva koje primjenjuju za uzgoj i izolaciju virusa slinavke i šapa budu osjetljive na cijeli niz serotipova i sojeva za koje laboratorij ima dijagnostičke mogućnosti.

1.3. Dokazivanje virusne nukleinske kiseline

Standardi za dokazivanje RNK virusa slinavke i šapa određuju se nakon savjetovanja sa referentnim laboratorijem Europske unije.

U svrhu kasnije standardizacije, može se odrediti da laboratoriji obave međulaboratorijska usporedna ispitivanja osjetljivosti metoda dokazivanja RNK virusa svinavke i šapa.

Uzimajući u obzir praktične poteškoće pri čuvanju nukleinskih kiselina tijekom duljeg razdoblja, može se odrediti da se standardizirani reagensi kojima se garantira kvaliteta nabavljaju u referentnom laboratoriju Europske unije / OIE-a.

1.4. Dokazivanje protutijela (strukturni proteini)

Standardi za dokazivanje protutijela za virus svinavke i šapa određuju se nakon savjetovanja sa referentnim laboratorijem Europske unije / OIE-a.

Standardizirani antiserumi protiv virusa svinavke i šapa tipa O1-Manisa, A22-Iraq i C-Noville utvrđeni su 1998. godine u okviru FAO-ve XV. faze provjere standardiziranih postupaka pri dokazivanju protutijela za svinavku i šap (FAO Phase XV Standardisation Exercise in foot-and-mouth disease antibody detection).

Može se odrediti da se standardizirani referentni serumi za sve glavne antigenske inačice virusa svinavke i šapa određuju na temelju rezultata provjera standardnih postupaka koje se provode između referentnog laboratorija Europske unije / OIE-a i lokalnih laboratorija. Ti se referentni serumi usvajaju kao standardi koje moraju uporabljavati laboratoriji unutar Bosne i Hercegovine.

1.5. Dokazivanje protutijela (nestrukturni proteini)

Standardi za dokazivanje protutijela za virus svinavke i šapa određuju se nakon savjetovanja sa referentnim laboratorijem Europske unije / OIE-a.

Može se odrediti da se standardizirani referentni serumi određuju na temelju rezultata provjera standardnih postupaka koje se provode između referentnog laboratorija Europske unije / OIE-a i lokalnih laboratorija. Ti se referentni serumi usvajaju kao standardi koje moraju uporabljavati lokalni laboratoriji unutar Bosne i Hercegovine.

2. Vezikularna bolest svinja

Dijagnostika vezikularne bolesti svinja obavlja se sukladno posebnim propisima.

3. Ostale vezikularne bolesti

Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mogu osigurati uvjete za laboratorijsku dijagnostiku i drugih vezikularnih bolesti osim svinavke i šapa i vezikularne bolesti svinja, tj. vezikularnog stomatitisa i vezikularnog egzantema svinja. Laboratoriji koji žele provoditi dijagnostiku tih virusa mogu dobiti referentne reagense od SRL-a u Pirbrightu ili od odgovarajućeg OIE-ovog referentnog laboratorija.

DODATAK XIII.

POSLOVI I ZADACI OVLAŠTENIH DIJAGNOSTIČKIH LABORATORIJA

Laboratoriji za svinavku i šap i ostale vezikularne bolesti iz članka 67. ovoga Pravilnika obavljaju slijedeće poslove i zadatke:

1. Svi laboratoriji u kojima se radi sa živim virusom svinavke i šapa moraju raditi u strogim sigurnosnim uvjetima koji su utvrđeni u "Minimalnim normama za laboratorije koji rade s virusom svinavke i šapa in vitro i in vivo", što ih je donijela Europska komisija za suzbijanje bolesti svinavke i šapa na svojoj 26. sjednici održanoj u Rimu 1985. godine, a koje su izmijenjene i dopunjene alinejom 2. točkom 6. Dodatka izvješća sa 30. sjednice održane u Rimu 1993. godine.
2. Laboratoriji moraju biti stalno na raspolaganju u svrhu pružanja usluga dijagnosticiranja vezikularnih virusnih bolesti te moraju biti opremljeni i stručno osposobljeni za brzo postavljanje početne dijagnoze.
3. Laboratoriji moraju imati inaktivirane referentne sojeve svih serotipova virusa svinavke i šapa i imunosne serume protiv virusa, kao i sve druge reagense potrebite za brzo postavljanje dijagnoze. Odgovarajuće stanične kulture trebaju biti stalno spremne za potvrđivanje negativne dijagnoze.

4. Laboratoriji moraju biti opremljeni i stručno osposobljeni za izvođenje opsežnog serološkoga nadzora.

5. Kod svake sumnje na primarno izbijanje bolesti moraju se, sukladno propisanom protokolu, odmah uzeti odgovarajući uzorci i žurno poslati u ovlaštenu dijagnostičku laboratorij. Kako bi se u slučaju sumnje na pojavu svinavke i šapa moglo brzo djelovati, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine moraju osigurati da na lokalnim mjestima budu pohranjeni i da u svakom trenutku budu spremni za uporabu oprema i materijali za uzimanje uzoraka i njihovo slanje u laboratorij.

6. Za sve viruse koji su odgovorni za nove pojave bolesti na području Bosne i Hercegovine mora se obaviti tipizacija antigena i karakterizacija genoma. To može obaviti referentni laboratorij, ako je za to opremljen. U protivnom, laboratorij mora, što je moguće prije, poslati uzorak virusa iz primarnog slučaja na potvrdu u referentni laboratorij Europske unije/OIE-a koji će obaviti dalju karakterizaciju i dati mišljenje o antigenskoj povezanosti između soja uzetog na terenu i vakcinalnog soja u banci antigena i vakcina Europske unije. Isti se postupak treba primijeniti i za viruse koje referentni laboratoriji prime, u situacijama kada karakterizacija virusa može koristiti drugim zemljama.

7. Referentni laboratoriji moraju dostaviti podatke o bolesti Uredu koji te podatke šalje referentnom laboratoriju Europske unije / OIE-a.

8. Referentni laboratoriji surađuju s referentnim laboratorijem Europske unije / OIE-a kako bi omogućili mjerodavnim veterinarskim inspektorima na terenu, da u ovlaštenim dijagnostičkim laboratorijima, u okviru svog stručnog usavršavanja, upoznaju kliničke slučajeve svinavke i šapa.

9. Referentni laboratoriji surađuju s referentnim laboratorijem Europske unije, OIE-a i drugim laboratorijima kako bi poboljšali dijagnostičke metode i razmijenili bitne materijale i podatke.

10. Laboratoriji sudjeluju u programima vanjske procjene sustava osiguranja kvalitete i međulaboratorijskim provjerama standardnih postupaka, koje organizira referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a.

11. Laboratoriji moraju primjenjivati testove i standarde koji zadovoljavaju ili nadmašuju zahtjeve utvrđene u Dodatku XII. ovoga Pravilnika. Na zahtjev Ured, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, laboratoriji moraju dostaviti podatke koji dokazuju da testovi koje oni primjenjuju zadovoljavaju ili nadmašuju te zahtjeve.

12. Laboratoriji moraju biti sposobni identificirati sve viruse vezikularnih bolesti i virus encefalomiokarditisa kako bi se spriječila kašnjenja u postavljanju dijagnoze, a time i u provedbi mjera suzbijanja bolesti od strane mjerodavnih tijela.

13. Laboratoriji surađuju s drugim laboratorijima koje je mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ovlastilo za izvođenje testova, npr. seroloških, pri kojima se ne radi sa živim virusom svinavke i šapa. Ti laboratoriji ne smiju izvoditi testove za dokazivanje virusa u uzorcima uzetim od slučajeva sumnjivih na vezikularne bolesti. Ti laboratoriji ne moraju udovoljavati biosigurnosnim normama iz točke 1. Dodatka XI. ovoga Pravilnika, ali moraju primjenjivati postupke koji garantiraju efikasno sprečavanje širenja virusa svinavke i šapa. Uzorci koji daju neodređene rezultate u testovima moraju se poslati u referentni laboratorij Europske unije, odnosno OIE-a kako bi se provelo potvrdno testiranje.

DODATAK XIV.

KRITERIJI I ZAHTEJEVI ZA PLANOVE ŽURNIH MJERA

Planovi žurnih mjera moraju ispunjavati najmanje slijedeće zahtjeve:

1. Treba predvidjeti potrebite zakonske ovlasti za provođenje planova žurnih mjera i omogućiti brzo i uspješno iskorjenjivanje bolesti.

2. Treba predvidjeti sve što je potrebno da za pristup sredstvima fondova za izvanredne situacije, proračunskim sredstvima i izvorima financiranja kako bi se pokrili svi vidovi borbe protiv epidemije slinavke i šapa.
3. Hijerarhija upravljanja mora biti određena Planom i to na način koji garantira brzo i efikasno donošenje odluka u svezi s epidemijom slinavke i šapa. Zajednički centar za kontrolu bolesti odgovoran je za usmjeravanje svih strategija za suzbijanje bolesti.
4. Plan mora sadržavati detaljan opis resursa koji su potrebni sa sredstvima za osiguravanje brzog i efikasnog poduzimanja mjera, uključujući laboratorijsko osoblje, opremu i infrastrukturu.
5. Plan mora sadržavati Priručnik u kojemu su detaljno dati napuci i opisani postupci i mjere koje se provode u slučaju izbijanja slinavke i šapa, uključujući i plan žurne vakcinacije.
6. U slučaju izbijanja bolesti mora se uspostaviti Zajednički centar za kontrolu bolesti koji će usklađivati provođenje svih odluka. Mora se imenovati stalni koordinator koji će osigurati brzu uspostavu centara.
7. Moraju postojati detaljno razrađeni planovi da bi se u slučaju izbijanja slinavke i šapa, odmah mogli uspostaviti lokalni centre za kontrolu bolesti kako bi se na lokalnoj razini provele mjere suzbijanja bolesti i zaštite okoliša.
8. Ured mora osigurati suradnju između zajedničkog centara za kontrolu bolesti, lokalnih centara te vlasti i tijela zaduženih za pitanja zaštite okoliša kako bi se osigurala usklađenost mjera koje se poduzimaju u području veterinarstva i zaštite okoliša.
9. Mora se utemeljiti stalna stručna skupina, po potrebi u suradnji s drugim državama, koja će pratiti nove znanstvene spoznaje i pomagati Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u osiguranju spremnosti za moguću pojavu bolesti.
10. Osoblje koje sudjeluje u provedbi mjera iz Plana mora redovito:
 - 10.1. usavršavati znanje o kliničkim znakovima, epidemiološkom istraživanju i suzbijanju epidemija;
 - 10.2. sudjelovati u simulacijskim vježbama, koje se izvode: dva puta u razdoblju od pet godina, pri čemu prva vježba mora početi najkasnije 3 godine nakon odobrenja plana, ili
 - u razdoblju od pet godina nakon efikasnog suzbijanja i iskorjenjivanja velike epidemije, ili
 - jedna od dvije vježbe iz alineje 1. ove podtočke zamjenjuje se simulacijskom vježbom koja se zahtijeva u okviru planova žurnih mjera za druge velike epidemije kopnenih životinja, ili
 - iznimno od alineje prve ove podtočke i sukladno odgovarajućim odredbama Plana žurnih mjera, a kada se radi o manjoj gustoći populacije životinja prijemljivih vrsta, Ured organizira sudjelovanje i doprinosi simulacijskim vježbama spremnosti koje se izvode u susjednim državama, a u svezi sa svim životinjama koje pripadaju vrstama prijemljivim na slinavku i šap.
- 10.3. sudjelovati u programu osposobljavanja u području komunikacijskih vještina kako bi mogli organizirati informativne kampanje o bolesti, namijenjene tijelima vlasti, stočarima i veterinarima.
11. Pri izradi Plana žurnih mjera uzimaju se u obzir sredstva koja su potrebna za suzbijanje velikog broja izbijanja bolesti koji se javljaju u kratkom razdoblju i koji uzrokuje više antigenski različitih serotipova ili sojeva, kao što je slučaj, kod namjernog ispuštanja virusa slinavke i šapa.
12. Ne isključujući veterinarske zahtjeve, Plan se priprema kako bi se osiguralo da u slučaju izbijanja slinavke i šapa, svako masovno uništavanje lešina i životinjskog otpada bude obavljeno na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i da se pri tom koriste postupci i metode koje sprečavaju svaki štetni učinak na okoliš koji je moguće spriječiti, a naručito na način:
 - kojim je opasnost za tlo, zrak, površinske i podzemne vode, biljke i životinje svedena na najmanju moguću mjeru,
 - kojim su smetnje zbog buke ili mirisa svedene na najmanju moguću mjeru,
 - kojim su štetni učinci na krajolik i na mjesta od posebnog značenja svedena na najmanju moguću mjeru.
13. U Planu moraju biti navedena mjesta i poduzeća za obradu i neškodljivo uništavanje lešina i životinjskog otpada u slučaju izbijanja bolesti.
14. Ured i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine moraju poljoprivrednike, seosko stanovništvo, kao i stanovništvo u cjelini, redovito obavještavati o najnovijim događajima. Stanovnicima pogođenog područja mora se dati mogućnost uspostave izravne i dostupne veze (između ostalog, putem telefona za pomoć) kao i obavještavanje putem lokalnih i regionalnih sredstava informiranja.

DODATAK XV.

Dio A. MJERE KOJE SE PROVODE U SLUČAJU POTVRDE SLINAVKE I ŠAPA KOD DIVLJIH ŽIVOTINJA

1. Čim se potvrdi primarni slučaj slinavke i šapa kod divljih životinja prijemljivih vrsta, Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mora poduzeti slijedeće mjere kako bi se smanjilo širenje bolesti:
 - a) prijavljuje primarni slučaj sukladno Dodatku II. ovoga Pravilnika;
 - b) saziva stručnu skupinu koju čine veterinari, lovci, biolozi čija su uža specijalnost divlje životinje te epidemiolozi. Stručna skupina pomaže Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u:
 - proučavanju epidemiološke situacije i određivanju zaraženog područja sukladno podtočki b) točki 4. ovog dijela,
 - utvrđivanju odgovarajućih mjera, pored onih iz podtočke c) i d) ove točke, ove mjere mogu uključiti obustavu lova i zabranu hranidbe divljih životinja,
 - izradi plana iskorjenjivanja bolesti,
 - provođenju nadzora kako bi se provjerila efikasnost mjera iskorjenjivanja slinavke i šapa u zaraženom području.
 - c) naređuje stavljanje pod službeni nadzor posjeda koji drže životinje prijemljivih vrsta u određenom zaraženom području, a naručito naređuje:
 - da se napravi službeni popis svih vrsta i kategorija životinja prijemljivih vrsta na svim posjedima, a vlasnik je dužan ažurirati popis. Podaci iz popisa se predočavaju na zahtjev i mogu se pregledavati pri svakom inspekcijskom pregledu. Na posjedima na kojima se životinje drže na otvorenom prvi se popis može napraviti na temelju procjene.
 - da se sve životinje prijemljivih vrsta na posjedima smještenim u zaraženom području drže u njihovim nastambama ili na nekom drugom mjestu na kojemu su izolirane od divljih životinja. Divlje životinje ne smiju imati pristup bilo čemu što bi kasnije moglo doći u dodir sa životinjama prijemljivih vrsta na posjedu,
 - da ni jedna životinja prijemljive vrste ne smije napustiti posjed ili se uvesti na njega, osim ako to dopusti Ured uz suglasnost mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine imajući u vidu epidemiološku situaciju,
 - da se na ulazima i izlazima iz zgrada u kojima su smještene životinje prijemljivih vrsta, kao i na ulazima i izlazima sa posjeda, koriste odgovarajući načini dezinfekcije,
 - da sve osobe koje dolaze u dodir s divljim životinjama provode odgovarajuće higijenske mjere kako bi se smanjila opasnost od širenja virusa slinavke i šapa, a te mjere mogu uključiti privremenu zabranu ulaska na posjed sa životinjama prijemljivih vrsta osobama koje su bile u dodiru s divljim životinjama,

- da se na slinavku i šap pretraže sve uginule ili bolesne životinje prijemljivih vrsta koje se nalaze na posjedu i koje pokazuju simptome slinavke i šapa,
 - da se na posjed na kojemu se drže životinje prijemljivih vrsta ne smije unijeti ni jedan dio divlje životinje, bez obzira je li ona odstrijeljena ili pronađena mrtva, kao ni bilo koji materijali ili oprema koji bi mogli biti kontaminirani virusom slinavke i šapa,
 - da se životinje prijemljivih vrsta, njihovo sjeme, embriji ili jajne stanice ne smiju premještati iz zaraženog područja.
- d) da sve divlje životinje koje su odstrijeljene ili uginule na zaraženom području budu pregledane od strane službenog veterinara i pretražene na slinavku i šap kako bi se službeno isključilo ili potvrdilo prisustvo slinavke i šapa sukladno definiciji izbijanja bolesti koja je navedena u Dodatku I. ovoga Pravilnika. Lešine svih divljih životinja u kojih je potvrđeno prisustvo slinavke i šapa moraju se preraditi pod službenim nadzorom. Kad su rezultati pretraživanja lešina dali negativnu reakciju na prisustvo slinavke i šapa, trupovi i meso divljih životinja prijemljivih vrsta ne smiju biti stavljeni na zajedničko tržište. Dijelovi koji nisu namijenjeni prehrani ljudi moraju biti preradeni pod službenim nadzorom;
- e) da se izolat virusa slinavke i šapa laboratorijski pretraži propisanim postupkom za genotipizaciju virusa i njegovu antigensku karakterizaciju u odnosu na postojeće cjepne sojeve.
2. Ako se slinavka i šap pojavi kod divljih životinja u graničnom području, Ured surađuje s mjerodavnim tijelom susjedne države pri određivanju mjera suzbijanja bolesti.
3. Iznimno od odredbi iz točke 1. ovog dijela, mogu se donijeti posebne mjere ako se slinavka i šap pojavi kod divljih životinja na području na kojemu se zbog ekstenzivnog držanja domaćih životinja prijemljivih vrsta ne mogu primijeniti određene odredbe točke 1. ovog dijela.
- Dio B. PLANOMI ISKORJENJIVANJA SLINAVKE I ŠAPA KOD DIVLJIH ŽIVOTINJA**
1. Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mora pripremiti pisani plan mjera za iskorjenjivanje bolesti u području koje je definirano kao zaraženo kao i mjera koje su uvedene na posjede na tom području.
2. Plan se može naknadno mijenjati ili dopunjavati, ovisno o razvoju situacije.
3. Nakon što se donesu, mjere predviđene planom iz točke 1. ovoga Dodatka zamjenjuju početne mjere koje su utvrđene u dijelu A ovoga Dodatka i to od dana koji se utvrdi pri davanju odobrenja.
4. Plan iz točke 1. ovog dijela sadrži podatke o:
- a) rezultatima epidemioloških istraživanja i kontrolnih pregleda provedenih sukladno dijelu A ovoga Dodatka i o zemljopisnoj proširenosti bolesti;
 - b) zaraženom području, a pri čemu se uzima u obzir:
 - rezultate provedenoga epidemiološkog istraživanja i zemljopisnu proširenost bolesti,
 - populaciju divljih životinja na tom području,
 - postojanje većih prirodnih ili umjetnih prepreka za kretanje divljih životinja;
 - c) organiziranju bliske suradnje između biologa čija su uža specijalnost divlje životinje, lovaca, lovačkih organizacija, službi za zaštitu divljih vrsta i veterinarskih službi (za zdravlje životinja i javno zdravlje);
 - d) medijskoj kampanji koja će se provoditi kako bi se lovci upoznali s mjerama koje moraju usvojiti u okviru plana iskorjenjivanja bolesti;
 - e) posebnim naporima koji se poduzimaju kako bi se odredio broj i lokacija skupina divljih životinja koje djelimice dolaze u dodir s drugim skupinama divljih životinja unutar i oko zaraženog područja;
- f) približnom broju skupina divljih životinja iz podtočke e) ove točke te o njihovoj veličini unutar i oko zaraženog područja;
 - g) posebnim naporima koji se poduzimaju kako bi se odredila proširenost zaraze u divljih životinja i to istraživanjem odstrijeljenih ili uginulih divljih životinja i laboratorijskim pretraživanjem, uključujući epidemiološka istraživanja po starosnim skupinama;
 - h) mjerama koje su donesene kako bi se smanjilo širenje bolesti zbog kretanja divljih životinja i/ili kontakata između skupina divljih životinja, a te mjere mogu uključiti i zabranu lova;
 - i) mjerama koje su donesene kako bi se smanjila populacija divljih životinja, naručito mladunčadi prijemljivih vrsta u populaciji divljih životinja;
 - j) uvjetima koje moraju ispunjavati lovci kako bi se spriječilo širenje bolesti;
 - k) metodama uklanjanja odstrijeljenih ili uginulih divljih životinja, koje se moraju bazirati na:
 - preradi pod službenim nadzorom, ili
 - pregledu koji se obavlja pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora i laboratorijskim pretraživanjima sukladno Dodatku XII. ovoga Pravilnika. Lešine svih divljih životinja koje su pozitivno reagirale na test za dokazivanje prisustva slinavke i šapa moraju se preraditi pod službenim nadzorom. Kad su rezultati pretraživanja lešina dali negativnu reakciju na prisustvo slinavke i šapa, trupovi i meso divljih životinja prijemljivih vrsta ne smiju biti stavljeni na zajedničko tržište. Dijelovi koji nisu namijenjeni prehrani ljudi preraduju se pod službenim nadzorom.
 - l) epidemiološkom istraživanju koje se provodi za svaku odstrijeljenu ili uginulu divlju životinju prijemljive vrste. Istraživanje mora uključiti ispunjavanje upitnika u koji se unose podaci o:
 - zemljopisnom području na kojemu je životinja pronađena mrtva ili odstrijeljena,
 - nadnevku kad je životinja pronađena mrtva ili odstrijeljena,
 - osobi koja je životinju našla mrtvu ili odstrijelila,
 - starosti i spolu životinje,
 - simptomima prije odstrela, ako je životinja bila odstrijeljena,
 - stanju lešine, ako je životinja nađena mrtva,
 - laboratorijskim nalazima.
 - m) programima nadzora i preventivnim mjerama koje se primjenjuju na posjedima koje drže životinje prijemljivih vrsta i nalaze se u određenom zaraženom području i, prema potrebi, u njegovoj okolini, uključujući i one koje se odnose na prijevoz i kretanje životinja prijemljivih vrsta unutar tog područja, u to područje i iz tog područja; te mjere moraju obvezno uključivati zabranu izlaska životinja prijemljivih vrsta, njihovog sjemena, embrija i jajnih stanica iz zaraženog područja u svrhu stavljanja u promet na međunarodno tržište;
 - n) ostalim kriterijima na temelju kojih se ukidaju mjere uvedene u svrhu iskorjenjivanja bolesti u određenom zaraženom području i mjere koje se odnose na posjede na tom području;
 - o) tijelu zaduženom za nadziranje i koordinaciju rada jedinica odgovornih za provođenje plana;
 - p) sustavu koji je uspostavljen kako bi stručna skupina, koja je imenovana sukladno podtočki b) točki 1. dijela A ovoga Dodatka, mogla redovito pregledavati rezultate plana iskorjenjivanja bolesti;
 - r) mjerama za praćenje bolesti koje se počinju provoditi po isteku razdoblja od najmanje 12 mjeseci nakon zadnjeg potvrđenog slučaja slinavke i šapa u divljih životinja u određenom zaraženom području; ove mjere praćenja ostaju na snazi najmanje 12 mjeseci i moraju uključivati i mjere koje su već uvedene sukladno podtoč. g), k) i l) ove točke.

5. Izvješća o epidemiološkoj situaciji u zaraženom području i rezultati plana iskorjenjivanja bolesti šalju se OIE-u, Europskoj komisiji i mjerodavnim tijelima susjednih država svakih 6 mjeseci.

АГЕНЦИЈА ЗА ЛИЈЕКОВЕ И МЕДИЦИНСКА СРЕДСТВА БиХ

На основу члана 122, а у складу са чланом 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК

МЕДИЦИНСКИХ СРЕДСТАВА ЗА КОЈА СУ ИЗДАТЕ ПОТВРДЕ ЗА УПИС У РЕГИСТАР МЕДИЦИНСКИХ СРЕДСТАВА

У периоду од 1. априла 2011. до 30. априла 2011. године издате су Потврде за упис у Регистар сљедећих медицинских средстава:

Ред. бр.	Назив медицинског средства (генеричко име)	Класа	Број потврде	Датум потврде	Рок трајања потврде	Мјесто продаје	Произвођач	Носилац дозволе
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Efficoad 375 (6617598) • TT 380 Standard (4677194) • TT 380 Short (4677193) • UT 380 Ag/Cu Standard (4677231) • UT 380 Ag/Cu Short (4677225) 	III	06-071-989-5/09	14.04.2011.	13.04.2016.	У здравственим установама, апотекама и специјализованим продаваonicама	"7 Med Industrie", Le Borsat, 05270 Hauteville, Француска	"Bovariumed" d.o.o. Jovana Brijuniha 19a, Банја Лука
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Bulkamitex Urethral Bulking System систем за лечење уринарне инконтиненције (BUKIT) • Bulkamid 1 ml Prefilled Syringe хируршки лубрификациони тест у шприци (BU10) 	IIб	06-071-2526-4/09	14.04.2011.	13.04.2016.	У здравственим установама и специјализованим продаваonicама	"Contura International" A/S, Sydmarken 23, 2860 Søborg, Данска	"Крајиналијекс" а.д. Инђије, Гарапинаца 6, Банја Лука
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Cordis Vista Brite Tip® Guiding Catheter катетер – водич за добром контрастном средству у васкуларни систем <p>Напомена: Сви модели, димензије и каталожни бројеви су наведени у табели у прилогу потврде.</p>	III	06-071-2534-3/09	14.04.2011.	13.04.2016.	У здравственим установама и специјализованим продаваonicама	"Cordis Corporation", 14201 NW 66th Avenue, Miami Lakes, Florida 33014, САД	"Крајиналијекс" а.д. Инђије, Гарапинаца 6, Банја Лука
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Silantex Hip Implant феморални стем <p>Напомена: Сви модели, димензије и каталожни бројеви су наведени у табели у прилогу потврде.</p>	III	06-071-4761-2/10	04.04.2011.	03.04.2016.	У здравственим установама и специјализованим продаваonicама	"DePuy International" Ltd, St Anthony's Road, Leeds, West Yorkshire, LS11 8DT, Велика Британија	"Крајиналијекс" а.д. Инђије, Гарапинаца 6, Банја Лука
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Harmonic Synergy Combination Hook Blade with Torque Wrench шкере за резанje меког ткива <p>Напомена: Сви модели, димензије и каталожни бројеви су наведени у табели у прилогу потврде.</p>	IIб	06-071-6131-2/10	11.04.2011.	10.04.2016.	У здравственим установама и специјализованим продаваonicама	"Ethicon Endo - Surgery LLC", 475 Calle C, 00969 Guaynabo, Puerto Rico, САД	"Крајиналијекс" а.д. Инђије, Гарапинаца 6, Банја Лука